

Številka: 007-237/2021
Ljubljana, 1. 2. 2022
EVA: 2020-2130-0065
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji sklep: Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (EVA: 2020-2130-0065) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.   mag. Janja Garvas Hočevar VRŠILKA DOLŽNOSTI GENERALNEGA SEKRETARJA
Priloga: – Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic.   Sklep prejmejo: – Državni zbor republike Slovenije,   – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,   – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.   Sprejem predloga zakona je potreben po nujnem postopku iz razloga, ker se s prenosom Direktive (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) - Direktiva (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92) - Direktiva (EU) 2019/790 zamuja, rok za prenos je potekel 7.6.2021.   Republika Slovenija je dne 23.7.2021 v predsodnem postopku prejela uradni opomin Evropske komisije zaradi nenotifikacije predpisov za prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v pravni red Republike Slovenije. Republika Slovenija je Evropsko komisijo prosila za

odobritev dvomesečnega podaljšanja roka za odgovor na uradni opomin, da bi se lahko v dodatnem zaprosenem obdobju še bolj približali sprejemu vseh potrebnih ukrepov, s katerimi bodo določbe Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v celoti prenesene v pravni red Republike Slovenije. Evropska komisija je odobrila prošnjo za podaljšanje roka za odgovor na uradni opomin.

Republika Slovenija je v odgovoru na uradni opomin Evropsko komisijo obvestila o vseh ukrepih za prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 in pojasnila, da je bilo v skladu z načrtovanimi aktivnostmi Republike Slovenije na področju prava intelektualne lastnine predvideno, da bosta Direktiva (EU) 2019/790 in Direktiva (EU) 2019/789 v slovenski pravni red v celoti preneseni z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah ter Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic. Republika Slovenija je pojasnila, da je z aktivnostmi za prenos Direktive (EU) 2019/790 in Direktive (EU) 2019/789 pričela že poleti 2019 in je bilo prvotno načrtovano, da se spomladi 2020 opravijo vsa večja posvetovanja s strokovno in zainteresirano javnostjo, predloga zakonov pa naj bi posredovala Vladi Republike Slovenije v obravnavo jeseni 2020 s ciljem, da bi bila zakona sprejeta v Državnemu zboru Republike Slovenije do konca leta 2020. Do zamika od načrtovane časovnice je prišlo zaradi:

1. odpovedi javnih posvetov s strokovno in zainteresirano javnostjo zaradi razglasitve epidemije koronavirusa COVID-19 marca 2020,
2. poglobljenih posvetovanj, ki jih je bilo treba opraviti v okviru javne razprave predlogov zakonov in so v večini potekali v pisni obliki, saj srečanja v živo v fizični obliki niso bila dovoljena,
3. podaljšanega javnega posvetovanja ter medresorskega usklajevanja, do česar je prišlo zaradi večjega števila zaprosil deležnikov za podaljšanje roka za oddajo pripomb,
4. v času usklajevanja in po njem prejetega velikega števila obsežnih pripomb k predlogoma zakonov,
5. aktivnosti v zvezi s pripravo izrednih ekonomskih ukrepov za boj proti negativnim ekonomskim posledicam epidemije koronavirusa COVID-19,
6. aktivnosti v zvezi s predsedovanjem Republike Slovenije Svetu EU,
7. seznanitev z Smernicami o členu 17. Direktive (EU) 2019/790 o avtorski pravici na enotnem digitalnem trgu, ki so bile objavljene 4. 6. 2021.

V skladu s tretjim odstavkom 260. člena PDEU, lahko Evropska komisija, če pred Sodiščem vložijo tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti države članice glede obveščanja o ukrepih za prenos direktive, določi višino denarne kazni, ki naj jo država članica plača. Evropska komisija denarne kazni predlaga v skladu s sporočiloma z dne 11. 11. 2010 o izvajanju tretjega odstavka 260. člena PDEU in sporočilom Evropske komisije Pravo EU: z boljšo uporabo do boljših rezultatov (UL C 18, 19. 1. 2017, str. 10-20) s katerim je Evropska komisija uvedla nov pristop glede denarnih kazni v zadevah, ki jih Sodišču EU predloži na podlagi člena 260(3) PDEU. Če Evropska komisija zaradi nepravočasnega prenosa direktiv, sprejetih v skladu z zakonodajnim postopkom, zadevo predloži Sodišču EU, od Sodišča EU sistematično zahteva naj poleg dnevne denarne kazni državi članici naloži še plačilo pavšalnega zneska in tožb in kljub temu, da država članica izpolni svoje obveznosti v teku sodnega postopka, Evropska komisija ne umika več zadeve pred Sodiščem EU, kar pomeni, da Sodišče EU, kljub izpolnitvi obveznosti države članice, v sodbi državi članici naloži plačilo pavšalnega zneska, ki kaznuje državo članico za čas trajanja kršitve do njene odprave. Navedeno prakso Evropske komisije je Sodišče EU potrdilo že v več svojih sodbah, poleg sodbe v zadevi C-534/17, EK proti Belgiji iz julija 2019, je Sodišče EU julija 2020 izdalo še dve sodbi (v zadevi C-549/18, EK proti Romuniji in v zadevi C-550/18, EK proti Irski), v katerih je prvič v skladu s členom 260(3) PDEU naložilo plačilo pavšalnega zneska zaradi nesprejema ukrepov in neobveščanja o ukrepih sprejetih za prenos direktiv sprejetih v skladu z zakonodajnim postopkom v nacionalni pravni red, navedeno sodno prakso pa je potrdilo še v nekaj nadaljnjih sodbah.

V primeru, da ne pride do skrajšanja teh rokov, bo izgubljena priložnost za čim hitrejši prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790, Republiki Sloveniji pa grozi denarna kazen, ki bo vplivala na proračun Republike Slovenije.

Zato zaradi zamude pri prenosu Direktive (EU) 2019/790 in Direktive (EU) 2019/789, zaradi zgoraj opisanih postopkov pred Sodiščem EU, ki jih Evropska komisija lahko sproži in zaradi prihajajočih volitev v Državni zbor Republike Slovenije predlagamo, da se predlog zakona sprejme po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za Republiko Slovenijo zaradi nepravočasnega prenosa Direktive (EU) 2019/790 in Direktive (EU) 2019/789 in se odvrne da bi Evropska komisija zadevo predložila Sodišču EU, od Sodišča EU sistematično zahtevala naj poleg dnevne denarne kazni državi članici naloži še plačilo pavšalnega zneska, ki kaznuje državo članico za čas trajanja kršitve do njene odprave in da bi se Republiki Sloveniji naložilo tudi stroške postopka pred Sodiščem EU in stroške Evropske komisije kar bo vplivalo na proračun Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava na marčevski seji, ki se bo pričela .....marca 2022.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg,
- Tanja Bakan Rožič, sekretarka, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg,
- Mag. Alenka Vidmar, sekretarka, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg,
- Mag. Aleš Gorišek, sekretar, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg,
- Katja Gregorčič Belšak, podsekretarka, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Simon Zajc, državni sekretar,
- Andrej Čuš, državni sekretar
- Mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg,
- Tanja Bakan Rožič, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg,
- Mag. Alenka Vidmar, sekretarka, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg,
- Mag. Aleš Gorišek, sekretar, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg,
- Katja Gregorčič Belšak, podsekretarka, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg.

5. Kratak povzetek gradiva:

S predlogom zakona se v slovenski pravni red prenašata Direktiva (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) in Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92).

S predlogom zakona se prav tako odpravljajo nekatere pomanjkljivosti in nedoslednosti veljavnega ZKUASP ter določa nekaj novih prekrškov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE

c)	administrativne posledice	<u>DA/NE</u>
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	<u>DA/NE</u>
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	<u>DA/NE</u>
e)	socialno področje	<u>DA/NE</u>
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	<u>DA/NE</u>
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
Gradivo nima finančnih posledic.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto	Znesek za t + 1	

	(t)	
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:
Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:
Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:
Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /

Kratka obrazložitev:
Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	DA/ <u>NE</u>
– pristojnosti občin,	

- delovanje občin, - financiranje občin.	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/<u>NE</u> - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/<u>NE</u> - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/<u>NE</u> Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	<u>DA/NE</u>
Predlagatelj je zainteresirano in strokovno javnost k sodelovanju pri prenosu Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v nacionalno pravo Republike Slovenije pozval že pred oblikovanjem gradiva, in sicer z obvestilom na svoji spletni strani z dne 11. 3. 2020, v katerem je zaradi okoliščin, povezanih s širjenjem novega koronavirusa, odpovedal napovedane javne posvete za prenos obeh omenjenih direktiv ter povabil vso zainteresirano in strokovno javnost, da do 31. 3. 2020 poda svoja pisna stališča, ki bodo pripravljavcu služila kot izhodišče za pripravo predloga zakona. Po podaljšanju roka za oddajo pisnih stališč do 30. 4. 2020 (obvestilo predlagatelja je bilo objavljeno na njegovih spletnih straneh dne 27. 3. 2020), je predlagatelj prejel nekaj več kot 50 pisnih stališč zainteresirane in strokovne javnosti (kolektivnih organizacij, osnovnih šol, muzejev, knjižnic, igralcev, itd.), ki jih je dne 5. 6. 2020 objavil na svoji spletni strani ter hkrati objavil poziv k posredovanju komentarjev na objavljena pisna stališča z rokom do 30. 6. 2020. Predlagatelj je na prejeta in objavljena pisna stališča prejel odzive s strani desetih predstavnikov zainteresirane in strokovne javnosti. V razpravo so bili vključeni: - <u>nevladne organizacije</u>, - <u>predstavniki zainteresirane javnosti</u>, - <u>predstavniki strokovne javnosti</u>. Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Inštitut za avtorsko pravo (IAP) meni, da bi bilo treba določbe Direktive (EU) 2019/789 – 4. člen (drugi in tretji odstavek), 5. člen ter 8. člen (drugi odstavek) prenesti na način, da se v 9. členu ZKUASP, ki ureja obvezno kolektivno upravljanje, v 4. točki črta beseda »kabelsko«, s čimer bi se obvezno kolektivno upravljanje razširilo na vse oblike (stare in nove) retransmisije, z že do sedaj določeno izjemo (v omenjeni 4. točki 9. člena ZKUASP) za lastna oddajanja RTV organizacij, ki jo sicer določa tudi 5. člen Direktive (EU) 2019/789. Enako je stališče Društva FPS – Filmski producenti Slovenije, ki meni, da bodo brez navedenega popravka v ZKUASP nove pravice v ZASP ostale brez vrednosti in ne bodo realizirane v praksi. K temu Društvo slovenskih režiserjev, Društvo slovenskega animiranega filma in Združenje filmskih snemalcev Slovenije ter Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev (DSI) dodajajo predlog, da se med pravice, ki se obvezno kolektivno upravljajo doda tudi »pravica do primerne in sorazmerne nadomestila iz 121.a člena ZASP«, s čimer bi se zagotovilo kolektivno upravljanje vseh oblik retransmisije ter hkrati nove pravice do pravičnega in sorazmernega nadomestila, ki ga avtorjem in izvajalcem priznava Direktiva (EU) 2019/790. Primerno in sorazmerno nadomestilo se mora upravljati kolektivno, saj posamezniki (igralci) nimajo sredstev za sodno preiganje neplačnikov. Ker kolektivne organizacije obstajajo	

prav zaradi navedenega, je edino logično, da upravljajo to pravico. S tem bo zagotovljen visok nivo pravne varnosti ne le ustvarjalcem, temveč tudi uporabnikom varovanih avtorskih del. **DSI** meni, da je kolektivno upravljanje pravic učinkovitejše in ustrežnejše za obe strani, tudi za uporabnike, ter zagovarja kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom, prav tako pa tudi monopolni položaj kolektivnih organizacij, saj praksa in študije kažejo, da konkurenca zlasti imetnikom pravic prinaša več škode kot koristi.

Društvo novinarjev Slovenije (DNS) meni, da so za novinarje ključna določila Direktive (EU) 2019/790, s katerimi se preko nove sorodne pravice izdajateljem medijev in avtorjem omogoča dostop do dela prihodkov, ki jih njihova avtorska dela generirajo na spletu, ter določila za zaščito avtorsko zaščitene del pred prosto uporabo na spletnih platformah. Avtorjem nudi podlago, da bodo prejeli primerno in sorazmerno nadomestilo, ki je nujno za ohranitev profesionalnega novinarstva, le-to pa je ključno za demokracijo. Med ključnimi zahtevami novinarskih organizacij, ki jih direktiva rešuje, je tudi alternativni mehanizem za reševanje sporov in možnost, da avtorje zastopajo njihovi sindikati. DNS se zavzema tudi za kolektivno upravljanje nove sorodne pravice za izdajatelje medijev, da od spletnih platform in generatorjev novic zahtevajo nadomestilo za uporabo kratkih povzetkov novinarskih prispevkov (snippets). Glede kolektivnega upravljanja avtorskih pravic na razprodanih delih je po mnenju DNS ključno, da se avtorjem oziroma imetnikom pravic omogoči preprost in učinkovit izstop iz sistema kolektivnega upravljanja (enako tudi **ARNES**, **Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (CTK)** in **Univerzitetna knjižnica Maribor (UKM)**): vsi imetniki pravic, katerih dela so digitalizirana in dostopna javnosti na podlagi določb 8. do 11. člena Direktive (EU) 2019/790, bi morali imeti možnost izstopiti iz sistema kolektivnega upravljanja oziroma zahtevati umik svojih del iz tega, kar je bilo dano na voljo prek licence ali izjeme). Tudi glede uporabe varovanih vsebin s strani ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu DNS meni, da bi morale biti vzpostavljeno kolektivno upravljanje te pravice, kolektivne organizacije pa bi morale razdeliti nadomestila ustvarjalcem (tudi tisti, ki niso njihovi člani). DNS meni tudi, da je potrebno v predlog zakona vnesti določbo, da morajo avtorji in izvajalci redno, vsaj enkrat letno dobiti najnovejše, relevantne in celovite informacije o uporabi njihovih del, pri čemer bi bilo najbolje, da bi imeli izdajatelji pravico, da informacije pridobijo od Googla, Amazona, Facebooka in Appl, ki bi jih nato lahko posredovali avtorjem, izjemo, da administrativno breme presega ustvarjene prihodke, pa razlagati zelo restriktivno.

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) meni, da kolektivno upravljanje avtorskih pravic na razprodanih delih možno, če gre za prenos pravic na kolektivno organizacijo, ki je reprezentativna, pri čemer je treba poseben poudarek nameniti prav »reprezentativnosti« kolektivne organizacije ter izračunu le-te. Poleg tega pa je pomembno določiti jasne določbe o tem, kaj je razprodano delo ter vzpostaviti jasen in enostaven test, s katerim se lahko hitro ugotovi, ali se z določenim delom več ne trguje (se šteje, da je razprodano). IFLA še meni, da so zelo pomembne določbe glede vzpostavitve dialoga med različnimi deležniki ter izkoriščanje prednosti učinkovitega EUIPO portala. Glede uporabe varovanih vsebin s strani ponudnikov storitev deljenja vsebin nas spletu pa meni, da je najpomembnejše najti ravnotežje med nadomestilom za avtorske pravice in spoštovanjem izjem in omejitev avtorskih pravic.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS), UKM, Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK), Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Inštitut Državljan D, zavod za spodbujanje informacijske in medijske pismenosti, Ljubljana (Inštitut Državljan D) menijo, da je treba:

- (enako tudi **ARNES** in **CTK**) vzpostaviti razširjeno kolektivno upravljanje (ne pa razširiti obseg določb o obveznem kolektivnem upravljanju), ki temelji na reprezentativnosti – pri tem pa natančno opredeliti obseg licenčnega mehanizma oziroma podeljevanja dovoljenj za uporabo razprodanih del (vendar le v primerih, kjer je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna »na podlagi pooblastil imetnikov pravic za vrste del ali drugih predmetov varstva ter za pravice, ki so predmet licence; pri tem pa vzpostaviti tudi stroge kriterije za preverjanje reprezentativnosti kolektivne organizacije (tudi) v času podeljevanja ustreznih dovoljenj in licenc, ne le v času podeljevanja dovoljenja za kolektivno upravljanje, ter jasno določiti, da je reprezentativna kolektivna organizacija samo tista kolektivna

organizacija, ki v skladu z veljavnim dovoljenjem za upravljanje pravic »pokriva« večje število imetnikov pravic za ustrezno vrsto del ali drugih predmetov varstva, ter tudi »pokriva« večje število imetnikov pravic za eno ali več pravic, kot so reproduciranje, distribuiranje, priobčitev javnosti ali dajanje razprodanih del ali drugih predmetov varstva), sicer bo veljala možnost uporabe del na podlagi izjeme;

- določiti uporabno in splošno definicijo razprodanih del (da med razprodana dela spadajo vsa nekomercialna dela (vključno z neobjavljenimi) deli; da je dostopnost dela kot celote in ne njegovih posameznih delov kriterij za določanje statusa za to kategorijo; da dela, ki so izposojena na dolgi rok, spadajo v to kategorijo; in da tudi, če so dela dostopna v prevedeni obliki, so njene ostale verzije še vedno lahko razprodana dela; da se kriteriji za določanje statusa razprodanih del lahko razlikujejo glede na različne vrste del; da se določi, če je le mogoče, splošni kriterij, kot je presečni datum (vsa dela, ki so ustvarjena/ objavljena pred tem časom; da dela državljanov neevropskih držav niso kot taka izključena, ampak da se izključi le zbirke del, ki so večinoma sestavljena iz del državljanov neevropskih držav);

- t.i. razumno prizadevanje za oceno, ali je delo razprodano, opredeliti tako, da za ustanove za varstvo kulturne dediščine ne bo preveč obremenjujoče;

- sprejeti široko definicijo »ustanove za varstvo kulturne dediščine« (javno dostopne knjižnice in muzeji, ne glede na vrsto del ali drugih predmetov varstva, ki jih imajo v svojih stalnih zbirkah, ter arhivi, filmske ustanove ali ustanove za avdio dediščino, nacionalne knjižnice in nacionalne arhivi ter, kar zadeva njihove arhive in javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove, raziskovalne organizacije in javne radiodifuzne organizacije);

- sprejeti ozko in strogo definicija »dovolj reprezentativne organizacije za kolektivno upravljanje pravic« (organizacije za kolektivno upravljanje pravic morajo jasno določiti vrsto del, ki jih zastopajo in ali lahko nudijo potrebne pravice v roku, ki ni daljši od treh mesecev po uveljavitvi te določbe, vendar samo, če je to v skladu z njihovim dovoljenjem, sicer potrebujejo novo dovoljenje za upravljanje pravic; pri podeljevanju dovoljenja in tudi pri določanju, ali lahko na podlagi dovoljenja upravljajo pravice v skladu s temi določbami, pa je potrebno upoštevati zadostno reprezentativnost, ki naj predstavlja vsaj 80% vseh imetnikov v Republiki Sloveniji);

- jasno določiti vrste dovoljenj, ki jih podeljujejo kolektivne organizacije za upravljanje pravic, in učinek dovoljenj;

- določiti širok obseg izjeme za ustanove kulturne dediščine za uporabo razprodanih del (uporaba na podlagi izjeme (ko za določeno vrsto del oziroma drugih predmetov varstva in določeno vrsto pravic reprezentativne kolektivne organizacije (še) ni, ustanove za varstvo kulturne dediščine dajo na voljo javnosti razprodana dela ali druge predmete varstva za nekomercialne namene pod pogojem, da navedejo ime avtorja ali katerega koli drugega določljivega imetnika pravic, razen če to ni mogoče ter da so takšna dela ali drugi predmeti varstva dani na voljo na nekomercialnih spletnih straneh) ne bi smela biti predmet nadomestil;

- uzakoniti, da se določb o razprodanih delih ne sme onemogočati s tehnološkimi ukrepi ali izključiti s pogodbami;

- določiti, da bo delovanje kolektivnih organizacij transparentno in učinkovito (izpolnjevanje pogojev določenih v Direktivi 2014/26/EU), morebitne spore pa reševati pred organom za reševanje sporov, ki naj preverja pogoje uporabe in tudi zadostno reprezentativnost kolektivne organizacije za določeno vrsto del in določeno vrsto pravic;

- vzpostaviti širok in vključujoč dialog z deležniki, v katerem bodo široko zastopane vse vrste ustanov za varstvo kulturne dediščine, pri čemer naj se v tem dialogu razpravlja tudi o merilih reprezentativnosti kolektivnih organizacij ter o kriteriji in postopkih za določitev statusa razprodanih del;

- vzpostaviti učinkovit in uporaben portal EUIPO, ki bo izpolnil zahteve in zadostil potrebam svojih uporabnikov in se razvijal v tesnem sodelovanju s prihodnjimi uporabniki;

Glede reprezentativnosti **ARNES**, **CTK** in **UKM** dodatno opozarjata, dal lahko kolektivna organizacija podeljuje dovoljenja samo pod pogojema, da je organizacija za kolektivno upravljanje pravic dovolj reprezentativna za relevantno vrsto del ali drugih predmetov varstva, kar mora biti razvidno iz dovoljenja in kar mora biti tudi dejansko izkazano v praksi in da je vsem imetnikom pravic

zagotovljena enaka obravnava glede pogojev licence, kar pomeni, da za reprezentativnost kolektivnih organizacij ni dovolj že dovoljenje nacionalnega urada.

Inštitut Državljan D in Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja (v okviru tega tudi **Creative Commons Slovenija**) glede uporabe varovanih vsebin s strani ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu menita, da imajo spletne platforme, ki gostijo vsebine, ki jih naložijo uporabniki, dve možnosti, in sicer, da od imetnikov avtorskih pravic pridobijo dovoljenja oziroma licence za deljenje takšne vsebine ali (če ni podeljeno dovoljenje oziroma licenca) sprejmejo vrsto ukrepov, da se zavarujejo pred odgovornostjo za vsebine, ki posegajo v pravice (npr. kot aktivno iskanje vsebin, ki posegajo v pravice, s filtriranjem ali drugim mehanizmom), pri čemer podpira prvo možnost (ki pa ne bo učinkovita, če države članice ne bodo vpeljale sistema, v katerem bi bile platformam na voljo množične licence in se bodo zato platforme lahko zanašale zgolj na posamezne licence za uporabo vsakega posameznega avtorsko varovanega dela). Nadalje predlagata (enako tudi **Univerza na Primorskem, ARNES in Inštitut Jožef Stefan, UNESCO katedra o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje**), da se izraz »ponudniki storitev deljenja vsebin na spletu« definira restriktivno oziroma ozko, da gre za ponudnike, katerih glavni namen je shranjevanje večjo količino avtorskih del in njihovo organiziranje in promoviranje za namene ustvarjanja dobička. Izrecno pa bi moralo biti izpostavljeno tudi, da ta izraz ne vključuje ustanov za varstvo kulturne dediščine, raziskovalnih in izobraževalnih ustanov ter izobraževalnih in znanstvenih spletnih repozitorijev ali platform. Prav tako bi po njunem mnenju (enako tudi **Univerza na Primorskem, ARNES in Inštitut Jožef Stefan, UNESCO katedra o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje**) moralo biti izrecno določeno, da kakršna koli orodja, s katerimi bodo ponudniki želeli ločiti nedovoljene vsebine na svojih strežnikih od dovoljenih (npr. avtomatični filtri), ne smejo preprečevati deljenja vsebin, ki avtorsko varovana dela uporabljajo zakonito in v skladu z izjemami in omejitvami od avtorske in sorodnih pravic. Zagotoviti je treba tudi učinkovite in hitre mehanizme za pritožbe uporabnikov in povrnitev škode, ki je uporabnikom nastala zaradi odstranitve del oziroma onemogočanja dostopa do njih. Menita, da morajo določbe o avtomatičnih orodjih za prepoznavanje vsebin vsebovati procesne varovalke za uporabnike in dosegati določene standarde (avtomatična orodja za prepoznavanje vsebin morajo omogočati, da jih uporabniki, ki so vsebine naložili, odstranijo, če avtomatična orodja preprečujejo rabo zakonitih vsebin; v primerih, ko vsebine *prima facie* posegajo v avtorske pravice, lahko orodja avtomatično blokirajo oziroma odstranijo vsebino le, če imajo uporabniki možnost kasnejše pritožbe zoper odločitve avtomatičnih orodij; pri nasprotovanju odločitvam avtomatičnih orodij mora biti uporabnikom na voljo sklicevanje na vse obstoječe izjeme in omejitve (ki jih je treba v predlogu zakona izrecno navesti: citati, kritika, ocena in uporaba za namene karikature, parodije ali pastiše)). Za doseg namena Direktive (EU) 2019/790 Inštitut Državljan D in Danes je nov dan predlagata uzakonitev sistema, v katerem bodo spletne platforme na enostaven način lahko prišle do licenc za deljenje avtorsko varovanih vsebin na spletu in v katerem platformam ne bo potrebno tovrstnih licenc sklepati z vsakim imetnikom pravic posebej, to pa pomeni uvedbo obveznega kolektivnega upravljanja za to novo (sui generis) pravico, ki bo nastala s prenosom določb 17. člena Direktive (EU) 2019/790. Ker lahko veliki imetniki pravic nasprotujejo takšnemu sistemu, bi bilo po mnenju Inštituta Državljan D in Danes je nov dan priporočljivo, da se omenjen sistem optimizira s sistemom razširjenega kolektivnega upravljanja. Predlagata tudi uvedbo sistema neodpovedljive pravice za individualne ustvarjalce – avtorje, pri čemer pa je nujno treba izločiti situacije, v katerih ustvarjalci upravljajo s svojimi pravicami na podlagi prostih licenc. Vpeljati je treba sistem, ki bo v dani situaciji najbolje uresničil namene varovanja avtorjev, ki ustvarjajo avtorska dela in ki ne bo predstavljal samo dodatnega sistema za nagrajevanje tistih, ki avtorske pravice uporabljajo kot produkcijska sredstva, prevečkrat prav na račun avtorjev.

Združenje fonogramske industrije Slovenije (ZFIS) meni, da določbe Direktive (EU) 2019/790 glede uporabe varovanih vsebin s strani ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu (17. člen) pravzaprav ne spreminjajo obsega pravic ter ne vzpostavljajo nobenih novih pravic. Prenos določb navedenega člena v nacionalno pravo pa je po njegovem mnenju potreben zato, da se zagotovi jasnost in prepreči dvom glede razlage primarne odgovornosti ponudnikov storitev deljenja vsebin na

spletu, ker zagotavljajo vsebine, ki jih nalagajo njihovi uporabniki. Svoboda imetnikov pravic pri odločanju ali in pod kakšnimi pogoji bodo ponudnikom storitev deljenja vsebin na spletu podali dovoljenje za objavo njihovih del, ostaja po njegovem mnenju nespremenjena. Zato tudi ni potrebe po natančni določitvi načina pridobivanja dovoljenj, zlasti zato, ker gre za veliko število različnih sektorjev z različnimi poslovnimi modeli (predlagan zakonski model podeljevanja dovoljenj bi bilo zato treba preučiti za vsak sektor in kategorijo imetnikov pravic posebej). Imetniki pravic morajo imeti možnost, da se sami odločijo, kdaj bodo dali dovoljenje, zato pri prenosu 17. člena Direktive (EU) 2019/790 predlaga pristop po načelu pogodbene svobode. Razširjeno kolektivno upravljanje pravic na tem področju po njegovem mnenju ne more priti v poštev, ker so imetniki pravic že sami dali dovoljenja za uporabo zvočnih posnetkov in avdiovizualnih del (producenti zvočnih posnetkov in avdiovizualnih del po svetu so že pridobili dovoljenja na ogromnem številu digitalnih storitev ter posnetkov in avdiovizualnih izdelkov), hkrati za uvedbo širšega ali obveznega kolektivnega upravljanja pravic na tem področju ni pravne podlage. Posebej je po njegovem mnenju treba poudariti, da klavzula o odgovornosti uporabnika ne velja, če uporabnik deluje na neposredni ali posredni komercialni podlagi. Glede izjem (uporabniki imajo možnost uporabe obstoječih izjem) pa meni, da je treba upoštevati, da ponudniku storitev deljenja vsebin na spletu ni treba ocenjevati, ali gre za izjemo, preden je vsebina naložena ali celo zaustaviti postopka nalaganja, temveč obveznost preverjanja nastopi šele, ko se uporabnik pritoži in zatrjuje, da delo, ki ga ponudnik blokira ali ne želi naložiti, predstavlja izjemo. To pa je po mnenju ZFIS tudi glavni namen obveznosti ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu za vzpostavitev mehanizma pritožb in povrnitev škode.

DSI glede uporabe varovanih vsebin s strani ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu (17. člen Direktive (EU) 2019/790) predlaga uvedbo domneve prenosa pravic pri t.i. odprtih spletnih platformah, na katere lahko vsebino naložijo tudi njeni uporabniki (po kateri bi se štelo, »da je ponudnik storitev deljenja vsebin na spletu, ki omogoča priobčitev avtorskih del javnosti, s sklenitvijo pogodbe o prenosu pravic pridobil tudi pravico za dejanja priobčitve javnosti svojih uporabnikov, če ti delujejo na nekomercialni podlagi ali kadar njihova dejavnost na spletu ustvarja neznatne prihodke«) ter posebne določbe: o spletnih storitvah (»da ponudnik storitev deljenja vsebin na spletu izvaja dejanje priobčitve javnosti vključno z dajanjem na voljo javnosti, kadar javnosti omogoči dostop do avtorsko varovanih del ali drugih varovanih predmetov varstva, ki jih na strežnik naložijo njegovi uporabniki, za kar mora pridobiti predhodno dovoljenje imetnikov pravic«); nedovoljeni uporabi oziroma izjemah; nedovoljeni uporabi novih ponudnikov (»novi ponudniki storitev deljenja vsebin na spletu so tisti, katerih storitve so bile javnosti v Evropski Uniji na voljo manj kot tri leta in katerih letni promet je manjši od 10 milijonov EUR«); dovoljenih izjemah; pravici imetnika pravic do obveščenosti; zahtevi imetnikov pravic (da od ponudnikov storitev deljenja vsebin zahtevajo, da ti onemogočijo dostop do specifičnih del ali drugih predmetov varstva ali da se ta specifična dela ali drugi predmeti varstva odstranijo s platforme); pravici do pritožbe uporabnikov (ponudniku storitev deljenja vsebin), ki so na strežnik naložili odstranjena avtorska dela ali druge predmete varstva ali do katerih dostopanje je bilo na zahtevo imetnika pravic onemogočeno; alternativnem reševanju sporov; ustanovitvi neodvisnega organa za pomoč strankam pri sklepanju sporazumov za prenos pravic za namen dajanja na voljo javnosti avdiovizualnih del in videogramov pri ponudnikih storitev deljenja vsebin na spletu na spletnih platformah, ter posebna prehodna določba za uveljavitev določb zakona o primernih nadomestilih soavtorjev, avtorjev prispevkov, izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in filmskih producentov za retransmisijo njihovih avdiovizualnih del oz. videogramov. Določen čas je namreč potreben tudi za to, da se lahko imetniki pravic kakor tudi zavezcanci za plačilo (operaterji retransmisije) pripravijo na novo ureditev.

Združenje SAZAS k.o. (SAZAS) meni, da bi posebno pozornost predlagatelj moral nameniti uzakonjenju načela primernega in sorazmernega plačila (18. člen Direktive (EU) 2019/790), saj mora obstajati možnost določanja in doseganja dejanskega plačevanja primernih nadomestil, da bi varstvo avtorske pravice lahko šteli za učinkovito, kar se v primerih kolektivnih organizacij lahko doseže le z realno možnostjo določanja tarife za javno priobčitev avtorskih del. Tega pa veljavni ZKUASP ne omogoča. SAZAS meni, da nejasna zakonodaja in nedelovanje pristojnih inštitucij (kot je Svet za avtorsko pravo) ustvarjata zmedo, v kateri lahko uporabniki prosto uporabljajo avtorska dela in ne

plačujejo primernih nadomestil. Tudi pri prenosu določbe 19. člena Direktive (EU) 2019/790, ki določa obveznost glede preglednosti, so po mnenju SAZAS potrebne korenite spremembe, saj ZKUASP in ZASP na strani uporabnikov ne določata nikakršnih konkretnih pogojev vodenja ustreznih evidenc, načina poročanja ali obveznosti, ki bi uporabnike zavezale k poštenemu poročanju glede uporabe in doseženih prihodkih. V zvezi z določbo 12. člena Direktive (EU) 2019/790 o kolektivnem licenciranju z razširjenim učinkom SAZAS meni, da je v nacionalno pravo treba vnesti določbo, ki bo omogočala kontinuiteto varstva avtorske pravice kolektivnim organizacijam, ki že izvajajo kolektivno zaščito na področju javne priobčitve avtorskih del določene vrste. Glede prenosa določb Direktive (EU) 2019/789 pa opozarja zlasti, da kolektivne organizacije že razpolagajo z dovoljenjem za kolektivno zaščito avtorske pravice v primeru javne priobčitve, tudi kabelske retransmisije, zato je treba upoštevati, da se tovrstno varstvo izvaja le preko kolektivne organizacije, ki že razpolaga z ustreznim dovoljenjem. SAZAS opozarja še na potrebo po spremembi ZKUASP v duhu direktiv (Direktive (EU) 2019/790, Direktive (EU) 2019/789 in Direktive 2014/26/EU) ter PDEU v zvezi s spodbujanjem kulturne raznolikosti. Prav tako je treba razmisliti o smotrnosti omejitev v ZKUASP glede ustanavljanja namenskih skladov, ki jih direktive ne poznajo, tako glede višine (po ZKUASP največ 10 % zbranih avtorskih honorarjev) kot tudi namena (le za neuveljavljene avtorje s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, pri čemer ZKUASP pojma neuveljavljeni avtor ne pozna, očitno pa je, da z vidika skupnega trga EU slovenski avtorji niso uveljavljeni avtorji).

V **Društvu slovenskih režiserjev (DSR)** menijo, mora pripravljavca pri implementaciji Direktive (EU) 2019/790 nujno voditi načelo, da morajo biti ustvarjalci pošteno (po)plačani za svoje delo, saj je to osnova za nadaljnje ustvarjanje. Slovenski avdiovizualni avtorji so (še vedno) v zelo slabem in podrejenem položaju, saj so po zakonu edina skupina avtorjev, za katere se pavšalno predvideva, da so svoje pravice prenesli na filmskega producenta, dokazovanje imetništva pravic pa je njihova naloga. Ustrezno implementirana Direktiva (EU) 2019/790 bo brez dvoma pomenila konec bogatenja spletnih platform (kot je npr. YouTube) na račun ustvarjalcev.

Združenje ZAMP k.o. (ZAMP) meni, da bi bilo treba pravico do retransmisije in pravico do prenosa programov z neposrednim oddajanjem (iz Direktive (EU) 2019/789) opredeliti s preprosto spremembo določb o obveznem kolektivnem upravljanju kolektivne organizacije z veljavnim dovoljenjem za upravljanje pravic kabelske retransmisije. Glede razprodanih del prav tako meni, da lahko s preprosto spremembo določb o obveznem kolektivnem upravljanju, kolektivne organizacije z veljavnim dovoljenjem za upravljanje pravic javne priobčitve nemudoma pristopijo k sklepanju skupnih dogovorov o zagotavljanju ustreznih licenc z ustanovami za varstvo kulturne dediščine oziroma njihovimi reprezentativnimi združenji, saj se istočasno izpolni tudi pogoj njihove zadostne reprezentativnosti v skladu s točko (a) člena 8(1) Direktive (EU) 2019/790. Glede ukrepov za spodbujanje kolektivnega licenciranja oziroma kolektivnega licenciranja z razširjenim učinkom, ki ga Direktiva (EU) 2019/790 v 12. členu državam članicam ponuja kot opcijo, ZAMP meni, da je v vseh primerih, za katere se ugotovi izpolnjevanje pogojev iz člena 12(2), v interesu avtorjev ter celotne države, da se kolektivno upravljanje dejansko predpiše, in sicer z uporabo možnosti iz drugega pododstavka člena 12(4) v obliki obveznega kolektivnega upravljanja. Obvezno kolektivno upravljanje namreč omogoča kolektivnim organizacijam najučinkovitejši način izvajanja dejavnosti in s tem ščitenja pravic, avtorjem in uporabnikom pa zagotavlja najenostavnejši in najpreglednejši način uveljavljanja pravic. Hkrati je treba po mnenju ZAMP za učinkovito izpolnitev zahtev Direktive (EU) 2019/790 možnost, da se kolektivno upravljanje pravic nanaša tudi na pravice iz neobjavljenih del ter učinek obsega prenosa neizključnih licenc iz posameznih kolektivno uveljavljanih pravic, razširiti na vse države članice EU (in EGP) oziroma določiti primerno pravno fikcijo lokacije uporabe. V zvezi mehanizmom pogajanja iz 13. člena Direktive (EU) 2019/790 ZAMP meni, da se je treba pri oblikovanju le-tega treba izogniti prohibitivno visokim stroškom uporabe takšnega mehanizma, saj lahko visoki stroški privedejo tudi do situacije, ko si avtor stroška za zasledovanje svojih pravic sploh ne more privoščiti, čeprav se morda upravičeno nadeja pozitivnega rezultata. Pravico avtorjev v medijske publikacije vključenih del do ustreznega deleža prihodkov založnika v skladu s 15. členom Direktive (EU) 2019/790 pa je treba po mnenju ZAMP opredeliti kot obvezno kolektivno uveljavljano pravico, ki ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe, in se uveljavlja v okviru pravice javne priobčitve.

Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja, SAZOR GIZ, k.o. (SAZOR GIZ) v zvezi s trenutno individualnim upravljanjem avtorsko varovanih digitalnih gradiv meni, da je nepraktično in neekonomično za imetnika in za uporabnika, hkrati pa onemogoča sistemsko zbiranje in delitev nadomestil imetnikom. SAZOR GIZ zato predlaga, da se hkrati z nadomestilom za digitalno rabo v okviru izobraževalne izjeme v slovenski pravni red (po analogiji z reprografijo) uvede tudi obvezno kolektivno upravljanje za takšno rabo. Na ta način bo šolskemu sistemu omogočen enovit pregled nad imetniki, ki jim pripada nadomestilo, imetnikom pa zagotovljeno nadomestilo za uporabo njihovih del v okviru izobraževalne izjeme. V nasprotnem primeru nekateri, predvsem manjši imetniki, ne bodo prišli do svojega nadomestila, saj ne bodo imeli možnosti dogovarjanj in usklajevanj z uporabniki, kot jih omogoča kolektivno upravljanje. Po analogiji 31. člena ZKUASP (posebni primer delitve), ki določa, da se nadomestilo, zbrano na podlagi drugega odstavka 37. člena ZASP, deli avtorjem v obsegu 40 %, izvajalcem v obsegu 30 % in proizvajalcem fonogramov oziroma filmskim producentom v obsegu 30 %, bi bilo treba po mnenju SAZOR GIZ tudi v okviru izobraževalne izjeme za digitalno rabo nadomestilo deliti v sorazmernem deležu avtorjem in založnikom.

Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o. (AIPA) poleg pomembnosti prenosa 18. člena Direktive (EU) 2019/790, ki predvideva neodpovedljivo pravico do nadomestila za uporabo del na zahtevo (tega naj plačajo ponudniki vsebin, zbirajo pa naj ga kolektivne organizacije), ter ostalih določb omenjene direktive, opozarja tudi na potrebne spremembe oziroma izboljšave veljavnega ZKUASP. Tako je po mnenju AIPA treba jasneje opredeliti določene pojme (kot npr. avtorski honorar – je prihodek imetnika pravic iz naslova uporabe avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic; repertoar; seznam članov ali seznam imetnikov pravic) ter določiti smiselno uporabo določb ZKUASP, ki se nanašajo na avtorja, avtorsko pravico ali avtorski honorar tudi za sorodne pravice in imetnike sorodnih pravic, tako za pravne, kot tudi za fizične osebe. V 4. členu je treba pri opredelitvi kolektivne organizacije besedilo »je to njena edina in glavna dejavnost« skladno z Direktivo 2014/26/EU spremeniti v »je to njena edina ali glavna dejavnost« ter dodatno določiti, da je kolektivna organizacija pravna oseba zasebnega prava *sui generis*. Temu členu bi moral slediti poseben člen o kolektivni organizaciji v nastajanju, saj so se v praksi pokazale mnoge nejasnosti v postopku izdaje dovoljenja. Zaradi postopkov podeljevanja novih dovoljenj, ki so daljši, kot v drugih državah, in posledično zaradi stroškov, ki so povezani z »vzdrževanjem« statusa kolektivne organizacije v nastajanju, bi bilo nujno, da se rok za podelitev dovoljenja omeji na največ 2 leti. AIPA tudi predlaga, da se iz obveznega kolektivnega upravljanja izključi vse pravice, za katere ta sistem ni določen z mednarodnimi akti ali sporazumi (predlaga črtanje 1., 2. in 5. točke 9. člena ZKUASP), za tiste imetnike pravic, ki menijo, da bi določene pravice lahko uveljavljali sami, pa v nadaljevanju po vzoru skandinavskih držav predlaga sistem kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom. Tak sistem bi omogočil hitrejšo in enostavnejšo pridobivanje novih dovoljenj za kolektivno upravljanje oziroma razširitev obstoječih dovoljenj ter bolj učinkovito in transparentno upravljanje pravic za imetnike in uporabnike. Pri ugotavljanju reprezentativnosti kolektivne organizacije AIPA predlaga, da predlog zakona določi, da se pri ugotavljanju reprezentativnosti upoštevajo zlasti naslednja merila: a) število domačih in tujih imetnikov pravic, za katere izvaja kolektivno upravljanje; b) število pooblastil imetnikov pravic ali pisem o nameri s tujimi kolektivnimi organizacijami ter obseg repertoarja v teh pogodbah in pismih o nameri; c) dejanska uporaba avtorskih del za katere kolektivna organizacija izvaja kolektivno upravljanje; ter d) v primeru že obstoječe kolektivne organizacije tudi višina zbranih nadomestil, ki jih pridobi iz kolektivnega upravljanja avtorskih pravic na istovrstnih avtorskih delih. V drugem odstavku 13. člena predlaga spremembo 3. točke, saj Direktiva 2014/26/EU ne govori o »pravilih o nerazdeljenih avtorskih honorarjih«, temveč o »pravilih o nerazdeljivih avtorskih honorarjih« (enako tudi v prvem odstavku 25. člena, šestem odstavku 35. člena, 10. točki 39. člena, 13. točki drugega odstavka 41., ter v 3. točki drugega odstavka 81. člena ZKUASP), spremembo 11. točke v »dokazila o sredstvih, s katerimi bo pravna oseba kolektivno upravljala avtorske pravice, razen, če gre že za obstoječo kolektivno organizacijo, ki že ima dovoljenje za kolektivno upravljanje«, ker kolektivne organizacije, ki imajo dovoljenje za kolektivno upravljanje, že razpolagajo z zadostnimi sredstvi za kolektivno upravljanje pravic, ter črtanje 12. točke. Nadalje AIPA predlaga spremembo 14. člena ZKUASP, ki določa pogoje za izdajo dovoljenja, in sicer, da se člen o pogojih za izdajo dovoljenja preoblikuje v dikcijo pozitivne

oblike, pristojni organ pa naj presoja predvsem procesne predpostavke za izdajo dovoljenja, medtem ko naj bodo vsebinske skladno s postulati Direktive 2014/26/EU predvsem v pristojnosti članov kolektivne organizacije – kar je tudi smisel in namen. Hkrati predlaga, da se v postopku izdaje dovoljenja določi pritožba na pristojno ministrstvo, kar odpravlja anomalijo, znotraj katere je pristojni organ, ki odloča o dovoljenju, edini organ v sestavi ministrstva v Sloveniji, zoper odločbe katerega ni možna pritožba na drugostopenjski organ, temveč je možna zgolj tožba v upravnem sporu. Postopki so zaradi tega običajno zgolj in samo procesno presojeni, presoja pravilnosti uporabe materialnega prava in pravnega sklepanja v odločbah pristojnega organa pa je odsotna. Glede prenosa izvajanja administrativno-tehničnih nalog v zvezi s kolektivnim upravljanjem pravic na zunanjega izvajalca AIPA predlaga razmislek v smeri omejitve prenosa zgolj na drugo kolektivno organizacijo, ne pa tudi na gospodarsko družbo. S tem bi omogočili krepitev sistema kolektivnega upravljanja, saj bi se znanje in izkušnje namesto v zasebnih podjetjih, na katere člani nimajo vpliva, zbirale v kolektivnih organizacijah, ki poslujejo pod nadzorom članov. AIPA opozarja, da je potrebna tudi sprememba 21. člena ZKUASP, saj se je zahteva o sestavi statuta v obliki notarskega zapisa v praksi izkazala za neizvedljivo. V 22. člen bi po mnenju AIPA bilo treba nujno vnesti določbo, da so člani tisti, ki upravljajo s kolektivno organizacijo, kolektivna organizacija pa ima lahko tudi druga telesa, ki pomagajo organom upravljanja pri njihovem delu (posvetovalna ali druga telesa, ki jih potrebuje za svoje delovanje). Glede določb o skupščini AIPA predlaga uvedbo predčasnega glasovanja na skupščini, kar bi omogočilo učinkovito izvedbo skupščine kolektivne organizacije tudi v primerih, ko bi bila izvedba skupščine v fizični obliki zaradi višje sile ali drugih ukrepov otežena. AIPA nadalje predlaga precejšnje spremembe v zvezi z določbo ZKUASP o namenskih skladih, saj je trenutno izvajanje prvega odstavka 33. člena ZKUASP v praksi nemogoče in po nepotrebnem omejuje vplačila v sklade v primerjavi s prakso tujih kolektivnih organizacij, kar slovenske člane kolektivnih organizacij v primerjavi s tujimi postavlja v slabši položaj. Zlasti pa je pomembna sprememba drugega odstavka 33. člena (po kateri se v sklade poleg nerazdeljivih avtorskih honorarjev lahko vplačujejo prihodki iz naložb, sredstva na podlagi sklepa skupščine, ki ne smejo presegati več kot 10% vseh zbranih avtorskih honorarjev v poslovnem letu, razen nadomestil zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje, največ 50% od nadomestil zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje, donacije in volila, ter sredstva na podlagi sporazuma o sodelovanju s tujo kolektivno organizacijo) ter sprememba tretjega odstavka 33. člena ZKUASP (skladi bi morali biti določeni kot ločena namenska sredstva, oblikovana za namene spodbujanja kulturno-umetniškega ustvarjanja na področjih, pomembnih za ohranjanje kulturne raznolikosti, socialne in izobraževalne namene. V zvezi s pravico imetnika pravic do vpogleda (37. člen ZKUASP) AIPA predlaga zaostritev –zaradi varstva podatkov in varovanja interesov drugih imetnikov pravic je omenjeno pravico treba omejiti zgolj na tiste imetnike pravic, ki dokažejo imetništvo pravic, ter le na dokumente, ki so povezani z upravljanjem njegovega repertoarja. V 39. členu ZKUASP je treba 2. točko spremeniti v »repertoar, avtorske pravice, ki jih upravlja, in v primeru večozemeljskih licenc za spletne pravice za glasbena dela ozemlja, ki jih pokriva; v primeru obveznega kolektivnega upravljanja pravic in kolektivnega upravljanja pravic z razširjenim učinkom pa tisti repertoar, ki ga kolektivna organizacija ne zastopa v skladu z dovoljenimi izjemami s tem zakonom, nepraktičen pa je tudi tri-mesečni rok po koncu poslovnega leta za sestavo letnega poročila (peti odstavek 40. člena ZKUASP), zato AIPA predlaga njegovo črtanje. Glede porabe sredstev namenskih skladov (tretji odstavek 41. člena ZKUASP) predlagamo bolj jasno dikcijo odstavka in izjemo od objave osebnih podatkov prejemnikov socialnega sklada, ki varuje človekovo dostojanstvo in pravico do zasebnosti za to skupino prejemnikov. Tudi sicer opozarja na unikum sedanje zahteve po navedbi podatkov o fizičnih prejemnikih nadomestil, saj take zahteve niso običaj pri organizacijah v tujini, prav tako tega ne zahteva predmetna direktiva. Glede določb o tarifi AIPA predlaga razmislek o reviziji določbe 45. člena ZKUASP, ki pri oblikovanju začasne tarife zahteva povprečje 10-ih držav. V zvezi s kazenskimi sankcijami AIPA meni, da so predpisani prekrški in pripadajoče kazni nesorazmerni, predvsem pa je določen previsok spodnji prag za prekrške odgovornih oseb. Na koncu pa AIPA predlaga še konkretno določbo o koncu postopka nadzora (končanje s sklepom ali odločbo pristojnega organa), rok za izvedbo postopka nadzora (tri mesece) ter pritožbo zoper odločbo pristojnega organa na pristojno ministrstvo.

ARNES in **CTK** glede prenosa 18. člena Direktive (EU) 2019/790 menita, da je treba posebej paziti, da se v omenjeni določbi določena pravica nanaša na primere, ko avtorji licencirajo ali prenesejo pravice za izkoriščanje svojih del, v primerih, ko so uporabe dovoljene na podlagi izjem in omejitev, pa naj se v imenu javnega interesa določi prosta raba, tako kot je v RS že sprejeto npr. na področju izjeme za izobraževanje ali izjeme v korist oseb z invalidnostjo.

Svet RS za avtorsko pravo (SAP) predlaga, da v se predlogu zakona spremenijo in dopolnijo določbe, ki urejajo delovanje SAP, zlasti njegovo financiranje. Če je bil namen ZKUASP, da se motivira njegove člane k hitremu, pospešenemu delu, je treba pravilo t.i. dvojne pravnomočnosti, po katerem je izplačilo nagrade pogojeno tako s pravnomočnostjo izdane odločbe SAP kot tudi s pravnomočnostjo šele po pravnomočnosti izdanega sklepa o stroških, odstraniti, ker deluje prav nasprotno, saj izplačilo nagrade odlaga na dejansko nedoločen čas v prihodnost. SAP predlaga, da se v 55. členu ZKUASP ločijo stroški na tiste, ki jih krijejo stranke postopka (nagrade, potni ter drugi razumni stroški za predsednika in člane, in stroški z izvedbo dokazov) ter stroške, ki bremenijo proračun RS (drugi stroški SAP, ki nastanejo z udeležbo na strokovnih posvetih, konferencah, ipd. in administrativni stroški delovanja SAP). Predlaga, da se posebej določi, da se nagrada predsedniku in članom izplača v mesecu, ki sledi mesecu izdaje odločbe (pri tem se ohrani omejitev izplačila nagrade za čas trajanja posameznega postopka, vendar ne več kot za 12 mesecev, ter dodaja omejitev izplačevanja nagrade za največ tri mesece, če gre za ponovljeni postopek). S tem bi se odpravilo t.i. pravilo dvojne pravnomočnosti, ki na člane in predsednika SAP deluje destimulativno. SAP nadalje predlaga tudi podrobnejšo opredelitev razumnih stroškov (poleg potnih stroškov je to zlasti nadomestilo za čas, porabljen na sejah in ustni obravnavi ter za pripravo nanje), ki naj se izplačujejo tekoče in neodvisno od izdaje odločbe z določeno maksimalno višino (skupni mesečni znesek posameznega člana ali predsednika SAP ne sme presegati polovice mesečnega zneska nagrade) in maksimalnim časom njihovega izplačevanja (mesečno za pretekli mesec, vendar največ za čas 12 mesecev oziroma treh mesecev v primeru ponovljenega postopka). O stroških SAP bi moral SAP odločiti s sklepom po izdaji odločbe (ne več po pravnomočnosti odločbe). Glede predujma pa SAP predlaga uvedbo možnosti naložitve stranki dodatnega predujma (po načelu pravične porazdelitve stroškov med stranki, vendar upošteva vse okoliščine konkretnega primera), če se med postopkom izkaže, da glede na okoliščine zadeve sredstva predujma ne bodo zadoščala za kritje vseh stroškov SAP. SAP tudi nima pravne subjektivitete in ne more biti tožen, v postopkih pred Upravnim in Vrhovnim sodiščem pa nima položaja stranke, temveč je naveden le kot zastopnik RS (ta je navedena kot tožena stranka). SAP zato predlaga, da se mu za zastopanje pred sodiščem zagotovijo ustrezna sredstva, iz katerih bodo člani in predsednik poplačani za svoj čas in trud. Ker bi bilo te stroške absurdno naprtiti strankam postopka (taiste stranke uveljavljajo sodno varstvo zoper odločitve SAP), bi bilo sredstva zanje treba zagotoviti v proračunu RS (podobno kot SAP predlaga za druge njegove stroške ter administrativne stroške njegovega delovanja). SAP predlaga omejitev povračila razumnih stroškov na največ štirikratnik maksimalnega mesečnega zneska drugih razumnih stroškov, kar znaša okrog 45.000 eurov.

Na podlagi prejetih stališč je bilo oblikovano gradivo, ki je bilo predhodno objavljeno na portalu E-demokracija dne 24. 5. 2021. Na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bila dne 25. 5. 2021 objavljena novica o javni obravnavi dveh zakonov, vezanih na avtorsko in sorodne pravice: <https://www.gov.si/novice/2021-05-25-v-javni-obravnavi-dva-zakona-vezana-na-avtorsko-in-sorodne-pravice/>, s povezavo na predloga zakonov, objavljena na portalu E-demokracija.

Pripombe na gradivo so posredovali: Slovenska nacionalna stranka (SNS), kolektivne organizacije: ZAMP, SAZOR GIZ, AIPA, Društvo KOPRIVA, IPF in Združenje SAZAS, Tržni inšpektorat RS, Zveza sindikatov vseh glasbenikov Slovenije (ZSVGS), Društvo slovenskih režiserjev (DSR), Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev (DSI), Društvo slovenskega animiranega filma (DSAF), Združenje slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev, gospodarsko interesno združenje (ZSODT), Združenje kabelskih operaterjev Slovenije, gospodarsko interesno združenje (ZKOS), Društvo novinarjev Slovenije (DNS), Akademska in raziskovalna mreža Slovenije (ARNES), Koordinacija samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije (KORIS), Društvo Mlada akademija, Združenje

ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije, UNESCO, katedra o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje, Institut »Jožef Stefan«, Danes je nov dan, inštitut za druga vprašanja, Institut Jožef Stefan, Creative Commons Slovenija, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Društvo bibliotekarjev Ljubljana, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Univerzitetna knjižnica Maribor, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Združenje splošnih knjižnic, Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK), Society of Audiovisual Authors (SAA), AEPO ARTIS, Pay performances, dr. Tomaž Keresteš, redni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru, Združenje ZAPIS, Epidemic Sound.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- **večinoma**,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

SNS in **AIPA** predlagata kolektivno upravljanje pravic izvajalcev – kolektivne organizacije bi morale zbirati plačila od uporabnikov in jih razdeljevati svojim članom – izvajalcem. Neodtujljivost pravice je pomembna in upravljati bi jo bilo treba kolektivno, saj bi tako lahko bile spletne glasbene platforme in platforme videa na zahtevo prepričane, da plačujejo vsem izvajalcem, ne le nekaterim, glasbene založbe in filmski producenti bi ohranili svoje licence na platformah in pogodbe z izvajalci, umetniki oz. izvajalci pa bi prejeli plačilo za svoje delo.

Predlog se večinoma upošteva. Za nove pravice, ki jih uvaja predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP-I) se določi kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom. Nova rešitev omogoča, da se v primeru kolektivne organizacije, ki je reprezentativna, ker njen repertoar predstavlja »znatno« število avtorskih licenc, njeno dovoljenje »samodejno« razširi na vse druge domače in mednarodne avtorje iz iste kategorije, čeprav njihova dela niso uvedena v repertoarju kolektivne organizacije (»avtomatično« so vključeni vsi imetniki pravic, tudi tisti, katerih varovana dela sploh niso v repertoarju posamezne reprezentativne kolektivne organizacije). Kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom je torej način upravljanja, s katerim (seveda pod pogojem, da je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna) zakon avtomatično razširja njeno upravljanje pravic oziroma dejavnost kolektivne organizacije tudi na pravice tistih avtorjev, ki kolektivni organizacijo svojih pravic niso zaupali v upravljanje. Takšna rešitev predstavlja določen kompromis pri dilemi med individualnim in obveznim kolektivnim upravljanjem, ki so ga predlagali nekateri predlagatelji, saj se lahko avtor v nasprotju z večino prisilnih oz. zakonitih licenc v režimu razširjenega kolektivnega upravljanja po lastni presoji odloči za izstop in svoje pravice uveljavlja individualno (t. i. »opt-out« opcija).

Predlog AIPE glede spremembe določb o namenskih skladih se v celoti upošteva.

Tudi **DSR** in **DSI** predlagata spremembo 9. člena ZKUASP, ki ureja obvezno kolektivno upravljanje pravic. S predlogom bi se uredilo upravljanje pravic, ki jih uvaja ZASP-I, s tem pa bi se vzpostavil sistem, primerljiv z drugimi državami članicami EU. Brez kolektivnega upravljanja teh pravic je po mnenju DSR nemogoče pričakovati učinkovito uveljavljanje le-teh tako na strani imetnikov pravic kot na strani uporabnikov, ki brez kolektivnega upravljanja ne morejo delovati v pravno varnem okolju. Izvajalci (DSI) menijo, da kolektivno upravljanje pravic nujno potrebujejo, saj jim le kolektivna organizacija lahko uspešno zagotavlja ustrezno raven pravic in se o njih enakopravno pogaja s producenti oz. spletnimi platformami. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic na avdiovizualnih delih se je namreč v vseh, tudi v digitalnem okolju izkazalo kot najboljša rešitev za avdiovizualne ustvarjalce, saj kolektivne organizacije izvajalcem pomagajo pri pogajanjih in veliko lažje dosegajo pravičnejše pogoje v primerjavi s posameznikom.

Predlog se delno upošteva. Za nove pravice, ki jih uvaja ZASP-I se določi kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom. Nova rešitev omogoča, da se v primeru kolektivne organizacije, ki je reprezentativna, ker njen repertoar predstavlja »znatno« število avtorskih licenc, njeno dovoljenje

»samodejno« razširi na vse druge domače in mednarodne avtorje iz iste kategorije, čeprav njihova dela niso zavedena v repertoarju kolektivne organizacije (»avtomatično« so vključeni vsi imetniki pravic, tudi tisti, katerih varovana dela sploh niso v repertoarju posamezne reprezentativne kolektivne organizacije). Rešitev predstavlja določen kompromis, saj se lahko avtor v nasprotju z večino prisilnih oz. zakonitih licenc v režimu razširjenega kolektivnega upravljanja po lastni presoji odloči za izstop in svoje pravice uveljavlja individualno (t. i. »opt-out« opcija).

Predlog DSR glede spremembe določb o namenskih skladih se v celoti upošteva.

ZSODT, GIZ in ZKOS, GIZ opozarjata, da bi moral ZKUASP ustrezno določiti, v katerih primerih retransmisije je treba pridobiti nova dovoljenja in določiti tudi določbe o prehodnem obdobju, podobno kot to ureja nemški zakon (nemški zakonodajalec je to vprašanje uredil na način, da je določil, da se 20.b člen (ki za retransmisijo določa obvezno kolektivno upravljanje) uporablja za pogodbe o retransmisiji, ki se ne nanašajo na retransmisijo s kabelskim ali mikrovalnovnimi sistemi (torej npr. storitve retransmisije, ki se ponujajo prek storitev dostopa do interneta) le, če so takšne pogodbe bile sklenjene po 7. juniju 2021, da se 20.c člen (ki ureja storitve dostopa do interneta) uporablja za pogodbe o storitvah dostopa do interneta od 7. junija 2023, če so te bile sklenjene pred 7. junijem 2021 in da se člen 20.d uporablja za pogodbe, ki se nanašajo na prenos programov z neposrednim oddajanjem od 7. junija 2025, če so bile te sklenjene pred 7. junijem 2021).

Predlog se večinoma upošteva. Predlog zakona namreč veljavnost obstoječih dovoljenj za kolektivno upravljanje v primeru kabelske retransmisije s prehodno določbo razširja tudi na pravico radiodifuzne retransmisije iz tretjega odstavka 31. člena ZASP. Kot radiodifuzna retransmisija se šteje tudi priobčitev javnosti, kadar RTV organizacija prvotno in brez dostopa javnosti prenaša svoje programske signale operaterju retransmisije, ki ni RTV organizacija (neposredno oddajanje), ta pa jih retransmitira javnosti. Šteje se, da RTV organizacija in operater retransmisije pri tem sodelujeta v enotnem dejanju priobčitve javnosti, za katerega morata vsak zase pridobiti dovoljenje avtorja. Za dovoljenja o neposrednem oddajanju po tretjem odstavku spremenjenega 31. člena zakona, ki veljajo na dan 7. junij 2021, pa določa, da se ta določba uporablja od 7. junija 2025 dalje, če se ta dovoljenja iztečejo po navedenem datumu.

DNS za upravljanje pravice do deleža avtorjev na nadomestilu, ki ga prejmejo založniki medijskih publikacij predlaga obvezno kolektivno upravljanje, zato naj se v 9. členu ZKUASP doda točka, ki se glasi: »pravico do deleža prihodka, ki ga na podlagi prvega odstavka 139.a člena ZASP prejme založnik medijske publikacije;«. Nadalje predlaga, da bi bilo v ZKUASP treba dodati tudi določbo za primer, da avtorji in založniki medijskih publikacij ne ustanovijo skupne, ampak vsak svojo kolektivno organizacijo. V takem primeru bi bilo treba zagotoviti časovno obdobje (npr. šest mesecev od pridobitve dovoljenja za kolektivno upravljanje), v katerem bi kolektivni organizaciji sklenili medsebojni sporazum o plačilu primerne deleža, ki ga imajo avtorji na prihodkih založnikov medijskih publikacij, ki jih ti pridobijo od ponudnikov storitev informacijske družbe, kot tudi določiti posledice v primeru, da tak sporazum ni pravočasno sklenjen. Če v tem roku medsebojni sporazum ni sklenjen, bi lahko ena ali druga kolektivna organizacija podala zahtevo, da o vsebini medsebojnega sporazuma odloči SAP, zato bi bilo treba dopolniti tudi prvi odstavek 49. člena ZKUASP, ki ureja pristojnost SAP, in sicer tako, da se določi nova pristojnost tega telesa, tj. odločanje o vsebini medsebojnega sporazuma med kolektivnimi organizacijami. Obvezno kolektivno upravljanje predlagatelj predlaga tudi za upravljanje s pravicami založnikov medijskih publikacij iz prvega odstavka 139.a člena ZASP, in sicer tako, da bi se v 9. členu ZKUASP dodala točka, ki se glasi: »pravico založnikov medijskih publikacij iz prvega odstavka 139.a člena ZASP;«. Če pa se za uporabo del za namene iz 47.b člena ZASP (pouk na daljavo in čezmejni pouk) določi, da je potrebno plačilo nadomestila, pa predlagatelj tudi za to predlaga obvezno kolektivno upravljanje ter umestitev nove točke v 9. člen ZKUASP, ki bi se glasila: »pravico do nadomestila na podlagi sedmega odstavka 47.b člena ZASP.«

Predlog se ne upošteva. Za obvezno kolektivno upravljanje je v prvi vrsti potrebno ustanoviti kolektivno organizacijo, v katero se vključijo imetniki pravic in zanje kolektivno upravlja z določeno vrsto pravic na posamezni vrsti avtorskih del na podlagi dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic, ki ga izda Urad RS za intelektualno lastnino. Po preučitvi predloga in po posvetu z Uradom RS za

intelektualno lastnino ne obstaja velika verjetnost za ustanovitev kolektivne organizacije, ki bi kolektivno upravljala s pravicami novinarjev na način, kot ga predlaga DNS. Tudi obstoječe kolektivne organizacije niso izrazile zanimanja za kolektivno upravljanje pravic novinarjev, zato se zastavlja vprašanje realizacije morebitne določbe v ZKUASP, ki bi določala obvezno kolektivno upravljanje pravic novinarjev. Četudi bi se v ZKUASP določilo obvezno kolektivno upravljanje pravic, kot to predlaga predlagatelj, obvezno kolektivno upravljanje v praksi ne more zaživeti brez ustanovitve ustrezne kolektivne organizacije, ki mora za delovanje pridobiti dovoljenje pristojnega organa, t.j. Urada RS za intelektualno lastnino. ZKUASP npr. že v nekaterih drugih primerih določa obvezno kolektivno upravljanje pravic od leta 2016, ko je stopil v veljavo, pa te določbe še do danes niso zaživele, saj ni bila ustanovljena kolektivna organizacija, ki bi dejansko upravljala s pravicami imetnikov pravic na podlagi določbe o obveznem kolektivnem upravljanju.

ARNES, KORIS, Društvo Mlada akademija, Združenje ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije, UNESCO, katedra o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje, Institut »Jožef Stefan«, Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja, Institut Jožef Stefan, Creative Commons Slovenija, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti, Društvo bibliotekarjev Ljubljana, Združenje splošnih knjižnic, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Univerzitetna knjižnica Maribor, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije in umetnosti, dr. Tomaž Keresteš, redni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), predlagajo, da se v 10. člen ZKUASP vključi novi četrti odstavek, s katerim se med izjeme od obveznega kolektivnega upravljanja doda določilo, da lahko imetnik pravic sam, ne glede na pooblastilo kolektivni organizaciji, dovoli nekomercialno uporabo svojega avtorskega dela, o čemer imetnik pravic obvesti kolektivno organizacijo vsaj deset dni pred izdajo takšnega dovoljenja, pri čemer se objava tega dela pod ustrezno prosto licenco šteje za ustrezno obvestilo kolektivni organizaciji. Predlagatelji menijo, da bi bil s predlagano določbo pravilneje implementiran tretji odstavek 5. člena Direktive 2014/26/EU, s tem pa dosežen namen licenciranja avtorskih del s prostimi licencami, t.j. omogočiti svobodnejše razširjanje avtorskih del.

Predlog se ne upošteva. Tretji odstavek 5. člena Direktive 2014/26/EU določa, da imajo imetniki pravic pravico dodeliti licence za nekomercialno rabo katerih koli pravic, kategorij pravic ali vrst del in druge vsebine, kot jo sami izberejo. Tudi 19. uvodna izjava navaja, da bi morale organizacije za kolektivno upravljanje pravic, ki upravljajo različne vrste del ali vsebine, kot so literarna, glasbena ali fotografska dela, imetnikom pravic tudi omogočiti prilagodljivost v zvezi z upravljanjem različnih vrst del ali druge vsebine, zato bi morale, kar zadeva nekomercialno uporabo, države članice določiti, da organizacije za kolektivno upravljanje pravic sprejmejo potrebne korake, da lahko njihovi imetniki pravic uveljavljajo pravico do podeljevanja licenc za takšno uporabo. Četrti odstavek 18. člena ZKUASP določa, da lahko imetnik pravic sam, ne glede na pooblastilo kolektivni organizaciji, dovoli uporabo svojega avtorskega dela za nekomercialno rabo (za humanitarni, kulturni, izobraževalni namen ipd.), o čemer obvesti kolektivno organizacijo najpozneje 15 dni po izdaji takšnega dovoljenja. S to določbo je bila v nacionalno pravo prenesena določba tretjega odstavka 5. člena Direktive 2014/26/EU, kar izhaja tudi iz korelacijske tabele za ZKUASP. Po pregledu ustreznosti prenosa določb omenjene direktive Evropska komisija ni podala nobenih pripomb v smislu, da je prenos 5. člena Direktive 2014/26/EU v slovensko nacionalno zakonodajo neustrezen, iz česar je mogoče sklepati, da je Republika Slovenija določbo tretjega odstavka 5. člena Direktive 2014/26/EU prenesla pravilno. Hkrati je treba poudariti, da bi določba, da se objava določenega dela pod ustrezno prosto licenco šteje za ustrezno obvestilo kolektivni organizaciji za te pomenila naložitev prevelikega administrativnega bremena, saj bi morale kolektivne organizacije same poizvedovati po objavah del pod prosto licenco po številnih spletnih straneh, kar se lahko v praksi izkaže za povsem nemogoče.

NUK (preko predloga NUK pa enako tudi **Ministrstvo za kulturo**), **Društvo bibliotekarjev Ljubljana, Združenje splošnih knjižnic, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Univerzitetna knjižnica Maribor in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije** predlagajo, da se obseg licenčnega mehanizma oz. podeljevanja dovoljenj za uporabo bolj natančno opredeli, ker je v predlogu zakona določen preveč na splošno. Poleg reprezentativnosti, ki jo mora kolektivna organizacija izkazovati v

času podeljevanja dovoljenja, bi bilo treba vzpostaviti tudi stroge kriterije za preverjanje reprezentativnosti kolektivne organizacije v času podeljevanja licenc. Določene bi morale biti jasne definicije »vrste pravic« ter »vrste del« (zlasti te so zdaj pomanjkljivo opredeljene). Reprezentativna pa je tista kolektivna organizacija, ki pokriva večje število imetnikov pravic za ustrezno vrsto del ali drugih predmetov varstva ter pokriva tudi večje število imetnikov pravic za najmanj pravico reproduciranja in dajanja na voljo javnosti. Glede definicije del izven pravnega prometa predlagatelji menijo, da bi morala biti še bolj konkretizirana (vsa nekomercialna dela, vključno z neobjavljenimi deli, dostopnost dela kot celote (ne njegovih posameznih delov) je kriterij za določanje statusa za to kategorijo, v to kategorijo sodijo tudi dela, izposojena na dolgi rok, tudi, če so dostopna v prevedeni obliki, so njene ostale verzije dela izven pravnega prometa, kriteriji za določanje statusa takega dela se razlikujejo glede na različne vrste del, ter da se izključi le zbirke del, ki so večinoma sestavljene iz del državljanov neevropskih držav. Nadalje bi morala biti opredelitev kroga ustanov za varstvo kulturne dediščine zasnovana širše in bi morala vključevati tudi, kar zadeva njihove arhive in javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove, raziskovalne organizacije in javne radiodifuzne organizacije, izrecno naj se tudi opredeli, da spadajo med koristnike izjeme tudi javne galerije (ki spadajo pod kategorijo muzeji). Definicija dovolj reprezentativne organizacije za kolektivno upravljanje bi morala biti ožja in strožja, saj ni v skladu z Direktivo (EU) 2019/790. Pri podeljevanju dovoljenja in pri določanju ali lahko na podlagi dovoljenja upravljajo pravice v skladu s temi določbami, je treba upoštevati zadostno reprezentativnost, ki naj predstavlja vsaj 80% vseh imetnikov v RS. Glede na trenutni režim dovoljenj v RS nobena kolektivna organizacija ne izpolnjuje kriterija po direktivi, zato je nujno, da se uzakonijo ustrezni kriteriji. Glede tehnoloških ukrepov za zaščito avtorskih del predlagatelji predlagajo, da naj imajo ustanove za varstvo kulturne dediščine možnost odstraniti tehnološke ukrepe za zaščito, ki jim preprečujejo uporabo izjeme, možnost mediacije pa po njihovem mnenju ni zadostna rešitev. Po mnenju predlagateljev 10.a člen ZKUASP ne predpostavlja transparentnega in učinkovitega delovanja kolektivne organizacije, pogoji transparentnosti in pogoji za upravljanje pa so določeni v Direktivi 2014/26/EU.

Predlog se ne upošteva. Menimo, da predlog zakona določa kar se da natančen način podeljevanja dovoljenj za uporabo del izven pravnega prometa. V skladu z Direktivo (EU) 2019/790 natančno določa v katerih primerih (reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti) bodo lahko ustanove za varstvo kulturne dediščine uporabljale dela izven pravnega prometa, ki jih imajo trajno v svojih zbirkah. Glede odločanja, katera kolektivna organizacija je dovolj reprezentativna, je bilo po temeljiti preučitvi sprejeta odločitev, da je to kolektivna organizacija, ki ima dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti na določeni vrsti del izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine. V primeru, da ima za kolektivno upravljanje navedenih pravic dovoljenje več kolektivnih organizacij, se šteje za reprezentativno tista, ki ima večje število imetnikov pravic, ki so jo pooblastili za upravljanje te pravice na tej vrsti del izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine. Z mnenjem predlagatelja, da bi morala biti definicija dovolj reprezentativne organizacije za kolektivno upravljanje ožja in strožja, saj ni v skladu z Direktivo (EU) 2019/790, se ne strinjamo, saj iz uvodne izjave 33 navedene direktive izhaja, da se državam članicam omogoča prožnost pri določanju zahtev, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kolektivno upravljanje pravic, da so dovolj reprezentativne, dokler to določanje temelji na večjem številu imetnikov pravic zadevne vrste del ali drugih predmetov varstva, ki so dali pooblastilo za licenciranje ustrezne vrste uporabe. Države članice imajo tudi možnost, da določijo posebna pravila za primere, ko je več kot ena organizacija za kolektivno upravljanje pravic reprezentativna za zadevna dela ali druge predmete varstva in zahtevajo na primer skupne licence ali sporazum med ustreznimi organizacijami. Definicija dovolj reprezentativne organizacije za kolektivno upravljanje tako nikakor ni neskladna z Direktivo (EU) 2019/790. Glede premajhne jasnosti definicij »vrste pravic«, »vrste del«, »dela izven pravnega prometa«, pojasnjujemo, da te niso (niti ne morejo biti) predmet urejanja predloga zakona, saj jih določa Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, predlog zakona pa se nanje sklicuje. Prav tako je materija navedenega zakona ureditev tehnoloških ukrepov za zaščito avtorskih del. Glede opredelitve kroga »ustanov za varstvo kulturne dediščine« je treba pojasniti, da predlog zakona v celoti sledi Direktivi (EU) 2019/790, ki v 2. členu določa, da ustanova za varstvo kulturne dediščine pomeni javno dostopno knjižnico ali muzej, arhiv ali ustanovo za

filmsko dediščino ali ustanovo za avdio dediščino. V zvezi s pripombo, da novi 10.a člen predloga zakona ne predpostavlja transparentnega in učinkovitega delovanja kolektivne organizacije, pogoji transparentnosti in pogoji za upravljanje pa so določeni v Direktivi 2014/26/EU, pa pojasnjujemo, da so namenu zagotovitve transparentnega in učinkovitega delovanja vseh kolektivnih organizacij namenjene druge določbe obstoječega ZKUASP, ki pa jih s predlogom zakona v nekaterih delih dopolnjujemo z namenom zagotavljanja še večje transparentnosti delovanja ter boljše učinkovitosti poslovanja kolektivnih organizacij.

Society of Audiovisual Authors (SAA), AEPO ARTIS in Pay performances poudarjajo, da je pri prenosu določbe 18. člena Direktive (EU) 2019/790 treba poskrbeti, da bo zakonska pravica za ustvarjalce na AV delih do nadomestila določena kot neodrekljiva in neodtujljiva, da jo plača končni uporabnik (tisti, ki »izkorišča« delo), ter da jo upravlja kolektivna organizacija. Pay performances se posebej zavzema za model, kot ga pozna Španija in si ga želijo izvajalci tudi v Sloveniji in po celotni EU, in sicer ustrezen prenos 18. člena Direktive (EU) 2019/790 ter uvedba obveznega kolektivnega upravljanja pravic izvajalcev.

Predlog se delno upošteva. Za nove pravice, ki jih uvaja predlog ZASP-I se določi kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom. Nova rešitev omogoča, da se v primeru kolektivne organizacije, ki je reprezentativna, ker njen repertoar predstavlja »znatno« število avtorskih licenc, njeno dovoljenje »samodejno« razširi na vse druge domače in mednarodne avtorje iz iste kategorije, čeprav njihova dela niso zavedena v repertoarju kolektivne organizacije (»avtomatično« so vključeni vsi imetniki pravic, tudi tisti, katerih varovana dela sploh niso v repertoarju posamezne reprezentativne kolektivne organizacije). Gre za kompromisno rešitev med predlogi za uvedbo obveznega kolektivnega upravljanja in predlogi po ohranitvi svobode sklepanja pogodb (kjer imetniki pravic izbirajo, kako bodo upravljali svoje pravice), saj se lahko avtor v nasprotju z večino prisilnih oz. zakonitih licenc v režimu razširjenega kolektivnega upravljanja po želji odloči za izstop in svoje pravice uveljavlja individualno (t. i. »opt-out« izbira).

Združenje SAZAS glede veljavnih določb ZKUASP (9. in 18. člen) meni, da še vedno niso usklajene z Direktivo 2014/26/EU, ki določa, da imetnik pravic izbira med individualnim ali kolektivnim upravljanjem svojih pravic, obvezno kolektivno upravljanje pa predstavlja izjemo, ki se lahko predpiše v skrajno utemeljenih primerih. Obvezno kolektivno upravljanje glede t.i. malih avtorskih pravic je v nasprotju s konceptom omenjene direktive ter Ustavo, iste cilje pa bi se dalo doseči tudi s sistemom prostovoljnega kolektivnega upravljanja ali pa s sistemom razširjenega kolektivnega upravljanja. Določbe o obveznem kolektivnem upravljanju pomenijo razlastnjenje avtorja. Nadalje predlaga, da se v 44. členu ZKUASP doda rešitev, kdo se lahko pogaja s kolektivno organizacijo kot reprezentativni predstavnik, če reprezentativno združenje ne obstaja, saj na trgu ni podatka o številu istovrstnih uporabnikov in tako ni mogoče ugotoviti, kakšna skupina takih uporabnikov bi predstavljala večino uporabnikov na področju neke dejavnosti. Doda naj se tudi kriterij, s katerim bi reprezentativno združenje lahko verodostojno dokazalo svojo reprezentativnost, saj se v praksi na tem področju pojavljajo težave, s tem pa nezmožnost določitve tarife za uporabo zaščitene del med kolektivno organizacijo in uporabniki, kar vpliva na učinkovitost kolektivnega upravljanja avtorske pravice. Združenje SAZAS predlaga tudi ukinitvev SAP, saj je trenutna ureditev podnormirana in neprimerna ter ne omogoča učinkovitega varstva avtorske pravice ter primerne in pravičnega plačila avtorjem. Kolektivne organizacije naj določijo tarifo sporazumno, s pogodbo z uporabniki, če pa uporabniki s tarifo ne soglašajo, ne morejo uporabljati repertoarja avtorskih del, razen če menijo, da je z opredelitvijo tarife prišlo do zlorabe monopolnega položaja, kar lahko uporabniki uveljavljajo v konkurenčno-pravnem postopku pred sodiščem. Na ta način je morebitna previsoka tarifa samo vprašanje kršitve konkurenčnega prava, o kateri bi pravnomočno odločalo pristojno sodišče, ki je po Ustavi neodvisno, nepristransko ter vezano samo na Ustavo in zakon. Poleg navedenega predlagatelj predlaga tudi izenačitev višine glob glede na težo predpisanega prekrška, saj so glede na težo prekrška globe za kolektivne organizacije nesorazmerno višje od glob za storjene prekrške pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost, za kar ni utemeljenega razloga (77. in 78. člen ZKUASP).

Predlog glede načina upravljanja pravic avtorjev oz. imetnikov pravic se delno upošteva, saj se, kot

že pojasnjeno zgoraj, za nove pravice, ki jih uvaja predlog ZASP-I, določi kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom in ne obvezno kolektivno upravljanje pravic, pri katerem imetniki pravic nimajo možnosti individualno upravljati s svojimi pravicami razen redkih izjem, ki jih določa ZKUASP v 18. členu.

Predlog glede dopolnitve 44. člena ZKUASP se delno upošteva. V predlogu zakona se določi, da v primeru, ko so uporabniki avtorskih del na področju neke dejavnosti v pretežni meri posredni proračunski uporabniki, se kot reprezentativno združenje uporabnikov šteje ministrstvo, pristojno za področje te dejavnosti. S tem se zagotovi, da je pristojno ministrstvo v vsakem primeru pogajalec za sklenitev skupnega sporazuma, ne le, ko uporabniki avtorskih del na področju neke dejavnosti (ki so v pretežni meri posredni proračunski uporabniki), nimajo reprezentativnega združenja.

Predlog glede ukinitve SAP se ne upošteva. Predlagane rešitve bi pomenile bistveno spremembo postopka določanja primernih tarif za uporabo avtorskih del ter odločanja o drugih spornih vprašanjih v zvezi s sklenitvijo skupnega sporazuma. Pred uvedbo tako korenitih sprememb bi bilo treba pripraviti strokovno analizo, na podlagi katere bi bilo mogoče upravičiti takšne posege v zakon. Da je delovanje SAP neučinkovito in bi ga bilo treba ukiniti, bi bilo treba izkazati na podlagi strokovne analize oz. študije, ki bi jasno pokazala, koliko postopkov je bilo začelih, koliko (uspešno) končanih in koliko dolgo so trajali. Tudi sicer se s predlogom zakona prednostno zagotavlja prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790, s katerim se že zamuja, zato je reševanje vprašanj, zaradi katerih bi morali poseči v tiste določbe zakona, ki ne pomenijo prenosa direktive ali tiste, ki dajejo podlago določenemu vpeljanemu načinu reševanja posamezne problematike (v konkretnem primeru določanje primernih tarif za uporabo avtorskih del ter odločanje o drugih spornih vprašanjih v zvezi s sklenitvijo skupnega sporazuma), primernejše za obravnavo v okviru katerega od naslednjih zakonodajnih predlogov. Hkrati se je ob izteku mandata članom in predsedniku SAP konec oktobra 2021 ugotovilo, da je SAP v zadnjem mandatnem obdobju deloval dobro, da je zadeve reševal sproti in celo odpravil izostanke iz preteklosti, kar še dodatno okrepi prepričanje, da ni razlogov za njegovo ukinitve. Dodatno k temu pojasnjujemo, da smo v zvezi z ureditvijo SAP upoštevali pripombe nekaterih kolektivnih organizacij, ki so predlagale dopolnitev določb za boljšo organizacijo in delovanje SAP.

Predlog glede izenačitve višine glob v 77. in 78. členu ZKUASP se ne upošteva. Temeljni zakon, ki določa način predpisovanja glob ter njihovo višino, je Zakon o prekrških (ZP-1). 77. in 78. člen ZKUASP določata globo kot glavno sankcijo, ki je predpisana v razponu, kar je (tudi z vidika mej razpona) skladno z drugim odstavkom 17. člena ZP-1, ki meje razponov določa v odvisnosti od subjekta prekrška, pri čemer razlikuje med storilci (posamezniki – fizične osebe, samostojnimi podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, pravnimi osebami, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, štejejo za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, (pre)ostalimi pravnimi osebami ter odgovornimi osebami naštetih oseb. Razlogi za oblikovanje različnih okvirov za predpisovanje glob izhajajo iz načela sorazmernosti – storilce podobnih kršitev naj globa prizadene enako (povzeto iz Zakona o prekrških s komentarjem, Čas P. in ostali avtorji, GV Založba, Ljubljana, 2018). Poleg navedenega pa je predlagatelju treba pojasniti tudi to, da gre pri prekrških kolektivne organizacije (77. člen ZKUASP) za povsem druge vrste prekrškov kot so prekrški pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost (78. člen ZKUASP), zato ni razlogov, da bi moral biti razpon glob poenoten (čeprav, kot izhaja iz obeh omenjenih členov, je t.i. posebni maksimum razpona pri obeh vrstah prekrškov določen na isto višino, t.j. 6.000 eurov).

Združenje ZAPIS navaja, da se obvezno kolektivno upravljanje pravice retransmisije tudi v primeru retransmisije prvotno oddajanih oziroma prvotnega prenosa televizijskih in radijskih programov uvaja na podlagi 4. člena Direktive (EU) 2019/789, vendar relevantne določbe glede tega vsebujeta tudi uvodni izjavi 16 in 25 k navedeni direktivi. Predlagatelj meni, da zakonodajalec ni izrecno pojasnil ali se s tem obvezno kolektivno upravljanje širi preko implementacijske zaveze tudi na pravico radiodifuznega oddajanja, zato bi bilo treba v tem delu tudi jasno določiti kaj to pomeni za obstoječa dovoljenja kolektivnih organizacij. Predlagatelj predlaga tudi, da bi bilo treba sistem alternativnega reševanja sporov posebej obravnavati in ustrezno in podrobno normirati. 68. člen ZKUASP naj bi prenašal določbe 13., 21. in 23. člena Direktive (EU) 2019/790, vendar po njegovem mnenju ne bo

omogočil učinkovitejšega reševanja sporov. Že *prima facie* je namreč očitno, da manjkajo nekatere bistvene sestavine za postopanje mediatorja, kot so: kdo bo izbral mediatorja, izmed koga bo mediator izbran, kdo bo plačal oz. založil stroške postopka z mediatorjem, itd. Ob tem je treba izpostaviti tudi, da je mediacija vselej prostovoljna in jo lahko nasprotna stranka zavrne, zato je torej jasno, da predlagani 68. člen ZKUASP služi zgolj trenutnemu prenosu določb direktive v slovenski pravni red, dejansko pa ne rešuje problematike učinkovitega reševanja sporov. Tudi glede delovanja SAP predlagatelj navaja pripombe, ki so podobne pripombam Združenja SAZAS, in sicer, da se je v praksi izkazal kot neučinkovit, ker: je ureditev njegovega delovanja premalo normirana, ni pravnih sredstev zoper procesne sklepe, niso (postopkovno) urejene situacije izločitve članov SAP, je neustrezen in protiustaven suspenzivni učinek vložene tožbe v upravnem sporu zoper odločbo SAP, to pa blokira izplačevanje licenc in daje prednost uporabnikom v sistemu obveznega kolektivnega upravljanja, so merila za člane SAP določena premalo strogo glede na primerjalne ureditve (ne zahteva se neodvisnih strokovnjakov po strokovnem rangi sodnikov), je neustavna sedanja ureditev, ko SAP v postopku ne more imenovati izvedencev, ni določena zadostna administrativna pomoč Urada RS za intelektualno lastnino in sistemska ureditev delovanja tega organa, ni določeno, da bi moral SAP obligatorno ob začetku postopka določiti začasno tarifo in bi bile posledično vse stranke zainteresirane za čim hitrejšo rešitev spora (možnost določitve začasne tarife je sedaj celo izključena), država nima nobenega vzvoda zoper SAP, če ta ne deluje učinkovito, saj ni urejen postopek odpoklica člana SAP.

Glede navedbe predlagatelja, da zakonodajalec ni izrecno pojasnil ali se obvezno kolektivno upravljanje širi preko implementacijske zaveze tudi na pravico radiodifuznega oddajanja, je treba pojasniti, da iz predloga zakona jasno izhaja, da se veljavnost obstoječih dovoljenj za kolektivno upravljanje v primeru kableske retransmisije razširja tudi na pravico radiodifuzne retransmisije iz tretjega odstavka 31. člena ZASP.

Predlog glede mediacije se delno upošteva. Na podlagi 68. člena ZKUASP že sedaj velja Uredba o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 56/17, v nadaljnjem besedilu: uredba), ki določa postopek mediacije v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami med kolektivno organizacijo, reprezentativnim združenjem uporabnikov, uporabnikom ali imetnikom pravic v primerih, določenih z zakonom, ki ureja kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic in zakonom, ki ureja avtorsko in sorodne pravice, stopnjo in vrsto izobrazbe, druga merila, ki jih mora izpolnjevati mediator za mediacijo po tej uredbi, ter nagrado za mediatorja. V uredbi je določeno, da se postopek mediacije začne z vložitvijo predloga za mediacijo pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino. Urad pošlje predlog drugi stranki, razen če sta predlog vložili stranki sporazuma o mediaciji skupno ali če ne vsebuje podatkov, ki omogočajo vzpostavitev stika z drugo stranko. V tem primeru urad pozove stranko, ki je vložila predlog, naj ga ustrezno dopolni. Če stranki še nista izbrali mediatorja, ju urad po prejemu predloga pozove, da najpozneje v 15 dneh po vložitvi predloga skupaj izbereta enega izmed mediatorjev s seznama mediatorjev, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, in o tem obvestita urad. Če stranki v določenem roku uradu ne sporočita imena skupno izbranega mediatorja, se šteje, da mediacija ni uspela, o čemer urad obvesti obe stranki. Urad obvesti izbranega mediatorja o njegovem izboru in mu pošlje predlog. Nadalje uredba določa izbiro mediatorja, neodvisnost in nepristranskost mediatorja, postopek mediacije, predlog mediatorja, zaključek mediacije, obvestilo mediatorja, zaupnost in tajnost mediacije, prepoved uporabe dejstev in dokazov, stroške mediacije, predujem, pogoje za mediatorja, črtanje s seznama mediatorjev, seznam mediatorjev. Glede stroškov mediacije vsaka stranka nosi svoje stroške mediacije sama, razen če se stranki dogovorita drugače. V predlogu zakona je določena tudi uskladitev določb določbe z določbami tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona.

V zvezi z navedbami predlagatelja glede ureditve SAP pojasnujemo, da smo upoštevali pripombe predlagateljev, ki bodo pripomogle k boljši organizaciji in boljšemu delovanju SAP, medtem ko predlogov po spremembi, ki bi pomenile poseg v sistemske narave nismo upoštevali. Za večje spremembe v organizaciji reševanja vprašanj, ki so trenutno v pristojnosti SAP, bi bilo treba najprej opraviti določene strokovne analize oz. študije, ki bi pokazale presek trenutnega stanja ter možne boljše rešitve. Sicer pa smo bili ob koncu mandata SAP konec oktobra 2021 seznanjeni, da je SAP v zadnjem mandatnem obdobju deloval dobro, da je zadeve reševal sproti in celo odpravil izostanke iz preteklosti, kar še dodatno okrepi prepričanje, da ni razlogov za večje posege v njegovo delovanje.

S strani raznih deležnikov je bila v času medresorskega usklajevanja posredovana **Študija Deloitte** ter razni izvlečki tega dokumenta: »**Spremembe in dopolnitve ZASP-I in Spremembe in dopolnitve ZKUASP-A**«, »**Več za vse – več za domače!**«, »**Več za domače!**«, »**Več za vse!**«

Predlog glede priznavanja pravice do nadomestila v primeru kableske retransmisije AV del za vse, tudi za igralce in producente (zdaj le za avtorje), ki bi (vsi) morali imeti pravico do ustreznega nadomestila tudi za druge oblike uporabe AV del (kot glasbeniki in literati) ter predlogi glede dopolnitve določb o namenskih skladih (povzeti že zgoraj) se večinoma upoštevajo.

Predlog glede dopolnitve 9. člena ZKUASP z novo 6. točko, ki bi se glasila: »6. pravico do nadomestila za priobčitev javnosti fonogramov in videogramov, ter na njih posnetih izvedb iz 122., 130. in 135. člena ZASP.«, se ne upošteva. Ker se na podlagi 6. člena ZKUASP določbe tega zakona, ki se nanašajo na avtorsko pravico, smiselno uporabljajo tudi za sorodne pravice, razen določb o večozemeljskih licencah za spletno uporabo glasbenih del, posebna točka glede sorodnih pravic v okviru določbe o obveznem kolektivnem upravljanju ni potrebna. Za našteje pravice se namreč že na podlagi navedene določbe 6. člena ZKUASP šteje, da sodijo pod obvezno kolektivno upravljanje. V zvezi z navedeno problematiko bo Urad RS za intelektualno lastnino v izogib nadaljnjim dvomom izdal pravno mnenje ter ga objavil na svoji spletni strani.

Predlogi glede spremembe definicije »avtorski honorar« ter »repertoar« ter potrebe po dopolnitvi 3. člena ZKUASP z definicijami »ustvarjalec«, »delitev avtorskih honorarjev«, »nerazdeljeni honorar«, »nerazdeljivi honorar« in »neizplačani avtorski honorar« ter predlogi, da bi se morale določbe zakona, ki se nanašajo na avtorja, avtorsko pravico ali avtorski honorar, smiselno uporabiti tudi za sorodne pravice in imetnike sorodnih pravic, tako za pravne kot tudi za fizične osebe, se ne upoštevajo. Navedene definicije je uvedel obstoječi ZKUASP, ki ga predlog zakona v prvi vrsti spreminja zaradi potrebe po prenosu določb obeh direktiv s področja avtorskega prava. Niti Direktiva (EU) 2019/790 niti Direktiva (EU) 2019/789 ne vsebujeta določb, na podlagi katerih bi bilo treba poseči v ustaljen režim in znane definicije. Da se določbe ZKUASP, ki se nanašajo na avtorsko pravico, smiselno uporabljajo tudi za sorodne pravice in imetnike sorodnih pravic, je že bilo pojasnjeno, saj navedeno izhaja iz 6. člena ZKUASP.

Predlog glede dopolnitve 25. člena ZKUASP, kjer naj bi bilo treba pojem »nerazdeljeni« zamenjati z besedo »nerazdeljivi« avtorski honorarji ter dodati nove pristojnosti skupščine: odločanje o ukrepih za povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala, prenehanju kolektivne organizacije, odločanje o porabi nerazdeljivih avtorskih honorarjev, ki jih lahko nameni v namenske sklade ali za povečanje delilne mase za določeno poslovno leto, ter odločanje o drugih vprašanjih, s katerimi so urejena razmerja med člani kolektivne organizacije in niso urejena s statutom, se ne upošteva. V predlogu se poudarja, da je težava v tem, da ZKUASP ne pozna termina »nerazdeljivi avtorski honorar«, ki je vsebinsko ločen od termina »nerazdeljen avtorski honorar« ter da so bile določbe 8. člena Direktive 2014/26/EU, ki določajo, da mora skupščina odločati o splošni politiki uporabe nerazdeljivih zneskov ter uporabi nerazdeljivih zneskov, pri prenosu v ZKUASP popolnoma ignorirane. Z navedbami se ne strinjamo. ZKUASP sicer res ne pozna termina »nerazdeljivi zneski avtorskih honorarjev«, kot ga uporablja slovenski prevod Direktive 2014/26/EU (v angl. *non-distributable*), vendar namesto tega na popolnoma enak način in v vseh primerih, kot to določa navedena direktiva, uporablja termin »nerazdeljeni zneski avtorskih honorarjev«. Namreč, če direktiva določa nek pojem, je pomembno, da se v nacionalni zakonodaji termin vsebinsko zapolni tako, da je enak tistemu, ki ga določa evropska direktiva. Golo poimenovanje določenega termina v nacionalni zakonodaji je tako pravzaprav brezpredmetno, v kolikor vsebinsko sledi zahtevam iz direktive. Glede ignoriranja določb 8. člena Direktive 2014/26/EU pri prenosu v ZKUASP pojasnujemo, da so bile določbe navedenega člena direktive prenesene v 23., 25. in 27. člen ZKUASP, kar izhaja tudi iz korelacijske tabele za ZKUASP. Po pregledu ustreznosti prenosa določb omenjene direktive Evropska komisija ni posredovala nobenih pripomb v smislu, da je prenos 8. člena Direktive 2014/26/EU v slovensko nacionalno zakonodajo nepopoln ali neustrezen, iz česar je mogoče sklepati, da je Republika Slovenija določbe 8. člena Direktive 2014/26/EU prenesla pravilno.

Predlogi glede dopolnitve določb o namenskih skladih v 33. členu ZKUASP se v večini upoštevajo.

Predlogi za spremembo in dopolnitev določb 35. člena (ter tudi 81. člena) ZKUASP se ne upoštevajo, saj se nanašajo na predlog spremembe termina »nerazdeljeni zneski avtorskih honorarjev« v termin »nerazdeljivi zneski avtorskih honorarjev«, ter »nedodeljeni avtorski honorarji« v »nerazdeljeni

avtorski honorarji«. Kot je že bilo pojasnjeno, ne vidimo potrebe po spremembi terminov, zlasti zato, ker so vsebinsko ustrezno preneseni iz Direktive 2014/26/EU, pri prevodu v slovenski jezik pa lahko nastanejo določena odstopanja in je vprašanje pravilnosti prevoda precej relativno. Prav tako se ne upošteva predlog glede porabe »nerazdeljenih avtorskih honorarjev«, in sicer, da bi lahko postali predmet ponovne delitve. Iz teh sredstev je v prvi vrsti treba zagotoviti, da se pokrijejo stroški poslovanja kolektivne organizacije (na ta način ostane tudi večja vsota, ki se lahko deli), lahko pa se dovolijo tudi vplačila v namenske sklade na podlagi sklepa skupščine.

Dne 5. 1. 2022 je bil organiziran javni posvet, na in po katerem so dodatne pripombe k predlogu zakona podali: dr. Alenka Berger Škrk iz Odvetniške družba Rojs, Peljhan, Prelesnim & partnerji o.p., d.o.o., Tomaž Grubar, dr. Maja Jančič Bogataj kot zastopnica ARNES, Instituta »Jožef Stefan«, UNESCO katedra o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje, Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost, Univerze v Mariboru, Univerzitetne knjižnice Maribor, Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani, Osnovne šole Pohorskega bataljona Oplotnica), ZAMP, Društvo filmskih producentov Slovenije, Patrik Greblo (kot ustvarjalec in imetnik pravic ter kot svetovalec glavnega direktorja RTV Slovenija za področje glasbe), DNS, Združenje SAZAS, ZAMP in RTV Slovenija.

Dr. Alenka Berger Škrk iz Odvetniške družba Rojs, Peljhan, Prelesnim & partnerji o.p., d.o.o. meni, da namenski skladi služijo kot korektiv temu, da se pobrana sredstva ne delijo avtorjem, ki so sicer edini upravičeni do teh sredstev, zato je treba zelo tehtno razmisliti, čemu predlagane spremembe služijo ter ali so sploh potrebne. Enako velja za spremembe določb SAP, ki se je v praksi izkazal za problematičnega in neučinkovitega, ker odloča predolgo (niti ni učinkovito določen čas, v katerem mora odločiti), problem je tudi neurejena možnost izločitve člana SAP, prav tako SAP ni stimuliran in niti ni predvideno, da bi v upravnem sporu sodeloval kot stranka postopka, v postopku pred SAP ni mogoče imenovati izvedenca, čeprav se je v praksi izkazalo, da je to zelo pomembno. Strinja se, da je določbe, ki urejajo SAP, treba dopolniti, vendar predlagane določbe, ki urejajo način plačila članom, ne rešujejo bistvenega problema SAP. Prav tako je s prenovljenimi določbami o mediaciji, kjer se uvajajo nekatere nove rešitve na področju, ki v praksi sploh ni zaživel, zato bi bilo treba najprej generalno poskrbeti za to, da mediacija v praksi zaživi, ne le, da se določbe zapiše v predlog zakona zgolj zaradi implementacije direktive.

Cilj predloga zakona je v zvezi s postopkom pred SAP vzpostaviti režim, ki bo predsedniku in članom omogočil povrnitev razumnih stroškov, nastalih v postopku pred SAP kakor tudi v postopku pred sodiščem, kadar je zoper odločitev SAP sprožen upravni spor. Ob zaključku mandata prejšnje sestave SAP smo bili namreč obveščeni, da je SAP svoja stališča zagovarjal in se torej sam zastopal pred Upravnim sodiščem, zato se zdi korektno, da se članom in predsedniku povrnejo stroški, nastali v zvezi z obravnavo zadeve pred sodiščem, do česar doslej niso bili upravičeni. Ukinitve dvojne pravnomočnosti (odločbe in sklepa o stroških) preden se lahko izplača nagrada iz predujma, ki ga založijo stranke postopka, kar je v preteklosti pomenilo, da so na nagrado člani in predsednik SAP lahko čakali tudi do 10 let, bo po naši oceni pomenila dodatno stimulacijo k učinkovitosti delovanja SAP, ki se je sicer že v prejšnjem mandatu zelo povečala. Glede navedbe o neučinkovito določenem času, v katerem mora SAP odločiti, je treba pojasniti, da je bila odločitev, da SAP odloči z odločbo v devetih mesecih od zaključka ustne obravnave, sprejeta na podlagi razprave vse zainteresirane in strokovne javnosti v postopku sprejemanja ZKUASP, saj je bilo stališče večine, da so zahteve pred SAP zelo kompleksne in je splošni rok za odločanje po Zakonu o upravnem postopku prekratek.

S prenovlo določb o mediaciji pa se zasleduje prav želja in cilj, da bi institut mediacije tudi v praksi zaživel ter bi ga v primeru spora uporabilo čim večje število kolektivnih organizacij, reprezentativnih združenj uporabnikov, uporabnikov, reprezentativnih združenj avtorjev in imetnikov pravic.

Tomaž Grubar izpostavlja problem predlaganih določb o namenskih skladih, v skladu s katerimi se bodo lahko v namenske sklade namenila sredstva, ki jih je imela kolektivna organizacija na svojem računu, o čemer bo odločala skupščina, ki jo sestavljajo člani, ki nimajo nobenih pravic. Glede predlaganih določb o načinu plačila SAP poudarja, da tudi avtorji v času postopka ne prejmejo nobenega plačila. Izpostavi, da je bilo 2016 rečeno, da bodo postopki pred SAP trajali v povprečju 4

mesece, danes pa je realnost ta, da trajajo v nedogled. Neomejena nerazdeljena sredstva so po njegovem mnenju motiv za slabo delovanje kolektivne organizacije, saj so tisti, ki niso lastniki pravic, pa delujejo v kolektivni organizaciji, globoko zainteresirani za malo realnega razdeljevanja in velik sklad, ki se ga deli po vprašljivem ključu.

S predlogom zakona se ne širijo le viri vplačil, namen in krog upravičencev za izplačilo sredstev iz namenskih skladov, temveč se vzpostavljajo tudi dodatne varovalke oziroma mehanizmi, na podlagi katerih bo delovanje kolektivne organizacije, povezano z namenskimi skladi, tudi bolj transparentno, sledljivo in preverljivo. Namreč, predlog zakona določa, da bo morala skupščina odločiti o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki se jih vplača v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, po poslovnem letu in po viru sredstev. Na drugi strani bo morala kolektivna organizacija v posebnem poročilu o uporabi sredstev namenskih skladov razkriti bistveno več podatkov kot doslej, in sicer: podatke o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki so bili vplačani v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, po poslovnem letu, viru sredstev; podatke o razporeditvi avtorskih honorarjev v namenske sklade, razdeljene po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe in vrsti vira sredstev za vsako posamezno poslovno leto; postopek delitve sredstev prejemniku sredstev; natančno obrazložitev porabe sredstev teh namenskih skladov z navedbo podatkov o prejemniku in višini sredstev, ki jih je prejel, ter navedbo skupnega zneska sredstev v namenskem skladu. S predlogom zakona pa se širijo tudi pristojnosti pristojnega organa, ki bo lahko od revizorja, ki opravlja revizijski pregled letnega poročila kolektivne organizacije, zahteval posredovanje podatkov in pojasnil, ki se nanašajo na revidiranje letnega poročila kolektivne organizacije, medtem ko ga bo moral revizor nemudoma obvestiti o vsakem ugotovljenem dejstvu ali okoliščini, ki bi lahko pomenila pomembno kršitev določb, kot je opredeljena z zakonom, ki ureja revidiranje, o sestavi letnega poročila, in določb o letnem poročilu v ZKUASP, ali bi lahko privedla do revizorjevega mnenja s pridržkom, odklonilnega mnenja ali zavrnitve izdelave mnenja. Prav tako bo lahko pristojni organ po predlogu zakona ukrepal, če bo ugotovil, da je revidirano letno poročilo kolektivne organizacije sestavljeno v nasprotju z ZKUASP, tako, da bo kolektivni organizaciji naložil, da odpravi ugotovljene kršitve v že sprejem in revidiranem letnem poročilu ali odpravi ugotovljene kršitve revidiranega letnega poročila v letnem poročilu po pravnomočnosti odrejene odprave kršitve, ter v enem ali drugem primeru odločitev javno objavi na svoji spletni strani.

Dr. Maja Jančič Bogataj (zastopa **ARNES, Institut »Jožef Stefan«, UNESCO katedra o odprtih tehnologijah za prosto dostopne izobraževalne vire in odprto učenje, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Univerzo v Mariboru, Univerzitetno knjižnica Maribor, Centralno tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani, Osnovno šolo Pohorskega bataljona Oplotnica**) meni, da če se za dela izven pravnega prometa vzpostavi sistem razširjenega kolektivnega upravljanja, je ključno, da se izredno natančno določijo pogoji reprezentativnosti, ter da se podelijo nova dovoljenja za upravljanje pravic na teh delih. Meni, da je sistem razširjenega kolektivnega upravljanja primeren za sistem, kjer so igralci na trgu (uporabniki na eni in kolektivne organizacije na drugi strani) dovolj zreli, da se lahko dobro pogajajo, v Republiki Sloveniji pa smo še zelo daleč od takšne situacije, zato predlaga dodaten premislek pred uvedbo takšnega sistema in natančno regulacijo. Glede prostih licenc je mnenja, da je treba ZKUASP urediti tako, da bodo lahko tudi člani kolektivnih organizacij uporabljali Creative Commons licence. To je bil predlog že pri sprejemanju ZKUASP 2015, vendar zakonodajalec predloga ni upošteval.

S predlogom zakona se uvaja sistem kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom za več novih pravic, ki jih določa predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ne le za primere, ko gre za reproduciranje, distribuiranje, priobčitev javnosti ali dajanje na voljo javnosti del izven pravnega prometa. Za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na delu izven pravnega prometa se zaradi zahtev Direktive (EU) 2019/790 v 10.č členu določa nekaj posebnih pravil glede na splošna pravila v 10.a do 10.c členu. Predlog zakona v novem 10.b členu določa tudi merila za ugotavljanje reprezentativnosti kolektivne organizacije, po katerih je reprezentativna kolektivna organizacija, ki ima dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice, če pa je kolektivnih organizacij z dovoljenjem za isto vrsto pravic na isti vrsti del več, pa je reprezentativna tista, ki ima večje število imetnikov pravic, ki so jo pooblastili za kolektivno upravljanje pravic, večje število

sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov, večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami ter obseg repertoarja v sklenjenih sporazumih s tujimi kolektivnimi organizacijami, večji repertoar.

Glede predloga, da bilo treba ZKUASP spremeniti tako, da bi lahko tudi člani kolektivnih organizacij uporabljali Creative Commons licence, pojasnjujemo, da ZKUASP v četrtem odstavku 18. člena že omogoča, da imetnik pravic sam, ne glede na pooblastilo kolektivni organizaciji, dovoli uporabo svojega avtorskega dela za nekomercialno rabo, o čemer obvesti kolektivno organizacijo. Tisti, ki dovoli uporabo svojega dela pod prosto licenco, ne bo prijavil svojega dela v repertoar kolektivne organizacije, saj želi, da drugi pod določenimi pogoji prosto uporabljajo njegovo delo. Nikakor pa ni mogoče pričakovati, da bodo kolektivne organizacije sledile uporabi del na spletu in preverjale, ali je bila uporaba dovoljena pod prosto licenco.

ZAMP razume izobraževalne institucije, ki pojasnjujejo, da so izjeme za izobraževalne in raziskovalne namene javna korist, vendar poudarja, da nasproti temu stojijo avtorji, ki se preživljajo od svojih del in so zaradi majhnih nadomestil velikokrat potisnjeni na rob eksistence. Namesto izraza »izključitev«, ki ga predlog zakona uporablja kot prevod izraza »opt out«, predlaga uporabo izraza »izvzem« (pri »izvzemu« bi si namreč avtor lahko premislil, medtem ko izraz »izključitev« po njegovem mnenju napeljuje na to, da je odločitev glede izvzetja dela iz kolektivnega upravljanja pravic dokončna). ZAMP predlaga obvezno kolektivno uveljavljanje oziroma vsaj kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom novih pravic založnikov medijskih publikacij in pravice avtorjev do deleža nadomestila, kajti sicer bodo manjši založniki medijskih publikacij ostali brez nadomestila ali z ničelnim nadomestilom (odplačni dogovori se namreč sklepajo in bodo sklenjeni zgolj z velikimi), prav tako pa bi avtorjem del v manjših medijskih publikacijah pripadel delež na neobstoječem nadomestilu. V primeru, da se ne določi obvezno ali razširjeno kolektivno uveljavljanje pravice do nadomestila založnikov medijskih publikacij, predlaga naj se kot obvezno kolektivno upravljana opredeli pravica avtorjev na deležu nadomestila, za katere kolektivno upravljanje se šteje, da je dovoljeno v okviru dovoljenja pristojnega organa za upravljanje pravice javne priobčitve neodrskih pisanih del s področja književnosti, ter določi deleža skupno zbranega nadomestila, ki pripada avtorjem, ki se razdelita glede na zaščiteni obseg del (npr. 40 %), in glede na objavo v mediju, od katerega je bilo nadomestilo prejeto (npr. 60 %). Glede predvidene možnost kritja stroškov poslovanja kolektivne organizacije iz nerazdeljenih avtorskih honorarjev (35. člen ZKUASP) predlaga, da se izrecno omeji na financiranje ločeno vodenih razvojnih projektov. Ta sredstva naj se ne vštevajo med zbrane avtorske honorarje ali stroške posameznega leta, o razvojnih projektih pa naj se v letnem poročilu poroča posebej. Nadalje predlaga, da naj način določitve začasne tarife omogoča tudi določitev začasne tarife v primerih, ko v državah članicah (območje EU in EGP) ni zadostnega števila istovrstnih tarif, saj ZAMP v veliki večini sploh ne more opredeliti začasnih tarif, ker je število primerljivih kolektivnih organizacij in posledično istovrstnih tarif, nižje od zakonskih pogojev. Zato predlaga, da se za takšne primere na novo opredeli zakonske kriterije (npr. znižanje zahtevanega števila istovrstnih tarif, razširitev geografskega prostora, vključitev Švice in Velike Britanije ali razširitev na območje celotne Evrope). Predlog zakona v 44. členu ZKUASP predvideva, da se bodo ministrstva, pristojna za področje dejavnosti uporabnikov, ki so v pretežni meri posredni proračunski uporabniki, štela za reprezentativna združenja tudi v primeru, da reprezentativno združenje uporabnikov obstaja ali da je uporabnik en sam. Na podlagi navedenega ZAMP razume, da se bo Ministrstvo za kulturo lahko pogajalo o skupnih sporazumih s kolektivnimi organizacijami za vrsto uporabnikov, kot so javni mediji (RTV Slovenija), javne knjižnice, javni zavodi na področjih uprizoritvene, glasbene, vizualne in filmske umetnosti; ter javne agencije na področju kulture (JAK, SFC).

V primeru kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic na delih izven pravnega prometa iz novega 10.č člena ZKUASP bodo uporabniki teh del ustanove za varstvo kulturne dediščine, ki dela trajno hranijo v svojih zbirkah. Gre za javno dostopne arhive, knjižnice, muzeje, javno RTV organizacijo, ki so v pretežni meri posredni proračunski uporabniki in nimajo reprezentativnega združenja, ki bi jih večinsko predstavljalo. V tem primeru bosta lahko skupni sporazum sklenila pristojna reprezentativna kolektivna organizacija iz novega 10.č člena ZKUASP in ministrstvo, pristojno za bodisi kulturo bodisi šolstvo. Poleg tega, da bosta sporazum sklenila pristojno ministrstvo in

kolektivna organizacija, bodo lahko pri pogajanjih za sklenitev sporazuma sodelovali predstavniki uporabnikov.

V zvezi s pripombo glede izrazoslovja je treba pojasniti, da predlog zakona po vzoru Direktive (EU) 2019/790 uporablja izraz »izključitev«, ki kot prevod angleške različice besedne zveze »opt out« opredeljuje pravico do izločitve iz nečesa, pri čemer ni mogoče sklepati ali gre za trajno ali začasno izključitev, kakor tudi pri pojmu »izvzem« ni mogoče sklepati, da gre za netrajno izločitev oziroma odločitev, ki bi jo bilo mogoče lažje preklicati.

Predlog glede kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom novih pravic založnikov medijskih publikacij in pravice avtorjev do deleža nadomestila se upošteva. Prav tako se upoštevajo pomisleki predlagatelja v zvezi z nerazdeljenimi avtorskimi honorarji in se umakne predlog spremembe 35. člena ZKUASP, po katerem bi se lahko iz teh sredstev krili stroški poslovanja kolektivne organizacije. Nerazdeljeni avtorski honorarji se bodo po predlogu zakona na podlagi sklepa skupščine odvedli v namenske sklade.

Društvo filmskih producentov Slovenije pozdravlja predlog, s katerim se med upravičence sredstev iz namenskih skladov umesti tudi pravne osebe. Predlaga uvedbo obveznega kolektivnega upravljanja pri kabelski retransmisiji in sekundarni priobčitvi javnosti tudi za filmske producente, saj se ti niso sami sposobni individualno dogovarjati glede nadomestila s kabelskimi operaterji in lastniki lokalov. Področja je treba izenačiti, kar velja za glasbene in književne založnike, naj velja tudi za filmske producente. Ti imajo zaenkrat le en vir prihodkov, kar je primerjalno-pravno gledano nedopustno. Pri kabelski retransmisiji tudi ni urejeno področje s časovnim zamikom, ko lahko gledamo filme za teden dni nazaj, operaterji za to zaračunajo dodaten strošek, vendar pri tem po njegovem mnenju ne gre za kabelsko retransmisijo neposredno.

Po spremenjenem predlogu ZASP-I pravica do primerne nadomestila za priobčitev javnosti videograma za filmske producente ni predvidena. Ker se pravica filmskega producenta do nadomestila za priobčitev javnosti, ne določa, filmski producenti teh pravic ne bodo imeli. Filmski producenti zato ne bodo imeli svoje izvirne pravice v primeru sekundarnega radiodifuznega oddajanja videograma, bodo pa imeli pravico soavtorjev avdiovizualnega dela za sekundarno radiodifuzno oddajanje avdiovizualnih del (zaradi domneve prenosa vseh pravic na filmskega producenta). To pravico lahko že zdaj upravljajo prostovoljno kolektivno. Enako velja za uporabo del v primeru časovnega zamika. ZASP že določa ustrezne pravice, prav tako pa tudi ZKUASP že omogoča prostovoljno kolektivno upravljanje pravic. Če želijo imetniki pravic kolektivno upravljati pravice, se lahko ustrezno organizirajo in zahtevajo izdajo novega dovoljenja. Obvezno kolektivno upravljanje pomeni omejitev izključne avtorske pravice, saj avtor ne sme več sam upravljati svoje pravice, in jo lahko upravlja le kolektivna organizacija, pri čemer avtor tega ne more prepovedati. Avtor oziroma imetnik pravice lahko sicer izvzame delo in pravice na tem delu iz repertoarja kolektivne organizacije in ga prenese na primer k tuji kolektivni organizaciji, ne more pa sam individualno upravljati pravic. Poseg v izključne pravice je treba utemeljiti. Avdiovizualnega področja ni mogoče povsem izenačiti z glasbenim in literarnim področjem, saj je zaradi velikega števila ustvarjalcev, ki sodelujejo pri nastanku avdiovizualnega dela v korist filmskega producenta določena pravna domneva o prenosu vseh pravic na filmskega producenta. Ta ima zato vse pravice, ki so potrebne za izkoriščanje avdiovizualnega dela, in se lahko pogaja z uporabniki za pogoje uporabe in ustrezno plačilo.

DSR pozdravlja uvedbo novih pravic za avtorje na področju avdiovizualnih del, vendar hkrati poudarja, da si želi, da se za vse te pravice določi kolektivno upravljanje pravic.

Pojasniti je treba, da je za radiodifuzno retransmisijo že zdaj predvideno obvezno kolektivno upravljanje. Za pravice do novih nadomestil iz spremenjenega 76., 104., 107. in drugega odstavka 122. člena ZASP, je predvideno razširjeno kolektivno upravljanje, v nekaterih primerih uporabe pa ZKUASP že zdaj določa obvezno kolektivno upravljanje, kar bo npr. veljalo za kabelsko retransmisijo videogramov z izvedbami izvajalcev. Nove pravice do nadomestil iz 76., 104., 107. člena se ne nanašajo na sekundarno radiodifuzno oddajanje in tudi ne na dajanje na voljo javnosti v primeru uporabe, ki izhaja iz kabelske retransmisije. Za izvajalce, katerih izvedbe so na videogramu, pa je predvideno nadomestilo za kakršno koli priobčitev javnosti, tudi za sekundarno radiodifuzno

oddajanje in kabelsko retransmisijo. V primeru kabelske retransmisije videograma se bodo pravice upravljale obvezno kolektivno, v primeru sekundarnega radiodifuznega oddajanja pa kolektivno z razširjenim učinkom.

Patrik Greblo (kot ustvarjalec in imetnik pravic ter kot svetovalec glavnega direktorja RTV Slovenija za področje glasbe) pozdravlja določbo glede širitve virov vplačil in kroga upravičencev sredstev iz namenskih skladov, ne podpira pa neučinkovitosti kolektivnih organizacij, saj učinkovita kolektivna organizacija nima oziroma ne bi smela imeti nerazdeljenih sredstev. S predlogom zakona, da je mogoče stroške kolektivne organizacije pokriti s sredstvi nerazdeljenih nadomestil, se absolutno ne strinja, saj se s tem podpira njeno neučinkovito delovanje in zmanjša njen interes po delitvi sredstev. Predlaga tudi, da se velike producente, imetnike velikih katalogov, ki so hkrati tudi uporabniki lastnega repertoarja, kar je tudi RTV Slovenija v nekem delu, za uporabo lastnega repertoarja doda med izjeme od obveznega kolektivnega upravljanja v 10. členu ZKUASP. **RTV Slovenija** torej predlaga, da se med izjeme od obveznega kolektivnega upravljanja doda tudi izjema za pravice iz 1. točke 9. člena ZKUASP (priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah), če je uporabnik pravic hkrati tudi imetnik teh pravic oziroma se določi pravilo, da uporabnik kolektivni organizaciji ni dolžan plačati nadomestila za uporabo lastnih pravic, t.j. tistih pravic, katerih imetnik je on sam. RTV Slovenija ima namreč zelo visok delež lastnih avtorskih in izvajalskih del, glede katerih je po ZKUASP določeno obvezno kolektivno upravljanje. Na ta način je RTV Slovenija kolektivni organizaciji dolžna plačati nadomestilo za javno priobčitev tudi tistih avtorskih in izvajalskih del, na katerih ima sama pravico javne priobčitve. Iz tako zbranih sredstev kolektivna organizacija RTV Sloveniji kot imetniku pravic vrne del nadomestila, zmanjšane za stroške delovanja kolektivne organizacije. Ker takšen način predstavlja finančno in administrativno breme uporabniku in kolektivni organizaciji, RTV Slovenija predlaga določitev izjeme iz obveznega kolektivnega upravljanja.

Z navedbo, da kolektivna organizacija glede na svoj namen in cilje delovanja ne bi smela imeti nerazdeljenih avtorskih honorarjev, se ne strinjamo, saj o nerazdeljenih avtorskih honorarjih govori tudi Direktiva 2014/26/EU, kar pomeni, da jih priznava oziroma priznava, da kolektivna organizacija lahko ima sredstva iz naslova avtorskih honorarjev, ki jih iz določenih razlogov ni mogla razdeliti. Na vseh področjih namreč kolektivno upravljanje ni že tako utečeno kot morda na področju glasbenih del, zato nastajajo vrzeli med pobranimi nadomestili za uporabo in razdelitvijo teh nadomestil. Sicer pa je bil predlog spremembe 35. člena ZKUASP, po katerem bi se lahko iz teh sredstev krili stroški poslovanja kolektivne organizacije, umaknjen in se bodo po predlogu zakona nerazdeljeni avtorski honorarji na podlagi sklepa skupščine odvedli v namenske sklade, za katere pa predlog zakona določa natančnejša pravila in strožjo kontrolo za transparentno vplačevanje v in izplačila iz namenskih skladov.

Predlog glede določitve izjeme za pravice iz 1. točke 9. člena ZKUASP (priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena ZASP), če je uporabnik pravic hkrati tudi imetnik teh pravic, se zaenkrat ne upošteva, saj navedeno vprašanje ni predmet direktive, ki so se v nacionalno zakonodajo prenesle z ZKUASP in tiste, ki se prenašajo s predlogom zakona, pri čemer smo pri predlogu zakona prednostno obravnavali določbe direktiv, ki jih je treba obvezno prenesti v slovenski pravni red.

ZKOS »GIZ« nasprotuje uvajanju novih sorodnih pravic izvajalcev in filmskih producentov, saj ti dve nista predmet DSM direktive. Predvsem glede pravic producentov gre za velike igralce na trgu, ki svoje pravice upravljajo individualno z uporabniki in ne potrebujejo dodatne zakonske zaščite, poleg tega pa pravice pridobivajo že na podlagi zakonske domneve o prenosu pravic soavtorjev in jih uveljavljajo tudi pri kolektivnih organizacijah (primer pravice kabelske retransmisije), pri pravici dajanja na voljo javnosti pa se pravice v celoti urejajo v odnosih med operaterji in RTV organizacijami, ki svoje programe za ta namen ponudijo operaterjem v uporabo. V tem delu uporaba že sedaj ne poteka v sistemu obveznega kolektivnega upravljanja, zato tudi odslej uvajanje obveznega ali razširjenega kolektivnega upravljanja pravic ni potrebno. Glede določbe ZKUASP o kolektivnem upravljanju pravic z razširjenim učinkom z navajanjem primerov uporabe poziva k dodatnemu premisleku o smiselnosti uvajanja dodatnega kolektivnega upravljanja, saj je treba vzeti v

obzir možnosti, ki jih ponuja trg za individualno upravljanje teh pravic (RTV organizacije ali velike tuje producerske hiše lahko odnose z operaterji enostavno urejajo na individualni ravni).

Strinjamo se, da nove sorodne pravice izvajalcev za priobčitev javnosti videograma z njihovo izvedbo niso predmet Direktive 2019/790/EU, vendar menimo, da bi jih bilo treba urediti že pred časom. Namreč že na podlagi Ustave RS in enake obravnave izvajalcev bi morali tudi izvajalci, katerih izvedbe so na videogramu, določiti pravice do nadomestila, za priobčitev javnosti videograma. Evropska komisija je v zvezi s tem tudi napovedala ratifikacijo Pekinške pogodbe o avdiovizualnih izvedbah v imenu EU. Poleg tega tudi 18. člen Direktive 2019/790/EU omogoča, da se določijo nove pravice za izvajalce. Glede kolektivnega upravljanja poudarjamo, da ne širimo obveznega kolektivnega upravljanja, razen v primeru dopolnitve 4. točke 9. člena ZKUASP (poleg kabelske sedaj tudi druga radiodifuzna retransmisija avtorskih del), ker to zahteva Direktiva 2019/789/EU, medtem ko kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom uvajamo kot kompromis med željami in interesi različnih deležnikov, saj je zanj značilno, da kolektivno upravljanje velja, dokler imetnik pravic svojih pravic ne izključi in jih naprej uveljavlja individualno.

DNS meni, da pri uporabi avtorskih del trči več javnih interesov in ne moremo govoriti le o javnem interesu v izobraževanju in raziskovanju, saj je tudi novinarstvo in obveščenost javnosti v absolutnem javnem interesu. Tudi avtorji oziroma drugi imetniki pravic morajo biti v uravnoteženem sistemu upravičeni do nadomestila za svoje delo (če se določeno področje ne more financirati, se tudi delo na tem področju ne bo kakovostno izvajalo). Pozdravlja predlog zakona, po katerem bi se nadomestilo, zbrano na podlagi sedmega odstavka 139.a člena ZASP, delilo avtorjem in založnikom medijskih publikacij v določenem razmerju, vendar vztraja, da bi bilo to razmerje določeno v obsegu 50 % – 50 %, in ne 30 % avtorjem in 70 % založnikom medijskih publikacij, kot ZKUASP določa za klipiranje. Prav tako vztraja pri zahtevi, da bi se ta pravica uveljavljala obvezno kolektivno, saj bodo sicer regionalni in drugi majhni mediji kakor tudi avtorji – novinarji zelo težko prišli do ali bodo celo ostali brez nadomestil.

Poleg že zgoraj navedenega se DNS dodatno pojasni, da obvezno kolektivno upravljanje pravic po mnenju sodne prakse pomeni omejitev izključnih pravic, ki bi jo bilo treba zelo dobro utemeljiti, saj se imetnika pravic omeji pri uveljavljanju pravic na način, da lahko te uveljavlja le in izključno preko kolektivne organizacije, brez pooblastila kolektivni organizaciji in povsem brez upoštevanja njegove volje.

Glede določitve primerne delilne razmere med avtorjem in založnikom medijske publikacije menimo, da predlog zakona določa razmerje delitve nadomestila med avtorja in založnika medijske publikacije na način, ki je enak delitvi nadomestil kot pri klipingu, in hkrati pravičen, saj ima založnik večje stroške in večji riziko, novinar pa po drugi strani za svoje delo dobi že redno plačilo in nato še del prihodkov založnika.

Združenje SAZAS zanima, kateri so dodatni ukrepi za to, da bo SAP aktiven, hiter in učinkovit, pri čemer se sprašuje, če ta organ sploh potrebujemo. V zvezi z namenskimi skladi pojasni, da jih sicer podpira, vendar se sprašuje, kako lahko kolektivni organizaciji sploh ostanejo nerazdeljeni avtorski honorarji, če pa je njena osnovna naloga, da nadomestila pobira in nato deli avtorjem oziroma imetnikom pravic. Ali takšen način vodi v učinkovito ali morda v neučinkovito delovanje kolektivne organizacije? Predlaga dodaten razmislek.

Kot smo pojasnili že zgoraj, na nekaterih področjih, kot je področje avdiovizualnih del, kolektivno upravljanje pravic še nima takšne tradicije, kot npr. na področju glasbenih del. Da lahko kolektivnim organizacijam ostajajo nerazdeljeni avtorski honorarji, priznava tudi Direktiva 2014/26/EU, saj to vprašanje posebej ureja ter tudi način, kako se poišče tiste imetnike pravic, o katerih nima dovolj podatkov. Učinkovitosti kolektivne organizacije pa zato ni mogoče meriti zgolj na podlagi podatka, koliko ima nerazdeljenih avtorskih honorarjev.

Tudi glede delovanja SAP je bilo že zgoraj pojasnjeno, da je bil ta v prejšnji sestavi zelo aktiven, da je deloval hitro in učinkovito. Že veljavna določba ZKUASP določa, da so člani in predsednik SAP plačani za čas trajanja posameznega postopka, vendar ne več kot za 12 mesecev, kar razumemo kot stimulacijo, da postopki ne trajajo v nedogled, kot navaja Združenje SAZAS ter tudi nekateri drugi posamezni deležniki. Tudi s predlaganimi določbami glede priznavanja stroškov postopka bodisi pred

SAP bodisi pred Upravnim sodiščem v zvezi z zadevo SAP in hitrejšim ter s tem bolj pravičnim izplačilom nagrade za opravljeno delo ocenjujemo, da bodo člani in predsednik SAP dodatno motivirani za hitro in učinkovito delovanje.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	<u>DA</u>/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE

**Zdravko Počivalšek
MINISTER**

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O KOLEKTIVNEM UPRAVLJANJU AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

- Ocena stanja na področju urejanja

1. Evropski pravni okvir področja avtorske in sorodnih pravic

Avtorske pravice nagradujejo ustvarjalnost in investicije v ustvarjalno vsebino. Pravni okvir za avtorske pravice, ki zagotavlja visoko raven varstva, pa je temelj globalne konkurenčnosti evropskih ustvarjalnih panog.

Harmonizirani pravni okvir Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) na področju avtorske in sorodnih pravic prispeva k dobremu delovanju notranjega trga ter spodbuja inovacije, ustvarjalnost, naložbe in ustvarjanje novih vsebin, pa tudi k doseganju ciljev EU glede spoštovanja in spodbujanja kulturne raznolikosti ter poudarjanju skupne kulturne dediščine.

Direktive, ki so bile sprejete na področju avtorske in sorodnih pravic, prispevajo k delovanju notranjega trga, zagotavljajo visoko stopnjo varstva imetnikov pravic, olajšujejo ureditev pravic in vzpostavljajo okvir, v katerem lahko pride do izkoriščanja avtorskih del in predmetov sorodnih pravic.

Tehnološki razvoj spreminja način ustvarjanja, produciranja, distribucije in izkoriščanja avtorskih del in predmetov sorodnih pravic, z njimi pa se pojavljajo novi poslovni modeli in udeleženci na trgu. V sporočilu z dne 9. 12. 2015 z naslovom »Na poti k sodobnemu, bolj evropskemu okviru za avtorske pravice« je Evropska komisija izpostavila internet kot ključni distribucijski kanal, preko katerega je leta 2014 že 49 % uporabnikov interneta v EU dostopalo do glasbe, videoposnetkov in iger. Uveljavili so se novi poslovni modeli in poslovni subjekti, kot so spletne platforme, ki ponujajo spletne storitve, s pomočjo katerih uporabniki uporabljajo ustvarjalno vsebino. Uporabniki pogosto pričakujejo, da lahko na enotnem trgu dostopajo do digitalnih vsebin na več napravah vedno in povsod.

Pravila EU o avtorskih pravicah niso bila prilagojena opisanemu razvoju, zato je bila leta 2015 napovedana njihova posodobitev s ciljem doseči široko razpoložljivost ustvarjalne vsebine po vsej EU hkrati pa zagotoviti visoko raven varstva za imetnike pravic, ohraniti uravnoteženost z drugimi cilji javnih politik, kot so izobraževanje, raziskave in inovacije, v digitalnem okolju.

S harmonizacijo novih pravil o avtorski in sorodnih pravicah se proces poglobljanja notranjega trga in zagotavljanja konkurence na trgu nadaljuje, hkrati pa se nekatera pravila prilagajajo prihodnjim razmeram na način, ki ne bo omejeval tehnološkega razvoja.

2. Slovenski pravni okvir področja kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic

Temeljni zakon, ki ureja področje kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic v Sloveniji, je Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št.

63/16; v nadaljnjem besedilu: ZKUASP), ki ureja kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic, postopek za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic, postopek sklenitve skupnega sporazuma in določitve tarif za uporabo avtorskih del, delovanje Sveta za avtorsko pravo, izdajanje večozemeljskih licenc za spletno uporabo glasbenih del, reševanje sporov in nadzor.

Slovenska pravila kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic so bila v veliki meri harmonizirana s prenosom Direktive 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL L št. 84 z dne 20. 3. 2014, str. 72; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/26/EU).

Direktiva 2014/26/EU določa:

1. pravila upravljanja, poslovanja, preglednosti in poročanja kolektivnih organizacij,
2. pravila članstva v kolektivnih organizacijah,
3. pravice imetnikov pravic, ki niso člani kolektivnih organizacij,
4. pravila v zvezi z upravljanjem avtorskih honorarjev,
5. pravila v zvezi z upravljanjem pravic v imenu drugih kolektivnih organizacij,
6. pravila za reševanje sporov med kolektivnimi organizacijami, njihovimi člani, imetniki pravic in uporabniki,
7. pravila izdajanja večozemeljskih licenc za spletno uporabo glasbenih del,
8. smiselno uporabo nekaterih pravil za neodvisne subjekte upravljanja.

Nekatere vidike kolektivnega upravljanja urejajo tudi drugi evropski pravni akti, npr.:

1. Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 93/83/EGS), ki je bila nazadnje spremenjena z Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82). Direktiva 93/83/EGS v prvem odstavku 9. člena določa, da se pravice imetnikov avtorske ali sorodnih pravic do podelitve ali zavrnitve dovoljenja kabelskemu operaterju za kabelsko retransmisijo lahko izvajajo le preko kolektivne organizacije;
2. Direktiva 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32), ki v drugem odstavku 6. člena dopušča obvezno ali neobvezno kolektivno upravljanje sledne pravice v korist avtorja izvirnega umetniškega dela; in
3. Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 12; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/116/ES), ki je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/77/EU). Direktiva 2006/116/ES določa pravico izvajalca, kadar mu pogodba o prenosu ali dodelitvi daje pravico zahtevati neponavljajoče se nadomestilo, da dobi od proizvajalca fonograma dodatno letno nadomestilo za vsako polno leto po izteku 50. leta od zakonite izdaje fonograma ali, če posnetek ni bil izdan, po izteku 50. leta od njegove zakonite priobčitve javnosti. Pravico do pridobitve dodatnega letnega nadomestila za izvajalca upravlja kolektivna organizacija, izvajalec pa se pravici do takšnega dodatnega letnega nadomestila ne more odpovedati.

3. Kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic v Sloveniji

Avtorske pravice v Sloveniji se upravljajo posamično (individualno), to je za vsako posamezno avtorsko delo posebej, ali skupinsko (kolektivno), to je za več avtorskih del več avtorjev hkrati.

Imetnik pravic se sam odloča ali bo avtorsko pravico upravljal osebno ali po zastopniku ali bo za upravljanje svojih pravic na že objavljenih avtorskih delih pooblastil katero od kolektivnih organizacij ali neodvisni subjekt upravljanja. V primeru, da je kolektivno upravljanje avtorskih pravic po pooblastilu imetnika pravic ali ZKUASP preneseno na kolektivno organizacijo, avtor razen v primeru nekaterih izjem v ZKUASP ne more osebno upravljati teh pravic.

Imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenih avtorskih delih le prek kolektivne organizacije (obvezno kolektivno upravljanje), če gre za:

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP in 59/19; v nadaljnjem besedilu: ZASP),
2. ponovno prodajo izvirnikov likovnih del (sledna pravica iz 35. člena ZASP),
3. reproduciranje avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena ZASP,
4. kabelsko retransmisijo avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic, in
5. pravico do dodatnega letnega nadomestila iz 122.b člena ZASP.

Za kolektivno upravljanje je potrebno dovoljenje Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ). Obveznost pridobitve dovoljenja velja tako za kolektivne organizacije kot tudi za neodvisne subjekte upravljanja.

V Sloveniji ima dovoljenje pristojnega orgaba 6 kolektivnih organizacij:

- Društvo KOPRIVA, k.o., za kolektivno upravljanje pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe, in ki pripada avtorjem, izvajalcem, proizvajalcem fonogramov in filmskim producentom. Dovoljenje se glede delitve nadomestil nanaša samo na delitev nadomestil kolektivnim organizacijam, ki imajo dovoljenje za razdeljevanje nadomestil med upravičene imetnike pravic,
- Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ, k.o., krajše: SAZOR GIZ k.o., za kolektivno upravljanje pravic avtorjev in založnikov del s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodov v primeru reproduciranja in distribuiranja avtorskih del v korist invalidnih oseb ter reproduciranja avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter fotokopiranje preko obsega iz 50. člena ZASP,
- ZAMP – Združenje avtorjev Slovenije, k.o., za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na delih s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodih,
- Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o., krajše: AIPA, k.o., za kolektivno upravljanje pravic, in sicer za:
  - a) soavtorje avdiovizualnih del, to je avtorja priredbe, pisca scenarija, avtorja dialogov, direktorja fotografije, glavnega režiserja, skladatelja filmske glasbe, ki je posebej ustvarjena za uporabo v avdiovizualnem delu, in glavnega animatorja, če je animacija bistven element v avdiovizualnem delu, pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje avdiovizualnih del, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe, in pravice radiodifuzne retransmisije v primeru kabelske retransmisije avdiovizualnih del;
  - b) izvajalce, katerih izvedbe so uporabljene v avdiovizualnih delih, pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje njihovih izvedb v avdiovizualnih delih, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe;
  - c) filmske producente pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje

avdiovizualnih del na videogramih, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe,

- Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov, k.o., krajše: IPF, k.o., za kolektivno uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov na fonogramih,
- Združenje SAZAS k.o. za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na delih s področja glasbe,

medtem ko neodvisnemu subjektu upravljanja dovoljenje do sedaj še ni bilo izdano.

- Navedba predpisov, ki urejajo to področje

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a)

Zakoni in podzakonski akti:

1. Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16)
2. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP in 59/19)
3. Uredba o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 56/17).

Druga pravila:

4. Poslovnik Sveta za avtorsko pravo z dne 18. 1. 2017.

- Ugotovitve pri spremljanju izvajanja veljavnega predpisa (predstavitev ciljev predpisa, ocena doseženih ciljev, metode oziroma merila, po katerih je pripravljena ta ocena, vzroki, zakaj cilji niso bili ali niso bili v celoti doseženi),
- pglavitni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja (jasna opredelitev, velikost in obseg, vzrok za njihov nastanek),
- kako so bili problemi ugotovljeni,
- Predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja

1. Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15), ki je bila nazadnje spremenjena z Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82),
2. Direktiva 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32);
3. Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 12), ki je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1),
4. Direktiva 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL L št. 84 z dne 20. 3. 2014, str. 72),
5. Direktiva (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82),

6. Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92),
  7. Priporočila Komisije z dne 18. maja 2005 o kolektivnem čezmejnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravic za zakonite spletne glasbene storitve (UL L št. 276 z dne 21. 10. 2005, str. 54).
- Mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja

/

- Odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev

Ustavno sodišče Republike Slovenije ni ugotovilo neskladja določb o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic z Ustavo Republike Slovenije.

- Odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev

Zadeva Airfield NV in Canal Digitaal BV proti Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (C-431/09) in Airfield NV proti Agicoa Belgium BVBA (C-432/09) (odločba št. C-431/09 in C-432/09 z dne 13. 10. 2011)

Zadeva OSA – Ochraný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s. proti Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s. (odločba št. C-351/12 z dne 27. 2. 2014).

Zadeva ITV Broadcasting Limited in drugi proti TVCatchup Limited in drugim (odločba št. C-275/15 z dne 1. 3. 2017)

Zadeva Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) proti Weareone.World BVBA in Wecandance NV (odločba št. C-372/19 z dne 25. 11. 2020)

- Razlogi, s katerimi se utemeljuje potreba po novem predpisu ali spremembi in dopolnitvi veljavnega predpisa

Uskladitev z:

1. Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) in
2. Direktivo (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je:

- uskladitev z:
1. Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82; v

- nadaljnem besedilu: Direktiva 2019/789/EU) in
2. Direktivo (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92; v nadaljnem besedilu: Direktiva 2019/790/EU) in
- odprava nekaterih nedoslednosti ter nomotehničnih pomanjkljivosti veljavnega ZKUASP.

2.2 Načela

Načela predloga zakona so:

- spodbujanje ustvarjalnosti, inovacij in naložb,
- zagotavljanje visoke ravni varstva pravic imetnikov pravic,
- večja pravna varnost, zlasti v zvezi z nekaterimi načini uporabe avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v digitalnem okolju,
- s širšim dostopom do televizijskih in radijskih programov iz držav članic spodbujati kulturno in jezikovno raznovrstnost ter socialno kohezijo ter večji dostop do informacij,
- pravično ravnovesje med pravicami in interesi avtorjev in drugih imetnikov pravic ter uporabnikov.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- Konkreten opis predlaganih rešitev (z navedbo členov),

S predlogom zakona se:

1. določajo pravila kolektivnega upravljanja avtorske pravice z razširjenim učinkom (4. člen predloga zakona)

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ki se sprejema sočasno s predlogom tega zakona (v nadaljnem besedilu: predlog ZASP-I), uvaja nekatere nove pravice, povezane zlasti z objavami vsebin na spletu. Za te pravice oziroma za način uporabe se z novim 10.a členom predloga zakona določa kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom. Gre za način upravljanja pravic, ki je podoben obveznemu kolektivnemu upravljanju, saj kolektivna organizacija v obeh primerih upravlja s pravicami tudi tistih imetnikov pravic, ki je niso pooblastili za kolektivno upravljanje, vendar ima imetnik pravic pri razširjenem kolektivnem upravljanju pravico, da izstopi iz sistema (t.i. »opt out«) in nadalje svojo pravico uveljavlja sam, medtem ko pri obveznem kolektivnem upravljanju te pravice nima.

Področje kolektivnega upravljanja avtorske pravice z razširjenim učinkom v veljavnem ZKUASP ni urejeno. Predlog predstavlja kompromis med nasprotnimi predlogi, v skladu s katerimi si je ena zainteresirana javnost prizadevala za uvedbo obveznega kolektivnega upravljanja, druga pa je temu nasprotovala, saj naj bi bilo treba upoštevati osnovno vodilo, da lahko vsak imetnik pravice svojo pravico uveljavlja sam, obvezno kolektivno uveljavljanje pravice pa bi se moralo predpisati le v skrajnih primerih. Uvedba kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom pomeni, da bo pravice vseh tistih imetnikov, ki želijo ostati v sistemu kolektivnega upravljanja, upravljal kolektivna organizacija, dokler ne bo imetnik pravice kolektivno organizacijo pozval, da želi izstopiti iz sistema kolektivnega upravljanja in svojo pravico upravljati individualno.

Pri kolektivnem upravljanju z razširjenim učinkom je nujno potrebno določiti tudi pravila glede reprezentativnosti kolektivne organizacije (10.b člen predloga zakona). Če je za isto vrsto pravic na

isti vrsti del izdano dovoljenje eni kolektivni organizaciji, se šteje, da je ta reprezentativna, saj ne obstaja nobena druga, ki bi imela dovoljenje. V primeru, da bi obstajalo več kolektivnih organizacij, torej takih, ki imajo izdano dovoljenje za isto vrsto pravic na isti vrsti del, pa je treba upoštevati določena merila, na podlagi katerih je mogoče oceniti, katera kolektivna organizacija je dovolj reprezentativna, da lahko štejemo, da zastopa tudi tiste imetnike pravic, ki je niso pooblastili za kolektivno upravljanje pravic. Ta merila so:

1. večje število imetnikov pravic, ki so kolektivno organizacijo pooblastili za kolektivno upravljanje pravic;
2. večje število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov, če imata kolektivni organizaciji enako število imetnikov pravic;
3. večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami, če imata enako število imetnikov pravic in enako število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov;
4. večji repertoar, če imata enako število imetnikov pravic, enako število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov in večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami.

S predlogom zakona se določa tudi, da mnenje o tem, katera kolektivna organizacija je reprezentativna, izda pristojni organ, saj je Urad RS za intelektualno lastnino edini organ, ki razpolaga s potrebnimi podatki za ustrezno oceno reprezentativnosti kolektivne organizacije.

Poleg navedenega se s predlogom zakona določajo tudi pravila glede izključitve pravice ali avtorskega dela iz kolektivnega upravljanja, kar lahko imetnik pravic kadarkoli pisno zahteva od kolektivne organizacije, ta pa mora prenehati z upravljanjem te pravice ko izve za izključitev imetnika pravice oziroma najkasneje v enem mesecu od zahteve za izključitev (10.c člen predloga zakona).

S predlogom zakona se prenašajo določbe 12. člena Direktive 2019/790/EU.

2. določajo tudi posebna pravila kolektivnega upravljanja avtorske pravice z razširjenim učinkom na delih izven pravnega prometa (4. člen predloga zakona)

S predlogom zakona se določa kolektivno upravljanje avtorske pravice tudi na delih izven pravnega prometa v primeru reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo teh del javnosti za nekomercialni namen (10.a člen predloga zakona), ter določajo posebna pravila kolektivnega upravljanja pravic na teh delih (10.č člen predloga zakona). Področje v veljavnem ZKUASP ni urejeno.

S predlogom zakona se prenašajo določbe 8. in 9. člena Direktive 2019/790/EU.

Kolektivno upravljanje avtorske pravice se ureja za dela izven pravnega prometa, ki jih imajo ustanove za varstvo kulturne dediščine trajno v svojih zbirkah.

Določa se izraz »ustanova za varstvo kulturne dediščine« – to so javno dostopne knjižnice in muzeji, ne glede na vrsto del, ki jih imajo v svojih stalnih zbirkah, javno dostopni arhivi, filmske ustanove, ustanove za avdio dediščino ter javna RTV organizacija.

Za delo izven pravnega prometa se šteje delo, kot ga določa predlog ZASP-I v 50.f členu. Gre za delo, ki ni dostopno javnosti v pravnem prometu po običajnih trgovinskih poteh (npr. knjiga, ki ji je pošla izdaja in je ni mogoče več kupiti v knjigarni, jo je pa mogoče najti v starinarnici ali pri kakšnem zbiratelju; dela, ki niso nikoli bila namenjena za komercialno rabo, npr. pisma znane osebe ipd.). Ne gre za vrsto avtorskega dela, temveč za poseben status dela, kar pomeni, da je to delo lahko katerakoli vrsta avtorskega dela, npr. pisano delo, likovno delo, avdiovizualno delo, itd.

Na že objavljenem avtorskem delu, ki se šteje za delo izven pravnega prometa, bo imetnik pravic lahko uveljavljal svoje pravice le preko kolektivne organizacije, ki je reprezentativna za kolektivno

upravljanje v primeru pravice reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti na tem delu, ki ga ima ustanova za varstvo kulturne dediščine trajno v svoji zbirki, na nekomercialni spletni strani in ki ni namenjeno doseganju posredne ali neposredne gospodarske koristi.

Pristojna kolektivna organizacija bo morala biti reprezentativna za kolektivno upravljanje ene ali več navedenih avtorskih pravic na določenih vrstah del izven pravnega prometa. Reprezentativna bo kolektivna organizacija z dovoljenjem pristojnega organa za kolektivno upravljanje pravice reproduciranja ali distribuiranja ali priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti določene vrste del izven pravnega prometa. Če bo za kolektivno upravljanje iste avtorske pravice na isti vrsti del izven pravnega prometa izdano dovoljenje več kolektivnim organizacijam, se bo reprezentativnost kolektivne organizacije ocenila na podlagi meril iz drugega odstavka 10.b člena predloga zakona.

S predlogom zakona se tudi na upravljanje avtorske pravice na delih izven pravnega prometa prenaša značilnost kolektivnega upravljanja pravic z razširjenim učinkom, kar pomeni, da bo pristojna reprezentativna kolektivna organizacija lahko upravljala avtorsko pravico imetnikov pravic, ki niso pooblastili nobene kolektivne organizacije za upravljanje pravice reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti del izven pravnega prometa, vendar se ob tem določa pravica imetnikov pravic, da kadarkoli prepovejo uporabo svojega avtorskega dela oziroma izključijo uporabo svojega dela kot dela izven pravnega prometa. V zvezi z uresničevanjem te pravice se določa poseben postopek oziroma načini sporočanja izključitve uporabe dela oziroma upravljanja avtorske pravice, saj je možnih več načinov sporočanja, in sicer: preko javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, pisno sporočilo ustanovi za varstvo kulturne dediščine, ali pisno sporočilo reprezentativni kolektivni organizaciji.

V kazenskih določbah se dodajata dva nova prekrška v zvezi z materialno določbo v 10.č členu, in sicer: prekršek reprezentativne kolektivne organizacije in prekršek ustanove za varstvo kulturne dediščine, če v roku 15 dni od prejema obvestila, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega avtorskega dela kot dela izven pravnega prometa, o tem ne obvestita druga druge (glede na to, katera prejme pisno obvestilo o izključitvi uporabe avtorskega dela kot dela izven pravnega prometa).

Kolektivno upravljanje je v ZKUASP urejeno tako, da pristojna kolektivna organizacija sklene skupni sporazum z reprezentativnim združenjem uporabnikov, kjer se določijo tarifa in pogoji uporabe avtorskih del glede na različne okoliščine uporabe za vse uporabnike enako. Reprezentativna so tista združenja uporabnikov, ki predstavljajo večino uporabnikov na področju neke dejavnosti glede na njihovo število ali če jim zakon priznava reprezentativnost.

S predlogom zakona se urejajo primeri, ko imamo na eni strani kolektivno organizacijo, na drugi pa uporabnike avtorskih del na področju neke dejavnosti, ki so v pretežni meri proračunski uporabniki in nimajo reprezentativnega združenja uporabnikov. Določa se, da se za reprezentativno združenje uporabnikov šteje ministrstvo, pristojno za področje neke dejavnosti. V teh primerih bosta sporazum sklenila pristojno ministrstvo in kolektivna organizacija, predstavniki uporabnikov pa bodo lahko sodelovali pri pogajanjih za sklenitev sporazuma, kar izhaja iz 12. člena predloga zakona.

3. določa obvezno kolektivno upravljanje v primeru druge retransmisije (poleg kabelske retransmisije) (3. in 19. člen predloga zakona)

Z dopolnitvijo 9. člena ZKUASP o obveznem kolektivnem upravljanju se v skladu s 4. členom Direktive 2019/789/EU določa obvezno kolektivno upravljanje v primeru druge retransmisije prvotno oddajanih oziroma prvotnega prenosa televizijskih in radijskih programov.

V povezavi z novo opredelitvijo pravice radiodifuzne retransmisije v predlogu ZASP-I se s prehodno določbo omogoča, da bodo že izdana dovoljenja pristojnega organa za kolektivno upravljanje avtorskih pravic v primeru kabelske retransmisije ostala v veljavi in bodo zajemala kabelsko retransmisijo v novem pomenu.

4. posodabljaajo pravila o namenskih skladih kolektivne organizacije (8. člen predloga zakona)

S predlogom zakona se širijo viri obveznih in možnih vplačil v namenske sklade. V namenske sklade bo kolektivna organizacija morala nameniti nerazdeljene avtorske honorarje (to so honorarji, ki jih je pobrala, vendar jih ni mogla razdeliti, ker ni mogla identificirati ali locirati upravičencev) in sredstva na podlagi sporazuma o sodelovanju s tujo kolektivno organizacijo (če iz sporazuma izhaja, da mora kolektivna organizacija pobrane honorarje nameniti v namenski sklad). Poleg omenjenih sredstev bo kolektivna organizacija lahko na podlagi sklepa skupščine in po tem, ko bo odbila stroške, ki nastanejo s poslovanjem glede na posamezen vir, v namenske sklade namenila tudi del prihodkov iz bančnih depozitov, torej obresti (vendar le do višine 20 %), del vseh zbranih avtorskih honorarjev v poslovnem letu, ki se jim avtorji odpovejo (na podlagi sklepa skupščine, ki določa višino vplačila v namenski sklad z večino najmanj treh četrtin na skupščini navzočih glasovalnih pravic, razen nadomestil, zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje, vendar ne več kot 10 % navedenih honorarjev), do 30 % nadomestil, zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje v posameznem poslovnem letu, do 20 % nerazdeljenih lastnih sredstev in prihodkov iz teh sredstev ter zastarane dodeljene avtorske honorarje.

Jasneje se določijo tudi nameni ustanovitve namenskih skladov, in sicer gre za namenska sredstva za spodbujanje kulturno umetniškega ustvarjanja, pri čemer mora sredstva prejeti v Republiki Sloveniji neuveljavljeni imetnik pravic, poleg tega pa je možna še ustanovitev sklada za socialne in izobraževalne namene ter za razširjanje in promocijo avtorskih del za kulturne in izobraževalne namene.

S predlogom zakona se širi tudi krog upravičencev, ki se jim lahko izplačajo sredstva iz namenskih skladov. Ker veljavni ZKUASP določa, da je lahko upravičenec do izplačila sredstev iz namenskega sklada le fizična oseba, se s predlogom zakona dodaja, da je upravičenec lahko tudi pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji. Na ta način bo po vzoru nekaterih drugih evropskih držav možno financirati razne projekte in dogodke, katerih nosilci so pravne osebe (npr. filmski producenti, ki so organizirani kot pravne osebe).

5. v povezavi z namenskimi skladi dopolnjujejo določbe zakona, na podlagi katerih bo vplačevanje sredstev v namenske sklade in izplačila iz njih bolj transparentno (6. in 10. člen predloga zakona)

Poleg posodobljenih določb glede ustanavljanja namenskih skladov, se s predlogom zakona določajo tudi nekatera pravila za večjo transparentnost, sledljivost in preverljivost vplačil v namenske sklade kakor tudi izplačil upravičencem iz namenskih skladov. S predlogom zakona se določa nova pristojnost skupščine kolektivne organizacije, da odloča tudi o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki se jih vplača v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, po poslovnem letu in po viru sredstev.

Za kolektivno organizacijo pa se s predlogom zakona določa dolžnost, da v posebnem poročilu o uporabi sredstev namenskih skladov razkrije bistveno več podatkov, kot to določa veljavni ZKUASP, in sicer: podatke o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki so bili vplačani v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, vrsti vira sredstev za vsako posamezno poslovno leto; postopek delitve sredstev prejemniku sredstev; natančno obrazložitev porabe sredstev teh namenskih skladov z navedbo podatkov o prejemniku in višini sredstev, ki jih je prejel, ter navedbo skupnega zneska sredstev v namenskem skladu.

6. določajo tudi nove obveznosti revizorja, ki opravlja revizijski pregled in nove pristojnosti pristojnega organa v zvezi z letnim poročilom kolektivne organizacije (11. člen predloga zakona)

S predlogom zakona se določa obveznost revizorja, ki opravlja revizijski pregled letnega poročila kolektivne organizacije, da pristojni organ nemudoma obvestiti o vsakem ugotovljenem dejstvu ali okoliščini, ki jo je ugotovil pri revizijskem pregledu in bi lahko pomenila pomembno kršitev določb, kot je opredeljena z zakonom, ki ureja revidiranje, o sestavi letnega poročila in določb iz 40. ali 41. člena ZKUASP ali bi lahko privedla do revizorjevega mnenja s pridržkom, odklonilnega mnenja ali zavrnitve izdelave mnenja. Gre za obveznost revizorja, da na morebitne nepravilnosti v zvezi z letnim poročilom pristojni organ opozori že v času samega postopka revidiranja, s čimer pridobi pristojni organ možnost širšega vpogleda oziroma bolj celovito sliko o tem, ali je letno poročilo kolektivne organizacije pripravljeno skladno z zakonodajo.

Nadalje se s predlogom zakona določa tudi pristojnost pristojnega organa, da lahko od revizorja, ki opravlja revizijski pregled letnega poročila kolektivne organizacije, zahteva posredovanje tudi drugih podatkov in pojasnil (vseh podatkov, za katere smatra, da so relevantni v zvezi z oceno o skladnosti letnega poročila z zakonodajo), ki se nanašajo na revidiranje letnega poročila kolektivne organizacije (in sicer v času samega postopka revidiranja, kot tudi, ko je letno poročilo že revidirano). Za kršitev navedenih revizorjevih dolžnosti lahko pristojni organ od kolektivne organizacije zahteva imenovanje drugega revizorja.

7. določajo novi ukrepi pristojnega organa, če pri opravljanju nadzora z odločbo ugotovi, da je revidirano letno poročilo kolektivne organizacije sestavljeno v nasprotju z ZKUASP (16. člen predloga zakona)

S predlogom zakona se določajo povsem novi ukrepi pristojnega organa v primerih, ko pri opravljanju nadzora z odločbo ugotovi, da je revidirano letno poročilo kolektivne organizacije sestavljeno v nasprotju z ZKUASP. Pristojni organ lahko po predlogu zakona kolektivni organizaciji naloži, da odpravi ugotovljeno kršitev v že sprejetem in revidiranem letnem poročilu ali da odpravi ugotovljeno kršitev revidiranega letnega poročila v prvem letnem poročilu po pravnomočnosti odrejene odprave kršitve, kar pomeni torej v naslednjem letnem poročilu. Poleg navedenega pa pristojni organ v enem ali drugem primeru kolektivni organizaciji naloži tudi, da odločbo javno objavi na svoji spletni strani v roku 15 dni po dokončnosti odločbe o ugotovitvi kršitve.

8. določa razmerje delitve nadomestila, zbranega na podlagi sedmega odstavka novega 139.a, ki se predlaga s predlogom ZASP-I (7. člen predloga zakona)

S predlogom zakona se pri nadomestilu, zbranim na podlagi sedmega odstavka novega 139.a, ki se predlaga s predlogom ZASP-I, za delitev med avtorja in založnika medijske publikacije določa enako delilno razmerje, kot je že uveljavljeno v primeru klipinga (t.j. 30 % avtorju in 70 % založniku medijske publikacije).

9. prenavljajo pravila glede priznavanja stroškov članom in predsedniku Sveta za avtorsko pravo ter izplačevanja nagrade za delo v tem svetu (13. in 14. člen predloga zakona),

S predlogom zakona se predsedniku in članom Sveta za avtorsko pravo v okviru potnih in drugih razumnih stroškov, do katerih so že upravičeni na podlagi druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZKUASP, prizna tudi nadomestilo za čas, porabljen na sejah in ustni obravnavi ter za pripravo nanje. Skupni mesečni znesek teh stroškov je omejen na polovico mesečnega zneska nagrade, ki pripada članu ali predsedniku sveta. Teh stroškov predsednik in člani sveta doslej niso mogli uveljavljati. Prav tako se jim prizna pravica do povračila razumnih stroškov v primeru zastopanja sveta pred Upravnim sodiščem, ko je zoper odločitev sveta vložen upravni spor. Povračilo teh stroškov je omejeno na višino največ štirikratnika maksimalnega mesečnega zneska stroškov, ki jim pripada v postopku pred svetom.

S predlogom zakona se ne spreminja višina nagrade za delo predsednika in članov sveta, ta znaša tretjino osnovne mesečne plače okrožnega sodnika brez napredovanja za vsak začetni mesec trajanja postopka, višina nagrade predsednika sveta pa je enaka višini nagrade člana sveta, povečani za 20 %. Prav tako se ne spreminja določba o plačilu glede na trajanje postopka, in sicer so člani in predsednik sveta plačani za čas trajanja posameznega postopka, vendar ne več kot za 12 mesecev. S predlogom zakona pa se jim prizna pravica, da so plačani tudi za čas trajanja ponovljenega postopka, vendar največ za tri mesece. Po veljavnem ZKUASP te pravice niso imeli. S predlogom zakona se spreminja tudi pravica do izplačila nagrade. Ker je veljavni ZKUASP določal, da so predsednik in člani sveta upravičeni do izplačila nagrade šele po pravnomočnosti sklepa o stroških (ki ga je svet lahko izdal šele po pravnomočnosti odločbe), se je v praksi dogajalo, da so na izplačilo nagrade lahko čakali tudi do več let. S predlogom zakona se odpravlja prevelik razkorak med opravljenim delom in izplačilom nagrade za to delo, zato se določa, da se nagrada izplača predsedniku in članom sveta v mesecu, ki sledi mesecu izdaje odločbe (pri čemer se ne čaka na pravnomočnost odločbe in pravnomočnost sklepa o stroških).

Poleg navedenega se s predlogom zakona določajo tudi nekatera nova pravila glede predujma (možnost naložitve dodatnega predujma v času postopka eni ali drugi stranki postopka po načelu pravične porazdelitve stroškov, naložitev plačila pre nizko plačanega predujma po koncu postopka, vračilo preveč plačanega predujma strankam postopka po koncu postopka), saj se postopek pred svetom financira izključno iz sredstev, ki jih založijo stranke postopka.

10. prenavljajo pravila o mediaciji (15. člen predloga zakona)

Pravila o mediaciji so vsebina 68. člena ZKUASP. S predlogom zakona se prenašajo določbe Direktive 2019/789/EU in Direktive 2019/790/EU ter ureja postopek v skladu z Zakonom o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (Uradni list RS, št. 56/08) tako, da se:

- v skladu z navedenima direktivama zagotovi možnost, da lahko stranke zaprosijo za pomoč enega ali več mediatorjev v določenih sporih ali ko se soočajo s težavami pri sklepanju sporazumov,
- določi, da lahko kolektivna organizacija, reprezentativno združenje uporabnikov, uporabnik, reprezentativno združenje avtorjev in imetnik pravic zahtevajo posredovanje mediatorja v katerem koli sporu v zvezi z avtorsko pravico, zlasti pa v sporih, ki so primeroma naštetih,
- jasneje določa, kaj se šteje za mediacijo, postopek mediacije, začetek in konec mediacije, vloga mediatorja in kako deluje, pri čemer se pravila opirajo na določbe Zakona o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve.

b) Način reševanja:

- Vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom

Predlog zakona:

- a) delni prenos Direktive 2019/789/EU;
- b) delni prenos Direktive 2019/790/EU;
- c) razdelitev nadomestila, zbranega na podlagi sedmega odstavka novega 139.a člena, ki se predlaga s predlogom ZASP-I, med avtorja v obsegu 30 % in založnika medijskih publikacij v obsegu 70 %;
- d) vplačevanje v namenske sklade (širša opredelitev virov vplačil v namenske sklade, jasnejša opredelitev namenov skladov ter širitev kroga upravičencev do izplačil iz sredstev namenskega sklada),
- e) dolžnost odločanja skupščine o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki se jih

vplača v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, po poslovnem letu, viru sredstev;

- f) dolžnost kolektivne organizacije, da pripravi posebno (obširnejše in natančnejše) poročilo o uporabi sredstev namenskih skladov;
- g) pristojnost pristojnega organa v razmerju do revizorja, ki opravlja revizijski pregled letnega poročila kolektivne organizacije, ter obveznost revizorja, da pristojni organ opozori na morebitne nepravilnosti že v času revidiranja letnega poročila kolektivne organizacije ter po tem;
- h) izvajanje nadzora pristojnega organa nad skladnostjo letnega poročila kolektivne organizacije ter možnost izreka ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev;
- i) priznavanje razumnih stroškov predsedniku in članom Sveta za avtorsko pravo ter način in predvsem čas, v katerem so upravičeni do izplačila nagrade za svoje delo;
- j) postopek mediacije, ki jo lahko kolektivna organizacija, reprezentativno združenje uporabnikov, uporabnik, reprezentativno združenje avtorjev in imetnik pravic pri pristojnem organu predlaga v katerem koli sporu v zvezi z avtorsko pravico, zlasti pa v primeroma naštetih primerih;

- Vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati

V šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona se s predlogom zakona uskladijo določbe Uredbe o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 56/17), ki določa postopek mediacije v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami med kolektivno organizacijo, reprezentativnim združenjem uporabnikov, uporabnikom ali imetnikom pravic v primerih, določenih z zakonom, ki ureja kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic, stopnjo in vrsto izobrazbe, druga merila, ki jih mora izpolnjevati mediator za mediacijo po tej uredbi, ter nagrado za mediatorja.

- Vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (na primer s kolektivnimi pogodbami)

Vprašanj, ki se bodo urejala drugače, ne bo.

- Vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi

S predpisi ni mogoče poseči v izključne pravice imetnikov, razen če to dopuščajo mednarodne pogodbe in evropski pravni red.

- Vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi

Vprašanj, ki jih ni treba več urejati s predpisi, ni.

- Vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno

/

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- Z veljavnim pravnim redom

Predlog zakona je usklajen z obstoječim pravnim redom Republike Slovenije.

- S splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo

Predlog zakona je usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi

pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

- S predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati

Predlaga se obravnava predloga zakona skupaj s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (EVA: 2020-2130-0064).

č) Usklajenost predloga zakona:

- S samoupravnimi lokalnimi skupnostmi

Predlog zakona po mnenju predlagatelja ne posega v lokalno samoupravo, zato dodatno usklajevanje ni potrebno.

- S civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj)
- S subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- Ocena finančnih sredstev za državni proračun

Predlog zakona nima posledic za državni proračun.

- Ocena drugih javnih finančnih sredstev

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje predloga zakona ni treba zagotoviti dodatnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih,
- prikaz ureditve v pravnem redu EU:

1. S predlogom zakona se v ZKUASP delno prenašajo določbe **Direktive 2019/790/EU**. Večji del določb Direktive 2019/790/EU je predmet prenosa v ZASP.

Direktiva 2019/790/EU določa **pravila za prilagoditev nekaterih izjem in omejitev avtorske in sorodnih pravic digitalnemu in čezmejnemu okolju** ter **ukrepe za poenostavitev nekaterih postopkov pridobivanja dovoljenj zlasti v zvezi z razširjanjem del izven pravnega prometa in predmetov sorodnih pravic** ter **spletno razpoložljivostjo avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo**. Vsebuje tudi **pravila za lažjo uporabo vsebin v javni domeni**, **pravila** glede **pravic na publikacijah**, glede **uporabe avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic s strani ponudnikov spletni strani, ki shranjujejo in zagotavljajo dostop do vsebin, ki jih naložijo uporabniki teh storitev**, glede **preglednosti pogodb z avtorji in izvajalci**, glede **plačila za avtorje in izvajalce** ter glede **mehanizma**

za preklic prenosa pravic, ki so jih avtorji in izvajalci prenesli izključno.

a. Enostavnejše pridobivanje dovoljenj (licenciranje) za nekatere načine uporabe del izven pravnega prometa

Z Direktivo 2019/790/EU se poenostavljajo postopki pridobivanja dovoljenj (licenciranja) za nekatere načine uporabe del izven pravnega prometa in predmetov sorodnih pravic, ki so trajno v zbirkah ustanov za varstvo kulturne dediščine, z namenom, da bi se olajšala njihova uporaba. Praksa je namreč pokazala na težave, ki jih imajo ustanove za varstvo kulturne dediščine pri pridobivanju dovoljenj imetnikov pravic za nekatere načine uporabe del izven pravnega prometa v projektih za njihovo digitalizacijo ali čezmejni uporabi, bodisi zaradi njihove starosti, omejene komercialne vrednosti ali ker se niso nikoli komercialno izkoriščala.

Šteje se, da je delo ali predmet sorodnih pravic izven pravnega prometa, kadar se v dobri veri domneva, da ni na voljo javnosti po običajnih trgovskih poteh. Za sprejem takšne domneve se zahteva, da se je v razumni meri prizadevalo ugotoviti, ali je delo na voljo javnosti. V okviru razumnega prizadevanja bi se moralo upoštevati vse lahko dostopne dokaze o prihodnji razpoložljivosti avtorskih del po običajnih trgovskih poteh. Preverjanje razpoložljivosti bi se moralo izvajati v državi članici sedeža ustanove za varstvo kulturne dediščine, čezmejno pa npr. kadar so na voljo lahko dostopne informacije, da je bilo literarno delo objavljeno v dani jezikovni različici v drugi državi članici. Status razprodane zbirke del bi bilo mogoče določiti tudi s sorazmernim mehanizmom, kot je vzorčenje. Omejena razpoložljivost avtorskega dela, npr. v trgovinah z rabljenim blagom, ali zgolj teoretična možnost pridobitve dovoljenja (licence) za določeno uporabo avtorskega dela se ne bi smela šteti za razpoložljivost za javnost po običajnih trgovskih poteh. Razumnega prizadevanja se ne bi smelo večkrat ponavljati.

Za dela izven pravnega prometa se lahko štejejo npr. fotografije, programska oprema, fonogrami, avdiovizualna dela, edinstvena umetniška dela, pa tudi npr. plakati, letaki, časopisi iz strelskih jarkov ali amaterska avdiovizualna dela, ki niso bila nikoli komercialno na voljo. Na drugi strani se ne bi smelo šteti, da so izven pravnega prometa avtorska dela, ki so na voljo npr. v kateri koli različici, kot so poznejše izdaje literarnih del in alternativne verzije kinematografskih del, ali pojavnih oblik, kot so digitalni ali tiskani formati istega dela. Nasprotno pa zgolj komercialna razpoložljivost priredb, vključno z drugimi jezikovnimi različicami ali avdiovizualnimi priredbami literarnega dela, ne bi smela preprečiti, da se neko avtorsko delo v danem jeziku šteje za delo izven pravnega prometa.

Države članice morajo v skladu z Direktivo 2019/790/EU zagotoviti, da lahko kolektivne organizacije sklenejo pogodbo (licenco) z ustanovo za varstvo kulturne dediščine o neizključnem prenosu pravic reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti del izven pravnega prometa za nekomercialno rabo ne glede na to, da vsi imetniki pravic niso pooblastili kolektivne organizacije za upravljanje navedenih pravic na navedenih delih. Pri tem bi morale imeti države članice v skladu s svojimi pravnimi običaji, praksami ali okoliščinami prožnost pri izbiri posebnih vrst mehanizma za prenos ustrezne avtorske prave, kot je razširjeno kolektivno upravljanje ali domneva glede zastopanja. Za sklenitev pogodbe morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji, in sicer da je:

1. kolektivna organizacija na podlagi pooblastil imetnikov pravic reprezentativna za upravljanje določenih avtorskih pravic na določenih avtorskih delih, ki so predmet pogodbe,
2. vsem imetnikom pravic v zvezi s pogoji neizključnega prenosa oziroma licenciranja zagotovljena enaka obravnava,
3. ustanova za varstvo kulturne dediščine dovoljenje pridobi od reprezentativne kolektivne organizacije v državi članici, kjer je ustanovljena.

Pri sklepanju pogodbe bi morale imeti kolektivne organizacije in ustanove za varstvo kulturne dediščine možnost, da se dogovorijo, za katera ozemlja bo veljala, vključno z možnostjo, da velja v vseh državah članicah, o ceni in dovoljenih načinih uporabe. Ustanova za varstvo kulturne dediščine lahko dela izven pravnega prometa, ki so predmet neizključnega prenosa, uporablja v vseh državah članicah, če ni dogovorjeno drugače. Dogovorjeni načini uporabe ne bi smeli biti

namenjeni ustvarjanju dobička, hkrati pa ne bi smeli preprečevati ustanovam za varstvo kulturne dediščine, da krijejo stroške v zvezi s pogodbo (licenco) ter stroške digitalizacije in razširjanja avtorskih del, ki so predmet pogodbe. Pogoji iz sklenjene pogodbe (licence) veljajo tudi za imetnike pravic, ki niso pooblastili nobene reprezentativne kolektivne organizacije in niso izključili svojega avtorskega dela iz pogodbe o neizključnem prenosu.

V primeru, da kolektivna organizacija izpolnjuje pogoje za upravljanje samo določenih pravic na določenih vrstah del izven pravnega prometa, morajo države članice za druge pravice na drugih vrstah del izven pravnega prometa zagotoviti izjemo ali omejitev pravic, s katero ustanovam za varstvo kulturne dediščine dovolijo dajanje na voljo javnosti del izven pravnega prometa, ki so v trajnih zbirkah, za nekomercialno rabo. Izjema ali omejitev pravic se lahko dovoli pod naslednjima pogojema, da:

1. je navedeno ime avtorja ali drugega določljivega imetnika pravic, razen, če je to nemogoče,
2. so taka dela dana na voljo na nekomercialnih spletnih mestih.

Na podlagi izjeme ali omejitve lahko ustanova za varstvo kulturne dediščine uporablja dela izven pravnega prometa, ki so predmet neizključnega prenosa, samo v državi članici, kjer ima sedež.

Tako v primeru izkoriščanja avtorskih pravic na avtorskih delih na podlagi pogodbe o neizključnem prenosu, kot v primeru izkoriščanja pravic na avtorskih delih na podlagi izjeme ali omejitve pravic, morajo države članice zagotoviti, da lahko imetniki pravic kadar koli, enostavno in učinkovito izključijo svoja avtorska dela ali predmete sorodnih pravic iz pogodbe o neizključnem prenosu oziroma licenciranja (razširjeno kolektivno upravljanje) ali iz uporabe izjeme ali omejitve bodisi na splošno bodisi v posebnih primerih. Imetniki pravic bi morali imeti možnost, da kadarkoli pred ali med veljavnostjo pogodbe o neizključnem prenosu ali pred ali med uporabo izjeme ali omejitve izključijo vsa svoja ali samo določena avtorska dela ali predmete sorodnih pravic iz vseh ali samo določenih pogodb o neizključnem prenosu oziroma licenciranja ali iz vseh ali samo določenih načinov uporabe na podlagi izjeme ali omejitve.

Navedena pravila se ne uporabljajo za zbirke del izven pravnega prometa, kadar na podlagi razumnih prizadevanj obstajajo dokazi, da so zbirke pretežno sestavljene iz:

1. del, razen kinematografskih ali avdiovizualnih del, ki so bila prvič objavljena ali predvajana v tretji državi,
2. kinematografskih ali avdiovizualnih del, katerih producenti imajo sedež ali prebivališče v tretji državi, ali
3. del državljanov tretjih držav, kadar države članice ali tretje države po razumnih prizadevanjih ni bilo mogoče določiti v skladu s predhodnima točkama.

Ta ocena bi lahko temeljila na dokazih, ki so na voljo po razumnih prizadevanjih, da so avtorska dela dela izven pravnega prometa, ne da bi bilo treba poiskati dodatne dokaze.

Ne glede na navedeno, se lahko pravila uporabljajo tudi za imetnike pravic iz tretjih držav, če je kolektivna organizacija za te imetnike dovolj reprezentativna, na primer preko sporazuma o zastopanju.

V sklopu ukrepov za zagotavljanje širšega dostopa do del izven pravnega prometa določa Direktiva 2019/790/EU tudi pravila za obveščanje javnosti. Namen pravil je objava in dostop do informacij. Gre zlasti za informacije o tekoči in prihodnji uporabi del izven pravnega prometa in vzpostavljenih ureditvah v zvezi z izključitvijo avtorskih del iz pogodb o neizključnem prenosu (licenc), izjem ali omejitev pravic na delih izven pravnega prometa, ki bi morale biti ustrezno objavljene. Zato bo vzpostavljen javno dostopen portal Urada Evropske unije za intelektualno lastnino, preko katerega se bo lahko zainteresirana javnost seznanila z:

1. informacijami ustanov za varstvo kulturne dediščine, kolektivnih organizacij ali drugih pristojnih javnih organov, ki so potrebne za namen identifikacije del izven pravnega prometa in predmetov sorodnih pravic, ki jih zajemajo pogodbe oziroma licence o neizključnem prenosu, ali so uporabljeni na podlagi nacionalne izjeme ali omejitve,
2. informacijami o možnostih imetnikov pravic v zvezi z izključitvijo svojih avtorskih del ali

- predmetov sorodnih pravic iz pogodbe o neizključnem prenosu oziroma licenciranja ali iz uporabe izjeme ali omejitve,
3. informacijami o pogodbenih strankah pogodbe o neizključnem prenosu, ozemljih in načinih uporabe.

Informacije bodo morale biti na voljo v razumnem roku pred začetkom uporabe pogodbe o neizključnem prenosu, izjeme ali omejitve pravic na delih izven pravnega prometa. Ta portal bo imetnikom pravic omogočil, da lažje izključijo uporabo svojih avtorskih del.

Portal bo vzpostavljen in na voljo uporabnikom do izteka roka za prenos Direktive 2019/790/EU 7. 6. 2021. Na portalu bodo v skladu s specifikacijami Urada Evropske unije za intelektualno lastnino zagotovljene naslednje funkcionalnosti:

1. registracija uporabnikov (ustanove za varstvo kulturne dediščine, kolektivne organizacije, pristojni organi, nacionalne kontaktne točke uporabnikov, imetniki pravic, drugi uporabniki (splošna javnost)) in urejanje,
2. nalaganje, sprememba, izbris ter osnovno in napredno iskanje zapisov,
3. informacije za imetnike pravic o njihovih pravicah in možnostih, vključno v zvezi z izključitvijo avtorskih del: informacije o mehanizmu za splošno izključitev v državi članici, vključno s funkcijo, ki olajša zahteve za splošno izključitev, informacije o imetnikih pravic, ki so zahtevali splošno izključitev preko portala, funkcija za izključitev v posebnih primerih,
4. obveščanje uporabnikov: splošna obvestila uporabnikov (vključno s sistemskim opozorilom): npr. informacije o direktivi, informacije o reprezentativnih kolektivnih organizacijah, nedavno dodani zapisi, priljubljena iskanja,
5. statistika.

Portal bo na voljo v vseh uradnih jezikih EU.

Prek dodatnih nacionalnih ukrepov za obveščanje, npr. z uporabo dodatnih načinov komuniciranja, se bo lahko zainteresirana javnost seznanila z možnostmi kolektivnih organizacij, da sklenejo pogodbo o neizključnem prenosu določenih pravic na določenih delih izven pravnega prometa, sklenjenimi pogodbami o neizključnem prenosu, načini uporabe na podlagi izjeme ali omejitve pravic in možnostmi imetnikov pravic v zvezi z izključitvijo svojih avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic iz pogodbe o neizključnem prenosu oziroma licenciranja ali iz uporabe izjeme ali omejitve. Pri določanju teh ukrepov bi bilo treba upoštevati lastnosti del izven pravnega prometa, pogoje pogodb o neizključnem prenosu (licenc) ali način uporabe teh del na podlagi izjeme ali omejitve pravic na delih izven pravnega prometa ter obstoječe prakse držav članic. Vsi dodatni ukrepi bi morali biti učinkoviti.

Države članice so na podlagi Direktive 790/2019/EU dolžne spodbujati dialog med deležniki iz posameznih sektorjev z namenom, da bi zagotovili, da so mehanizmi sklepanja pogodb o neizključnem prenosu (licenciranja) pravic na delih izven pravnega prometa ustrezni in primerni, imetniki pravic ustrezno varovani, pogodbe ustrezno objavljene, glede reprezentativnosti kolektivnih organizacij in razvrščanja avtorskih del med dela izven pravnega prometa pa zagotovljena pravna jasnost.

Ukrepi za digitalizacijo in razširjanje del izven pravnega prometa s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine ne bi smeli posegati v uporabo teh avtorskih del na podlagi izjem ali omejitev pravic ali pogodb o neizključnem prenosu pravic na teh avtorskih delih z razširjenim učinkom ali pogodb med kolektivnimi organizacijami in uporabniki, razen ustanov za varstvo kulturne dediščine.

b. Razširjeno kolektivno upravljanje

Direktiva 2019/790/EU določa tudi ukrepe za spodbujanje kolektivnega upravljanja.

V 8. in 12. členu Direktive 2019/790/EU je prvič zagotovljena izrecna pravna podlaga za razširjeno kolektivno upravljanje. 8. člen Direktive 2019/790/EU vsebuje obvezna pravila o uporabi del izven pravnega prometa in predmetov sorodnih pravic s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine (več v predhodni točki 1.a o delih izven pravnega prometa), medtem ko 12. člen Direktive 2019/790/EU o

razširjenem kolektivnem upravljanju daje možnost, ki se jo načeloma lahko uporabi za vse vrste avtorskih del in vse vrste uporabe avtorskih del.

Razširjeno kolektivno upravljanje je eden od pogostih pravnih mehanizmov v državah članicah. Uporabljajo se na različnih področjih, zlasti pa tam, kjer so glede na naravo nekaterih vrst uporabe in velikega števila avtorskih del stroški individualnega urejanja avtorskih pravic za posameznega imetnika pravic zelo visoki in je malo verjetno, da bo prišlo do prenosa določenih avtorskih pravic na določenih avtorskih delih. Z razširjenim kolektivnim upravljanjem lahko kolektivne organizacije sklepajo pogodbe o neizključnem prenosu avtorskih pravic na vrstah del in vrstah uporabe, kjer kolektivno upravljanje na podlagi dovoljenja imetnikov ne zagotavlja izčrpane in uporabne rešitve. Razširjeno kolektivno upravljanje dopolnjuje kolektivno upravljanje pravic na podlagi pooblastil imetnikov pravic. Uporabnikom ponuja polno pravno varnost, hkrati pa imajo od zakonite uporabe njihovih del koristiti tudi imetniki pravic.

c. Mediacija in izvensodno reševanje sporov pri storitvah videa na zahtevo

Storitve videa na zahtevo (Video on Demand oz. VoD), ki jih izvajajo ponudniki, npr. Netflix, SkyTicket idr., bi v skladu z 51. uvodno izjavo k Direktivi 2019/790/EU lahko imele odločilno vlogo pri širjenju avdiovizualnih del v EU. Vendar je sklepanje sporazumov (npr. skupnih sporazumov, pogodb o neizključnem prenosu ali drugih pravnih poslov) o uporabi teh del na spletu lahko težavno zaradi vprašanj, povezanih s prenosom avtorskih pravic. Do težav lahko pride v primeru majhne ekonomske spodbude imetnika pravic za spletno uporabo avdiovizualnega dela na določenem območju. Če imetniki pravic ne prenesejo pravice dajanja na voljo javnosti svojih avdiovizualnih del, lahko pride do nerazpoložljivosti, nedostopnosti avdiovizualnih del za storitve videa na zahtevo. Zato bi morale imeti stranke v primeru težav pri prenosu pravice dajanje na voljo javnosti avdiovizualnih del pri storitvah videa na zahtevo na voljo postopek alternativnega reševanja sporov.

Evropska zakonodajalca sta se na težave odzvala z obveznostjo v 13. členu Direktive 2019/790/EU, ki od držav članic zahteva, da zagotovijo pogajalski mehanizem, ki bo strankam, ki so pripravljene skleniti sporazum, omogočal, da uporabijo pomoč nepristranskega organa ali enega ali več mediatorjev. Možnost uporabe nepristranskega organa in enega ali več mediatorjev v pogajanjih za sklenitev sporazuma bo namenjena spodbujanju sporazumov o uporabi avdiovizualnih del in (čezmejni) distribuciji evropske produkcije na platformah za storitve videa na zahtevo.

Npristranski organ ali mediatorji bi se morali sestajati s strankami in jim pomagati pri pogajanjih s strokovnim, nepristranskim in zunanjim svetovanjem. Če pogajanja vključujejo stranke iz različnih držav članic, ki so se odločile uporabiti pogajalski mehanizem, bi se te morale predhodno dogovoriti o pristojni državi članici. Nepristranski organ ali mediatorji bi se lahko sestali z vsemi strankami, da bi omogočili začetek pogajanj, ali med pogajanj, da bi omogočili sklenitev dogovora.

Sodelovanje v tem pogajalskem mehanizmu in sklenitev sporazuma bi morala biti prostovoljna in ne bi smela vplivati na pogodbeno svobodo strank.

Države članice bi morale imeti možnost določiti konkretno delovanje pogajalskega mehanizma, vključno s časovnim razporedom in trajanjem pomoči za pogajanja in nošenja stroškov. Države članice bi morale zagotoviti sorazmernost upravnih in finančnih obremenitev, da se zagotovi učinkovitost pogajalskega mehanizma.

2. S predlogom zakona se v ZKUASP v manjši meri prenašajo določbe **Direktive 2019/789/EU**. Večina določb Direktive 2019/789/EU je predmet prenosa v ZASP.

Cilj Direktive 2019/789/EU je zagotoviti uporabnikom širši dostop do televizijskih in radijskih programov iz drugih držav članic, saj so s svojimi vsebinami pomembni za spodbujanje kulturne in jezikovne raznovrstnosti ter socialne kohezije ter povečanje dostopa do informacij.

Ti programi vključujejo avdiovizualna, glasbena, literarna ali grafična dela, ki so varovana z avtorsko ali sorodnimi pravicami. Radiodifuzne organizacije morajo pri zagotavljanju storitev pridobiti dovoljenja avtorjev za uporabo njihovih del. Pridobivanje dovoljenj je kompleksno in poteka pod časovnimi omejitvami. V primeru čezmejnih spletnih storitev je pridobivanje dovoljenj še kompleksnejše. Z navedenimi težavami se srečujejo tudi operaterji storitev retransmisije, ki ponujajo več programov.

Na drugi strani vplivajo na distribucijo televizijskih in radijskih programov ter dostop do njih tudi digitalizacija in internet ter pričakovanja uporabnikov. Uporabniki pričakujejo dostop do programov v živo ali na zahtevo prek tradicionalnih kanalov, kot so satelitski ali kabelski, pa tudi preko spletnih storitev. Radiodifuzne organizacije so se povpraševanju na trgu prilagodile s ponudbo pomožnih spletnih storitev, kot je sočasno oddajanje (angl. simulcasting) in časovni zamik (angl. catch-up), ki jih ponujajo poleg lastnega radiodifuznega oddajanja televizijskih in radijskih programov. Spremembe so tudi na strani operaterjev storitev retransmisije in operaterjev, ki distribuirajo programe uporabnikom. Prvi uporabljajo različne oblike retransmisije, kot so kabelska, satelitska, digitalna prizemna omrežja ali omrežja zaprtega kroga na podlagi IP, medtem ko drugi pridobivajo nosilne signale programa od radiodifuzne organizacije, med drugim tudi z neposrednim oddajanjem.

Osnovna Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 93/83/EGS) že vsebuje pravila za čezmejno radiodifuzno oddajanje ter kabelsko retransmisijo televizijskih in radijskih programov iz drugih držav članic, vendar se pravila ne uporabljajo za pomožne spletne storitve. Poleg tega je radiodifuzna retransmisija televizijskih in radijskih programov omejena na sočasno, nespremenjeno in neskrajšano radiodifuzno retransmisijo po kablu ali mikrovalovnem sistemu in ne vključuje retransmisije z drugimi tehnološkimi sredstvi.

V Direktivi 2019/789/EU, ki spreminja osnovno direktivo, je zato opredeljena pomožna spletna storitev radiodifuzne organizacije. Gre za spletne storitve, ki omogočajo dostop do televizijskih in radijskih programov sočasno z radiodifuznim oddajanjem ali v določenem obdobju po radiodifuznem oddajanju. V zadnjem primeru gre za spletne storitve časovnega zamika. Med pomožne spletne storitve spadajo tudi storitve za dostop do gradiva, ki bogati ali kako drugače širi televizijske in radijske programe, kot je predogled, razširitev, dopolnjevanje ali pregled vsebine programa. Pravila Direktive 2019/789/EU se uporabljajo za pomožne spletne storitve, ki jih radiodifuzne organizacije zagotavljajo skupaj ali ločeno od radiodifuznih storitev. V zadnjem primeru lahko uporabniki dostopajo do pomožnih spletnih storitev, ne da bi morali predhodno pridobiti dostop do radiodifuznih storitev.

Za čezmejno zagotavljanje pomožnih spletnih storitev se z Direktivo 2019/789/EU uveljavlja načelo države izvora, na podlagi katerega bodo lahko radiodifuzne organizacije lažje pridobile dovoljenje imetnikov avtorske in sorodnih pravic za priobčitev javnosti ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v radijskih in televizijskih programih, ki jih radiodifuzne organizacije omogočajo z lastnimi pomožnimi spletnimi storitvami. Načelo države izvora se bo lahko uporabljalo izključno za urejanje razmerij med imetniki pravic ali kolektivnimi organizacijami in radiodifuznimi organizacijami ter za radijske in določene televizijske programe, kot so novice in aktualni informativni programi in lastne produkcije, ki jih radiodifuzna organizacija financira sama ali s pomočjo javnih skladov. Načelo se npr. ne bo uporabljalo za televizijske prenose športnih dogodkov. Na podlagi načela države izvora se bo štelo, da se pomožne spletne storitve zagotavljajo, dostopajo do njih ali uporabljajo samo v državi članici glavnega sedeža radiodifuzne organizacije, ne glede na to, da se pomožne spletne storitve dejansko zagotavljajo tudi v drugih državah članicah. Pri določitvi višine avtorskega honorarja za prenos avtorske in sorodnih pravic bodo morale pogodbene stranke upoštevati vse vidike pomožne spletne storitve. Ne glede na navedeno, pa načelo države izvora ne bo vplivalo na svobodo, da se imetniki pravic in radiodifuzne organizacije dogovorijo o omejitvah izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, vključno z ozemeljskimi

omejitvami.

V Direktivi 2019/789/EU je opredeljena retransmisija prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov iz druge države članice, ki jo izvajajo operaterji storitev retransmisije z namenom njihove priobčitve javnosti. Operaterji storitev retransmisije nosilne signale televizijskih in radijskih programov pridobijo od radiodifuznih organizacij, npr. z zajemanjem signalov, ki jih prenašajo radiodifuzne organizacije, ali neposrednim sprejemanjem teh signalov s tehničnim postopkom neposrednega oddajanja, in jih sočasno, nespremenjeno in neskrajšano oddajajo uporabnikom. *Pri oddajanju (retransmisiranju) prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov iz druge države članice uporabljajo različne tehnologije*, kot so satelitska, digitalna prizemna, mobilna omrežja, omrežja zaprtega kroga na podlagi IP in podobna omrežja. Storitve retransmisije izvajajo tudi preko storitev dostopa do interneta. Direktiva 2019/789/EU v opredelitvi retransmisije zajema tudi te storitve, pod pogojem, da se zagotavljajo v okolju, v katerem je dostop do retransmisije dovoljen le pooblaščenim uporabnikom ob zagotavljanju ustreznega varstva vsebin.

Z opredelitvijo retransmisije prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov iz druge države članice se z Direktivo 2019/789/EU dopolnjuje opredelitev kableske retransmisije v Direktivi 93/83/EGS, tako da vključuje različne načine pridobivanja nosilnih signalov radijskega ali televizijskega programa od radiodifuzne organizacije.

Za retransmisijo prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov morajo operaterji storitev retransmisije pridobiti dovoljenje imetnikov avtorske in sorodnih pravic retransmisije avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v radijskih in televizijskih programih z namenom njihove priobčitve javnosti. Direktiva 2019/789/EU določa, da lahko imetniki pravic upravljajo pravico retransmisije na svojih delih samo preko kolektivne organizacije (**obvezno kolektivno upravljanje**). Operaterji storitev retransmisije pa morajo za priobčitev javnosti avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v radijskih in televizijskih programih pridobiti dovoljenje oziroma skleniti sporazum oziroma pogodbo s kolektivno organizacijo. Direktiva 2019/789/EU ureja tudi vprašanje imetnikov pravic, ki niso pooblastili kolektivne organizacije za upravljanje pravice retransmisije na svojih delih. Na podlagi pravne domneve bo lahko kolektivna organizacija v teh primerih upravljala tudi s pravicami teh imetnikov pravic (**razširjeno kolektivno upravljanje oziroma kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom**). Ti imetniki pravic imajo enake pravice iz sporazuma oziroma pogodbe med operaterjem storitev retransmisije in kolektivno organizacijo kot imetniki pravic s pooblastilom.

Poenostavljeni postopki pridobivanja dovoljenj oziroma licenciranja pa ne veljajo za pravice retransmisije, ki jih izvršujejo radiodifuzne organizacije v zvezi z lastnim oddajanjem, ne glede na to, ali gre za njene lastne pravice ali pa so jih nanjo prenesli drugi imetniki pravic. Razlog za izključitev je v relativno enostavnem urejanju pravic med operaterji storitev retransmisije in radiodifuznimi organizacijami oziroma pridobivanju dovoljenj. Ne glede na navedeno, pa se od držav članic zahteva, da zagotovijo, da se operaterji storitev retransmisije in radiodifuzne organizacije pogajajo v dobri veri. Načelo je v avtorskem pravu že uveljavljeno in velja za pogajanja o skupnem sporazumu med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov.

Direktiva 2019/789/EU določa pravno domnevo, da radiodifuzna organizacija, ki nosilne signale svojega televizijskega ali radijskega programa prenaša preko neposrednega oddajanja samo distributerjem signalov, ne pa tudi neposredno javnosti, in distributerji teh signalov, ki signale programa pošljejo svojim uporabnikom, sodelujejo v enotnem dejanju priobčitve javnosti, za katero morajo pridobiti dovoljenje imetnikov pravic. V enotnem dejanju priobčitve javnost sodeluje vsak (tj. radiodifuzna organizacija in distributerji nosilnih signalov) s svojim prispevkom. Države članice z nacionalnimi pravili določijo pravila glede pridobitve dovoljenja za uporabo avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v programih kot tudi plačila nadomestila za uporabo del, ki je sorazmerno z dejansko uporabo del v enotnem dejanju priobčitve javnosti. Država članica lahko za pridobitev dovoljenja za enotno dejanje priobčitve javnosti določijo, da se za distributerje signalov smiselno uporabljajo določbe o poenostavljenih postopkih pridobivanja dovoljenj za retransmisijo avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v radijskih in televizijskih programih z namenom njihove

priobčitve javnosti.

S harmonizacijo predstavljenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah se nadaljuje proces poglobljanja notranjega trga in zagotavljanja konkurence na trgu. Harmonizirani pravni okvir na področju avtorske in sorodnih pravic pa prispeva k dobremu delovanju notranjega trga ter spodbuja inovacije, ustvarjalnost, naložbe in ustvarjanje novih vsebin, pa tudi k doseganju ciljev Evropske unije glede spoštovanja in spodbujanja kulturne raznolikosti ter poudarjanju skupne kulturne dediščine.

– prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU,

Nemčija:

Nemška vlada je 3. 2. 2021 poslala parlamentu Predlog zakona o prilagoditvi zakona o avtorski pravici zahtevam na digitalnem enotnem trgu (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona), s katerim se bodo v nemški pravni red prenesle določbe Direktive 2019/789/EU in Direktive 2019/790/EU. Predlog zakona spreminja in dopolnjuje Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: predlog UrhG-E) in Zakon o upravljanju avtorske in sorodnih pravic s strani kolektivnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: predlog VGG-E) ter določa nov Zakon o ponudnikih storitev deljenja vsebin na spletu (v nadaljnjem besedilu: predlog UrhDaG).

Razširjeno kolektivno upravljanje in kolektivno upravljanje avtorskih pravic na delih, ki niso dostopna (51. do 52.e člen in 141. člen predloga VGG-E in 61.d do 61.f člen predloga UrhG-E)

Določbe 8. do 12. člena Direktive 2019/790/EU o delih, ki niso dostopna, in razširjenem kolektivnem upravljanju, se prenašajo v predlog VGG-E in predlog UrhG-E.

Razširjeno kolektivno upravljanje se ureja v 51. do 51.b členu predloga VGG-E. Instrument (kolektivnih) dovoljenj (kolektivnih licenc) z razširjenim učinkom bo olajšal uporabo del na pogodbeni osnovi. Uporabniki del bodo lahko od kolektivnih organizacij pridobili »celovito« dovoljenje, ki bo obsegalo tudi dela imetnikov pravic, ki kolektivne organizacije niso pooblastili za upravljanje avtorskih pravic na svojih delih. Dovoljenja z razširjenim učinkom bodo po mnenju predlagatelja prišla do izraza pri uporabi velikega števila del, npr. na platformah, kjer bi bilo pridobivanje posameznih dovoljenj imetnikov pravic povezano z visokimi transakcijskimi stroški. Do koristi bo prišlo tudi v primeru uporabe del velikega števila imetnikov pravic.

51. člen predloga VGG-E določa splošna pravila razširjenega kolektivnega upravljanja, medtem ko 52. člen predloga VGG-E ureja uporabo del, ki niso dostopna oziroma komercialno na voljo, s strani ustanov za varstvo kulturno dediščino. V tem primeru gre za poseben primer razširjenega kolektivnega upravljanja. Navedene določbe bodo nadomestile veljavna pravila o dovoljenjih za uporabo razprodanih del v 51. členu VGG, ki ureja posebne primere reproduciranja in dajanja na voljo javnosti razprodanih pisanih del s strani nekaterih ustanov, npr. knjižnic. Ustanove za varstvo kulturno dediščino bodo lahko zaprosile kolektivne organizacije za dovoljenje tudi za dela imetnikov pravic, ki kolektivne organizacije niso pooblastili za upravljanje avtorskih pravic na svojih delih (7.a člen predloga VGG-E). V primeru, ko reprezentativne kolektivne organizacije ne bo, se bodo lahko dela, ki niso dostopna, uporabljala na podlagi zakonske izjeme (61.d člen predloga UrhG-E). V primerjavi z veljavno ureditvijo se bodo pravila lahko uporabljala za vse vrste del, pa tudi za dela, ki niso bila nikoli v prodaji.

Razširitev učinkov pogodbe na tretje stranke, ki niso sodelovale v pogajanjih, tj. imetnike pravic, ki kolektivne organizacije niso pooblastili za upravljanje avtorskih pravic na svojih delih, zahteva posebno legitimacijo in ukrepe, ki bodo ustrezno upoštevali njihove pravice in interese v skladu s pogodbeno svobodo navedenih imetnikov pravic. Ti imetniki pravic bodo lahko kadarkoli nasprotovali uporabi svojega dela (51. člen predloga VGG-E). Učinki prepovedi bodo veljali za naprej, tudi če bi se delo pred tem že uporabljalo. Uporabo teh del bodo lahko dovolile le

reprezentativne kolektivne organizacije (51.a in 51.b člen predloga VGG-E). Razširjeno kolektivno upravljanje zahteva delujoče kolektivno upravljanje pravic s strani kolektivnih organizacij, ki so pod nadzorom nemškega Urada za patente in blagovne znamke. To predstavlja varovalo, ki kolektivne organizacije odvrča od neenake obravnave imetnikov pravic brez pooblastila in jih spodbuja, da imetnike pravic brez pooblastila pri ključnih zadevah (npr. pri razdelitvi avtorskih honorarjev in nadomestil) obravnavajo enako kot pogodbene stranke.

V primeru kolektivnega upravljanja avtorskih pravic na delih, ki niso dostopna, bodo dovoljenja reprezentativnih kolektivnih organizacij morala vsebovati tudi pravice na delih imetnikov pravic brez pooblastila, kar bo ustanovam za varstvo kulturne dediščine omogočilo dostop do teh del. Po drugi strani pa se bodo kolektivne organizacije prosto odločale, ali bodo dovoljenje z razširjenim učinkom izdale ali ne.

Kolektivne organizacije bodo morale poročati o dovoljenjih z razširjenim učinkom. Informacije bodo morale biti zagotovljene že določeno obdobje pred uporabo in trajno dostopne, kar bo imetnikom pravic brez pooblastila omogočilo, da se seznanijo z uporabo njihovih del (51.a člen predloga VGG-E).

Za dela, ki niso dostopna, bo pri Uradu EU za intelektualno lastnino vzpostavljen evropski spletni portal, medtem ko register razprodanih del pri nemškem Uradu za patente in blagovne znamke ne bo več potreben in bo konec 2025 ukinjen (141. člen predloga VGG-E).

Navedena pravila dopolnjuje pooblastilo v 52.d členu predloga VGG-E in 61.e členu predloga UrhG-E za izdajo podzakonskih aktov, ki bodo bolj podrobno določili sektorska pravila. V skladu z 52.e členom predloga VGG-E, se bodo pravila uporabljala ne samo za avtorska dela, ampak tudi za predmete sorodnih pravic.

Mediacija in izvensodno reševanje sporov pri storitvah videa na zahtevo (35.a člen predloga UrhG-E)

Mediacija in izvensodno reševanje sporov pri storitvah videa na zahtevo se po predlogu zakona ureja s 35.a členom predloga UrhG-E. Z navedenim členom se prenaša prvi odstavek 13. člena Direktive 2019/790/EU.

Imetniki pravic in uporabniki del bodo lahko začeli mediacijo ali drug prostovoljni postopek izvensodnega reševanja sporov, zlasti v primeru pogajanj za sklenitev pogodbe o prenosu pravice dajanja na voljo javnosti avdiovizualnih del preko storitev videa na zahtevo (35.a člena predloga UrhG-E).

Odprta določba daje pogodbenim strankam kar največjo možno izbiro načinov in ustreznih oseb za rešitev spora, s pomočjo katerih bo lahko prišlo do dogovora.

Drugi odstavek 13. člena Direktive 2019/790/EU določa obveznost držav članic, da Evropsko komisijo obvestijo o nepristranskem organu ali mediatorjih. Predlog zakona v obrazložitvi k prvemu odstavku 32.f člena predloga UrhG-E navaja oblike izvensodnega reševanja sporov v Nemčiji. Te oblike vključujejo zlasti mediacijo in arbitražo. Sodelovanje v teh postopkih je prostovoljno in ne vpliva na sodno uveljavljanje pravic strank. Nemčija zaradi implementacije direktive ne načrtuje novih oblik izvensodnega reševanja sporov. Stranke bodo lahko izbrale veljavno obliko izvensodnega reševanja sporov, ki je za njih glede na namen najbolj primerna, in samostojno določijo osebo, ki jo želijo imenovati za mediatorja ali arbitra ali drugače pooblastiti za rešitev spora.

Splošne informacije o izvensodnem reševanju sporov in mediaciji so na voljo na spletni strani Zveznega ministrstva za pravosodje in varstvo potrošnikov: https://www.bmjjv.de/DE/Themen/GerichtsverfahrenUndStreitschlichtung/GerichtsverfahrenUndStreitschlichtung_node.html (12. 2. 2021). Nemško društvo za mediacijo ima na spletni strani objavljen seznam mediatorjev: <https://www.dgmediation.de/angebot> (12. 2. 2021). Storitve mediacije ponuja

tudi Nemški inštitut za arbitražo: <https://www.disarb.org/> (12. 2. 2021). Seznam arbitrov in mediatorjev, zlasti na področju avtorskih pravic in medijev, je objavljen na spletni strani sodišča za arbitražo na področju medijev (nem. *Medienschiedsgericht*) iz Leipziga, ki izvaja arbitražo: <https://www.deutsches-medienschiedsgericht.de/en/> (12. 2. 2021). Storitve mediacije ponuja tudi Center za arbitražo in mediacijo Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO): <https://www.wipo.int/amc/en/mediation/> (12. 2. 2021).

Retransmisija televizijskih in radijskih programov (20.b člen in 87 člen predloga UrhG-E)

Zaradi prenosa 4. do 7. člena Direktive 2019/789/EU se v predlogu zakona spreminja 20.b člen in peti odstavek 87. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

V 20.b členu se v naslovu izraz »kabelska retransmisija« nadomesti z besedo »retransmisija«.

Prvi odstavek se nadomesti s prvim do prvim b odstavkom. S prvim odstavkom se prenaša prvi odstavek 4. člena Direktive 2019/789/EU, v skladu s katerim se lahko pravica retransmisije radiodifuznega dela, kot del sočasne, nespremenjene in neskrajšane retransmisije programa, upravlja le preko kolektivne organizacije. Izjema velja za pravice na delih, ki se oddajajo samo preko interneta, in pravice radiodifuznih organizacij za lastna oddajanja. V primeru retransmisije prek storitev dostopa do interneta se uporablja prvi odstavek, če operater storitev retransmisije zagotavlja retransmisijo v upravljanem okolju (nov prvi a odstavek). Storitve dostopa do interneta imajo pomen kot v 2. točki drugega odstavka 2. člena Uredbe (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in spremembi Direktive 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami ter Uredbe (EU) št. 531/2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L št. 310 z dne 26. 11. 2015, str. 1) (nov prvi b odstavek).

V drugem odstavku se izraz »kabelska retransmisija« nadomesti z besedo »retransmisija« (enako tudi v četrtem odstavku), izraz »kabelski operater« pa z izrazom »storitev retransmisije«.

V 87. členu se spreminjata prvi in drugi stavek petega odstavka.

V prvem stavku se izraz »kabelski operater« nadomesti z izrazom »storitve retransmisije«, besedilo »kabelska retransmisija iz prvega stavka prvega odstavka 20.b člena« pa se nadomesti z besedilom »retransmisija iz prvega stavka prvega odstavka 20.b člena po kablu ali mikrovalovnem sistemu«.

V drugem stavku se izraz »kabelski operater« nadomesti z izrazom »storitev retransmisije«, izraz »kabelska retransmisija« pa z izrazom »retransmisija po kablu ali mikrovalovnem sistemu«.

Za drugim stavkom se doda nov tretji stavek, ki se glasi: »Če RTV organizacija in storitve retransmisije začnejo pogajanja o drugih oblikah retransmisije, pogajanja potekajo v dobri veri.«.

S predlaganimi spremembami se prejšnja pravica kabelske retransmisije oblikuje kot tehnološko nevtralna pravica retransmisije:

- v skladu s prvim odstavkom 20.b člena predloga UrhG-E bodo v prihodnje vse storitve retransmisije ne glede na uporabljeno tehnologijo upravičene do enostavnejše pridobitve pravic preko kolektivnih organizacij;
- za retransmisijo preko odprtega interneta, zlasti v primeru prenosa pretežno televizijskih vsebin preko interneta (angl. *Over-the-top* (OTT)), kjer uporabniku ni treba plačevati naročnine na tradicionalno storitev kabelske ali druge plačljive televizije, se zahteva vzpostavitev zaščitnih ukrepov pred nepooblaščenim uporabo prenesene (retransmisirane) vsebine. Retransmisija vsebin pooblaščenim uporabnikom lahko poteka le v varnem, upravljanem okolju, kot izhaja iz točke b v drugem odstavku in tretjega odstavka 2. člena

- Direktive 2019/789/EU;
- kot v primeru prejšnje kabelske retransmisije, se pravila nove retransmisije uporabljajo ne samo za čezmejne retransmisije ampak tudi za domače retransmisije v skladu s 7. členom Direktive 2019/789/EU;
- pravica avtorja in izvajalca do pravičnega nadomestila za retransmisijo njegovih del, kadar je pravica retransmisije prenesena na RTV organizacijo, proizvajalca fonograma ali filmskega producenta, se bo uporabljala za vse oblike prihodnje tehnološko nevtralne retransmisije (drugi odstavek 20.b člena UrhG-E);
- pravica RTV organizacije glede sklenitve pogodbe za kabelsko retransmisijo iz prvega stavka petega odstavka 87. člena UrhG-E se ne spreminja. Za druge oblike retransmisije pa se bosta lahko RTV organizacija in operater retransmisije prosto odločala za začetek pogajanj o dovoljenju za retransmisijo. Pogajanja bodo morala potekati v dobri veri v skladu s tretjim stavkom petega odstavka 87. člena UrhG-E.

Nizozemska:

Ministrstvo za pravosodje Nizozemske je predlog zakonodajnega akta, s katerimi se v nacionalno pravo prenesejo določbe Direktive 2019/790/EU, za javno obravnavo objavil že 2. 7. 2019. Objavo predloga zakonodajnega akta je pospremlilo z besedilom, da zakonodajni akt zasleduje tri glavne cilje:

1. omogočiti večji in širši spletni dostop do (zaščitenih) vsebin v Evropski uniji, zlasti radijskih in televizijskih programov, evropskih avdiovizualnih del in kulturne dediščine (skupaj s prenosom Direktive 2019/789/EU);
2. ustvariti preprostejši okvir avtorskih pravic za izobraževanje, raziskovanje in kulturno dediščino (z namenom vključevanja invalidov); in
3. doseči bolj trajnosten trg za ustvarjalce kulture, kreativne industrije in tisk, na katerem se lahko imetniki pravic enakovredno pogajajo o licenčnih pogojih in cenah z distributerji njihove vsebine, zlasti novih načinov distribucije te vsebine.

Nizozemski zakonodajalec se je odločil za izvajanje vseh določb Direktive 2019/790/EU z enim izvedbenim aktom, ki vsebuje spremembe zakona, ki ureja avtorske pravice (1. člen), zakona, ki ureja sorodne pravice (2. člen), zakona, ki ureja zbirke podatkov (3. člen) ter zakona, ki ureja nadzor nad kolektivnimi organizacijami za upravljanje avtorskih in sorodnih pravic (4. člen). V obrazložitvi je zapisano, da izvedbeni akt zajema le tiste rešitve (spremembe in dopolnitve obstoječe zakonodaje), ki so nujno potrebne za prilagoditev določbam Direktive 2019/790/EU in ne vsebuje nobenih določb, ki bi presegale določbe navedene direktive. Za takšno rešitev se je nizozemski zakonodajalec najverjetneje odločil zato, ker je želel zakonodajni akt sprejeti po poenostavljenem zakonodajnem postopku, po katerem je v skladu z nizozemsko zakonodajo dovoljeno sprejemati akte, s katerimi se zagotovi izvajanje in prilagoditev zakonodaji EU. Zakon je bil objavljen 29. 12. 2020, večina določb pa bo pričela veljati 7. 6. 2021, ko poteče rok za implementacijo navedene direktive. Nizozemskemu zakonodajalcu se večinoma očita prevelika hitrost pri implementaciji navedene direktive ter izostanek poglobljene javne razprave pri pripravi sprememb in dopolnitev navedene zakonodaje.

18.c člen, s katerim se dopolni zakon, ki ureja avtorske pravice, v nizozemsko nacionalno pravo prenaša določbe 8. člena Direktive 2019/790/EU. Skladno z direktivo določa, da so **razprodana dela** (oz. dela izven pravnega prometa) literarna, znanstvena ali umetniška dela v zbirkah ustanov za varstvo kulturne dediščine, pod pogojem, da: delo ni komercialno dostopno; je delo stalni del zbirke ustanove za varstvo kulturne dediščine; je delo na voljo na nekomercialni osnovi (spletna stran); in je omenjeno ime avtorja, razen če se to izkaže za nemogoče. V 47.c členu je določeno, da se za uporabo razprodanega dela, ki se nahaja v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine v skladu z določbami 18.c člena, šteje uporaba izključno v državi članici Evropske unije oziroma Evropskem gospodarskem prostoru, kjer ima ustanova za varstvo kulturne dediščine sedež. S to določbo se v nizozemsko nacionalno pravo prenaša 9. člen Direktive 2019/790/EU. V 18.c členu pa je določena tudi smiselna uporaba 44. člena ter tretjega do petega odstavka 44.b člena.

44. člen določa pravila uporabe razprodanih del in drugih predmetov varstva s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine. Kolektivna organizacija ustanovi za varstvo kulturne dediščine dovoli uporabo razprodanih del (uporaba se nanaša na reproduciranje, distribuiranje ter dajanje na voljo javnosti), ki so del njene trajne zbirke, za nekomercialni namen, pod pogojem, da je kolektivna organizacija na podlagi pooblastil dovolj reprezentativna glede na imetnike pravic na določeni vrsti del ali na drugih predmetih varstva ter pravic, ki so predmet dovoljenja, ter je vsem imetnikom pravic zagotovljeno enako obravnavanje v zvezi s pogoji uporabe. Dovoljenje za uporabo razprodanih del ustanovam za varstvo kulturne dediščine lahko da kolektivna organizacija z ustreznim dovoljenjem za kolektivno upravljanje avtorskih pravic. V tretjem odstavku 44. člena je določeno, da lahko imetnik pravice kolektivni organizaciji prepove upravljanje z avtorskimi pravicami na določenem avtorskem delu, četrti odstavek pa določa, kdaj se šteje, da določeno delo (literarno, znanstveno ali umetniško delo) ni dostopno javnosti, in sicer če se lahko v dobri veri in po razumnih prizadevanjih domneva, da delo ni dostopno po običajnih trgovinskih poteh, pri čemer podrobnejša pravila, kdaj se za delo ali zbirko del šteje, da ni na voljo po običajnih komercialnih poteh, predpiše minister, pristojen za izobraževanje, kulturo in znanost. V skladu s sedmim odstavkom 8. člena Direktive 2019/790/EU so določene tudi izjeme, glede katerih ne veljajo navedena pravila. Gre za zbirke razprodanih del ali drugih predmetov varstva, ki so sestavljene iz: 1. del, ki so prvič objavljena ali pa prvič predvajana (če niso objavljena) v državi, ki ni članica EU ali Evropskega gospodarskega prostora; 2. kinematografskih ali avdiovizualnih del, katerih proizvajalci imajo sedež ali običajno prebivališče v državi, ki ni članica EU ali Evropskega gospodarskega prostora; ali 3. del državljanov države, ki ni članica EU ali Evropskega gospodarskega prostora, če po razumnih prizadevanjih države ni mogoče določiti po 1. ali 2. točki (peti odstavek 44. člena). Določbe o uporabi razprodanih del pa se bodo za navedene zbirke vseeno uporabile takrat, ko je kolektivna organizacija reprezentativna za imetnike pravic iz države, ki ni članica EU ali Evropskega gospodarskega prostora (izjema od izjeme).

44.a člen določa, da se lahko dovoljenje, podeljeno v skladu s 44. členom, nanaša na nekomercialno rabo s strani ustanove za varstvo kulturne dediščine literarnih, znanstvenih ali umetniških del, ki so na voljo v vseh državah članicah EU in državah Evropskega gospodarskega prostora, s čimer se zagotovi prenos 9. člena Direktive 2019/790/EU. 10. člen te direktive pa se prenaša s 44.b členom, ki določa, da kolektivna organizacija, ki dovoli uporabo razprodanih del, zagotovi, da so informacije o delih (identifikacija del), možnostih imetnikov pravic glede izključitve uporabe del iz stalnih zbirk ustanov za varstvo kulturne dediščine, za katere so te pridobile dovoljenje kolektivne organizacije za uporabo teh del, ter o strankah dovoljenj, zajetih ozemljih in načinih dovoljene uporabe, vsaj šest mesecev pred uporabo del iz zbirke ustanov za varstvo kulturne dediščine, dostopne na javnem portalu Urada za intelektualno lastnino Evropske unije, kot ga določa Uredba (EU) št. 386/2012. Kolektivna organizacija, ki dovoljuje uporabo razprodanih del, sprejema tudi dodatne ukrepe za obveščanje javnosti glede podelitve dovoljenj za uporabo razprodanih del, prav tako pa tudi izjem in omejitve iz navedenih členov.

S 45. členom zakona, ki ureja avtorske pravice, je Nizozemska v nacionalno pravo prenesla tudi določbe 12. člena Direktive 2019/790/EU, ki ureja **kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom**. Pri tem je določila, da je kolektivna organizacija pooblaščenca za upravljanje tudi tistih pravic imetnikov, ki je niso pooblastili za zastopanje, pod pogoji: da je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna za imetnike pravic na določeni vrsti del in za pravice, ki so predmet dovoljenja; da so vsi imetniki pravic enako obravnavani; da lahko imetniki pravic, ki kolektivne organizacije niso pooblastili, svoja dela izključijo iz zbirke, glede katere je bilo dano dovoljenje za uporabo; ter da so sprejeti ustrezni ukrepi za obveščanje javnosti.

13. člen Direktive 2019/790/EU se prenaša s 45.ga členom zakona, ki ureja avtorske pravice. Določa možnost vključitve **mediatorja**, ki strankam nudi pomoč pri pogajanjih in sklepanju sporazumov za namen dajanja na voljo avdiovizualnih del pri **storitvah videa na zahtevo**, po potrebi pa lahko strankam podaja tudi predloge.

Tudi zakon, ki ureja sorodne pravice, se dopolnjuje z 19.c členom, ki določa, da kolektivna organizacija ustanovam za varstvo kulturne dediščine podeli dovoljenje za reproduciranje, distribuiranje ali dajanje na voljo javnosti del, ki so trajno v njihovih zbirkah in niso tržno dostopne (posnetek predstave, fonogram, začetna snemanja za film, tisk v publikaciji ali snemanje programa ali reprodukcija, ipd.) za nekomercialne namene. Podobno dopolnitev vsebuje tudi zakon, ki ureja zbirke podatkov (5.ba člen), v obeh zakonih pa je glede podelitve dovoljenja kolektivne organizacije ustanovam za varstvo kulturne dediščine navedena tudi smiselna uporaba zakona, ki ureja avtorske pravice.

V zakon, ki ureja nadzor nad kolektivnimi organizacijami za upravljanje avtorskih in sorodnih pravic, je dodana zahteva organa nadzora kolektivne organizacije (nadzorni svet), da nadzira kolektivno organizacijo tudi v smislu, da deluje v skladu z določbami novega 44., 44.a, 44b. in 45. člena zakona, ki ureja avtorske pravice, 19. člena zakona, ki ureja o sorodne pravice in 5.ba člena zakona, ki ureja zbirke podatkov.

Republika Hrvaška:

Vlada Republike Hrvaške¹ je novembra 2020 poslala Predlog novega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah v parlament, ki je bil 5. februarja 2021 potrjen v prvem branju v parlamentu, pripombe, predlogi in mnjenja so bili poslani predlagatelju za pripravo sklepnega predloga zakona². Predlog novega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah bo prilagodil obstoječi pravni okvir tehnološkemu razvoju, ki je spremenil način ustvarjanja, proizvodnje, distribucije in izkoriščanja avtorsko zaščitene del in predmetov zaštite sorodnih pravic ter formalno uskladi nacionalne predpise, ki urejajo področje avtorske in sorodne pravice z določbami Direktive 2019/790/EU in Direktive 2019/789/EU.

V skladu z Direktivo 2019/790/EU so vprašanja, ki jih ureja nov predlog zakona, razdeljena na več področij, med drugim je pomembno področje, ki ureja regulacijo in odpravlja sedanjo pravno negotovost, povezano z nekaterimi uporabi v okviru izjem in omejitev avtorskih in sorodnih pravic ter njihovo prilagajanje digitalnemu in čezmejnemu okolju. V tem smislu predlagani nov zakon ureja obvezne izjeme za namen ohranjanja kulturne dediščine. Drugo področje ureditve je izboljšanje licenčnih praks in zagotovitev širšega dostopa do zaščitene vsebin z urejanjem varovanih del s statusom dela izven pravnega prometa, ki jih uporabljajo ustanove kulturne dediščine in olajšanje dostopa do avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo.

V skladu z Direktivo 2019/789, katere cilj je zagotoviti lažje pogoje za distribucijo televizijskih in radijskih programov s poreklom iz drugih držav članic v državah članicah EU, tako da olajša licenciranje avtorske in sorodnih pravic, predlog novega zakona ureja vprašanja uporabe načela države izvora, ki je ustrezno uveljavljena, kadar RTV organizacije želijo nekatere čezmejne internetne storitve zagotavljati kot pomožne storitve radiodifuziji, razširja se kolektivno upravljanje pravic (upravljanje pravic izključno prek kolektivnih organizacij in ne posamično z imetniki pravic) na vse vrste radiodifuzne retransmisije in uvaja jasna pravila za urejanje avtorske in sorodnih pravic v primerih prenosa programskih signalov s tehničnim postopkom neposrednega oddajanja.

Sprejem predlaganega novega zakona naj bi zagotovil jasnejša pravila za zaščito avtorskih in sorodnih pravic, primernih za uporabo v digitalnem okolju, ki bodo dosegla večjo pravno varnost in prispevala k ekonomski vzdržnosti ustvarjalne, kulturne in medijske industrije. V tem smislu bo sprejetje predlaganega novega zakona povečalo pravno varnost na področju dejavnosti ustanov kulturne dediščine, kjer se zagotavlja tudi jasen okvir za urejanje avtorske in sorodnih pravic, da se

---

¹ Predlog zakona je objavljen na spletni strani

<https://edoc.sabor.hr/Views/AktView.aspx?type=HTML&id=2025367>

² <https://www.sabor.hr/hr/prijedlog-zakona-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima-prvo-citanje-pze-br-61-predlagateljica-vlada>

olajša digitalizacija in razširjanje del ali drugih zaščitnih predmetov, za katere se šteje, da niso na voljo na trgu in so dela izven pravnega prometa. Predlagani zakon uvaja ukrepe, ki bodo olajšali licenciranje pravic za dostopnost avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo, kar bo na koncu prispevalo k večji dostopnosti del na teh platformah.

Uvedba širšega obsega primerov mediacije, ki jih predlagani nov zakon dodeli Svetu strokovnjakov na področju avtorske in sorodnih pravic, se usklajuje z Direktivo 2019/789/EU in Direktivo 2019/790/EU, ki bo strankam omogočila, da zadevne spore rešita sporazumno pred nepristranskim zunajsodnim organom.

V 10.členu je določeno kdaj je mogoče za avtorsko delo v dobri veri šteti, da ni na voljo na trgu, glede na značilnosti tega avtorskega dela, in po opravljenem razumnem prizadevanju, da se ugotovi, ali je delo na voljo javnosti – to je **delo izven pravnega prometa**. Ugotovljeno je, da so vključena tudi dela, ki nikoli niso bila na voljo na trgu. Pojem razumnega npora je urejen in naštet so ukrepi, ki jih je treba praviloma sprejeti za ugotavljanje, ali je avtorsko delo na voljo javnosti. Ugotovljeno je, da dostopnost dela v trgovinah s starinami ali teoretična možnost pridobitve dovoljenja za uporabo dela ne velja za običajne trgovinske poti. Avtorju je predpisana možnost, da izključi uporabo določb, ki veljajo za dela, ki niso dostopna na trgu za eno delo, za več od njih ali za vsa njegova dela. Ugotovljeno je, da so ustanove za kulturno dediščino, določene s tem zakonom, dolžne Uradu Evropske unije za intelektualno lastnino - EUIPO predložiti podatke o delih, ki niso na voljo na trgu, za objavo na javnem enotnem spletnem portalu, ki ga vodi ta urad. Določeno je, da morajo biti podatki o strankah pogodbe o izdaji dovoljenja za reprodukcijo, distribucijo in sporočanje javnosti avtorsko zaščitene del, ki niso na voljo na trgu, trajno, enostavno in dejansko dostopni na enotnem javnem portalu urada najpozneje do šest mesecev pred uporabo.

Predlog novega zakona v tretjem odstavku 182. člena določa **pojem ustanove za varstvo kulturno dediščine**, to so javno dostopna knjižnica ali muzej, arhiv ali ustanova za filmsko ali avdiovizualno dediščino. Sem spadajo nacionalne knjižnice in nacionalni arhivi, pa tudi arhivi in javno dostopne knjižnice izobraževalnih ustanov, raziskovalnih organizacij in javnih radiodifuznih organizacij.

187. člen predloga novega zakona ureja **uporabo del in predmetov sorodnih pravic, ki niso na voljo na trgu, za potrebe ustanov kulturne dediščine**, ki lahko brez odobritve imetnika pravice in brez plačila pristojbin uporabljajo avtorska dela in predmete sorodnih pravic, ki so sestavni del njihovih zbirk v nekomercialne namene. Ustanove za varstvo kulturne dediščine smejo reproducirati na nekomercialnih spletnih mestih brez odobritve imetnika pravice in brez plačila pristojbin, vključno z dajanjem na voljo javna avtorska dela in predmete sorodnih pravic, ki so stalni del njihovih zbirk, v nekomercialne namene, pod pogojem, da ob uporabi navedejo imena avtorja ali drugega prepoznavnega imetnika pravice, razen če se to izkaže za nemogoče. Šteje se, da smejo ustanove za varstvo kulturne dediščine reproducirati dela na nekomercialnih spletnih mestih brez odobritve imetnika pravice samo na ozemlju Republike Hrvaške, če ima ustanova kulturne dediščine svoj sedež v Republiki Hrvaški. Uvedena je domneva, da se dela na opisani način uporabljajo samo na ozemlju Republike Hrvaške, če ima ustanova kulturne dediščine sedež v Republiki Hrvaški. Ta vsebinska omejitev velja samo za tista avtorsko zaščitena dela in predmete zaštite sorodnih pravic, za katere v Republiki Hrvaški ne obstaja organizacija za kolektivno uveljavljanje pravic. Podatki o delih, ki niso na voljo na zavodu za kulturno dediščino, o pogodbenih strankah za izdajo dovoljenja za razmnoževanje, distribucijo, sporočanje javnosti, vključno z omogočanjem dostopnosti javnosti avtorsko zaščitene del, ki niso na voljo na trgu se predložijo Uradu Evropske unije za intelektualno lastnino za objavo na javnem enotnem internetnem portalu, ki ga vzdržuje ta urad.

219. člen predloga novega zakona v zvezi z 10. členom, ki določa dela izven pravnega prometa, ureja kolektivno uveljavljanje avtorskih in sorodnih pravic za dela, ki niso na voljo na trgu. Določeno je, da morajo institucije kulturne dediščine na Hrvaškem zaprositi za neizključno dovoljenje za uporabo avtorskih del in sorodnih pravic (za razmnoževanje, distribucijo, sporočanje javnosti, vključno z dajanjem javnosti na voljo v nekomercialne namene avtorskih del in predmetov sorodnih pravic), ki na trgu niso na voljo pri ustreznih organizacijah za kolektivno upravljanje s sedežem v Republiki Hrvaški, če obstajajo organizacije za kolektivno upravljanje za to vrsto. Ustrezne

organizacije za kolektivno upravljanje pravic lahko izdajo dovoljenje za uporabo avtorsko zaščenih del in predmetov sorodnih pravic, ki niso na voljo na trgu ustanov kulturne dediščine v Republiki Hrvaški, za uporabo v kateri koli državi članici Evropske unije. Podatke o odobritvah organizacije za kolektivno upravljanje pravic morajo predložiti Uradu Evropske unije za intelektualno lastnino. V primeru, da v Republiki Hrvaški ni ustreznih organizacij za kolektivno uveljavljanje pravic, se uporablja določba o omejitvi avtorske in sorodnih pravic iz 187. člena zakona.

235. člen predloga novega zakona ureja, v katerih primerih **strokovni svet izvaja postopke mediacije**. Ta določba je v skladu s členoma 11. in 12. Direktive 93/83 / EGS, členom 6. Direktiva 2019/789EU ter členi 13., 17. in 21. Direktive 2019/790/EU. Predpisano je, da Strokovni svet v postopkih mediacije deluje kot posrednik za pomoč strankam v sporu, ki se dogovorijo, da bodo spor rešile z mediacijo. Vse stranke spora začnejo, vodijo in končajo pogajanja v dobri veri.

Uvedba širšega obsega primerov mediacije o kateri odloča Strokovni svet je določena v 235. členu. Gre za 1. primere posredovanje pri sklepanju pogodb o ponovnem oddajanju (vključno s kablom prenosa) in pri neposrednem pretoku med kolektivnimi organizacijami in operaterjem ponovnega oddajanja (kabelsko ponovno oddajanje) in prenosih storitev neposredni tok, kot tudi med radiodifuzijskimi organizacijami in operaterji storitev ponovno razširjanje (kabelsko ponovno oddajanje) in neposredni prenos toka podelitev odobritev za ponovni prenos (vključno s ponovnim prenosom kablov) in prenos neposredni tok in / ali plačilo pripadajoče pristojbine; 2. posredovanje pri sklepanju pogodb z namenom, da so dostopna javnosti avdiovizualna dela v storitvah video na zahtevo, 3. posredovanje v smislu zagotavljanja dostopa do avtorskega dela ali teme, povezane z njo pravic in njihovo uporabo v skladu z vsebinskimi omejitvami avtorskih in sorodnih pravic, pravice po tem zakonu med osebo, ki trdi, da je po tem zakonu pooblaščen za uporabo avtorskega dela ali predmetov sorodne zakonodaje brez dovoljenja imetnika pravice ali brez odobritve ter brez plačila odškodnine oziroma imetnika pravice druge osebe, ki je uporabila tehnične ukrepe za zaščito dostopa do avtorskih pravic ali njihove uporabe dejanja ali predmetov sorodnih pravic ali ki imajo pooblastilo in možnost, da jih odstranijo; 4. mediacija deljenja vsebin na spletu; 5. posredovanje glede spremembe ali prilagoditve pogodbe za pravičnejši del zaslužka; 6. posredovanje pri izpolnjevanju obveznosti preglednosti in 7. posredovanje pri sklepanju kolektivnih pogodb.

Strokovni svet v postopkih mediacije vodi pogajanja kot posrednik za pomoč strankam v sporu pri doseganju dogovora. Strokovni svet je pooblaščen, da strankam predlaga ureditev medsebojnih odnosov. Predlog strokovnega sveta se pogodbenicam sporoči osebno ali s priporočenim pismom. Če nobedena od strank predlogu strokovnega sveta ne nasprotuje s priporočenim pismom, poslanim v treh mesecih po prejemu predloga strokovnega sveta, se šteje, da sta ga sprejeli obe stranki. V nekaterih primerih sporov so stranke dolžne takšen predlog strokovnega sveta vključiti v ustrezno pogodbo.

Vse stranke v sporih začnejo, vodijo in končajo pogajanja v dobri veri. Za zlorabo pogajanj ali položaja na pogajanjih, pa tudi za zlorabo svojih pravic odgovarjajo v skladu z zakonom, ki ureja obligacijska razmerja. Postopek mediacije se lahko začne tudi na predlog imetnika pravic in reprezentativnega združenja imetnikov pravic, na individualno zahtevo enega oz. več imetnikov pravic.

- izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv.

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS
Korelacijska tabela (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel,
- ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen,
- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja,
- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov,
- ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva,
- ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva;

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

- dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov,
- stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke,

Zaradi širjenja pooblastil pristojnega organa v zvezi z letnimi poročili, bodo imele kolektivne organizacije dodatne stroške z morebitnim imenovanjem novega revizorja ter revidiranjem novega letnega poročila oziroma popravka, ki bo potrebo zaradi naložitve ukrepa odprave ugotovljene kršitve v že sprejetem in revidiranem letnem poročilu. Ocenjujemo, da teh ukrepov pristojnemu organu ne bo treba zelo pogosto nalagati, zato se na splošno stroški, nastali v zvezi s tem, ocenjujejo kot zanemarljivi.

- čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje, prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- poslovne stroške in poslovanje,
- premoženjske pravice,
- inovacije in raziskave,
- potrošnike in gospodinjstva,
- določene regije in sektorje,
- druge države in mednarodne odnose,
- makroekonomsko okolje,
- mala in srednja podjetja:
  - število podjetij in njihova velikost,
  - število podjetij in delovnih mest, na katera se nanaša predlagani predpis,
  - pomen različnih kategorij malih in srednjih podjetij v panogah,
  - povezanost z drugimi panogami in mogoči vplivi na podizvajalce,
- konkurenčnost podjetij:
  - omejevanje dostopa na trg dobaviteljem,
  - omejevanje konkurenčnosti dobaviteljev,
  - zmanjševanje spodbud dobaviteljem za učinkovito konkurenčnost.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela,
- standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela,
- socialno vključenost in zaščito določenih skupin,
- pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja,
- enakost spolov,
- enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija),
- sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko,
- javno zdravje,
- zdravstveno varstvo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

- a) Predstavitev sprejetega zakona:
  - ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
  - širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).
- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
  - zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
  - organi, civilna družba,
  - metode za spremljanje doseganja ciljev,
  - merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
  - časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
  - roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

- Spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem portalu e-demokracija in na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo od 24. 5. 2021 do 28. 6. 2021.

- Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe

Mnenja, predloge in pripombe na Predlog zakona je bilo mogoče podajati 30 dni.

- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,

Po javni obravnavi predloga zakona je bil dne 5. 1. 2022 organiziran javni posvet preko spletne aplikacije za sestanke, na katerem je sodelovalo približno 100 udeležencev, ki so

imeli priložnost, da javno razkrijejo svoja stališča in predloge za pripravo izboljšane osnutka predloga zakona.

- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

Vsi predlogi in pripombe k predlogu zakona ter odzivi nanje so zbrani v 9. točki uvodnega dela vladnega gradiva predloga zakona z naslovom Predstavitev sodelovanja javnosti.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki ali pravne osebe niso sodelovali pri pripravi Predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Simon Zajc, državni sekretar
- Andrej Čuš, državni sekretar
- Mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg
- Tanja Bakan Rožič, sekretarka, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg
- Mag. Alenka Vidmar, sekretarka, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg
- Mag. Aleš Gorišek, sekretar, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg
- Katja Gregorčič Belšak, podsekretarka, Sektor za gospodarsko pravo, pomoč in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah in intelektualno lastnino, Direktorat za notranji trg

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16) se v 2. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) S tem zakonom se delno prenašajo naslednje direktive:

- Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82);
- Direktiva 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32);
- Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 28);
- Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 12), zadnjič spremenjena z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1);
- Direktiva (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) in
- Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92).«.

2. člen

V 3. členu se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»- »avtorska pravica«, »sorodne pravice«, »avtorsko delo« in »delo izven pravnega prometa« imajo isti pomen kot v zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice;«.

Za enajsto alinejo se doda nova dvanajsta alineja, ki se glasi:

»- »ustanova za varstvo kulturne dediščine« je javno dostopni arhiv, knjižnica, muzej, ustanova za filmsko ali avdio dediščino ter javna RTV organizacija.«.

Dosedanja dvanajsta alineja postane trinajsta alineja.

3. člen

V 9. členu se v 1. točki besedilo »110/13 in 56/15« nadomesti z besedilom »110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in xy/22«.

V 4. točki se za besedo »kabelsko« doda besedilo »ali drugo radiodifuzno«.

4. člen

Za 10. členom se dodajo novi 10.a do 10.č člen, ki se glasijo:

»10.a. člen (kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom)

(1) Ne glede na drugi odstavek 7. člena tega zakona imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenih avtorskih delih le prek reprezentativne kolektivne organizacije z možnostjo izključitve svoje pravice (opredeljene v ZASP) iz kolektivnega upravljanja (v nadaljnjem besedilu: kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom) če gre za:

- reproduciranje, distribuiranje, priobčitev javnosti ali dajanje na voljo javnosti del izven pravnega prometa;
- radiodifuzno retransmisijo del, razen v primerih iz 1. in 4. točke 9. člena tega zakona;
- priobčitev javnosti videogramov, razen v primeru iz 4. točke 9. člena tega zakona;
- priobčitev javnosti del v okviru storitev deljenja vsebin na spletu, razen v primerih iz 1. točke 9. člena tega zakona;
- priobčitev javnosti avdiovizualnih del v okviru storitev videa na zahtevo;
- dajanje na voljo javnosti avdiovizualnega dela za namen doseganja posredne ali neposredne gospodarske koristi, ki ni obseženo s priobčitvijo javnosti v okviru storitev deljenja vsebin na spletu in v okviru storitev videa na zahtevo;
- reproduciranje in dajanje na voljo javnosti medijske publikacije v okviru storitev ponudnika storitev informacijske družbe, kot ga ureja zakon, ki ureja elektronsko poslovanje na trgu.

(2) Kolektivna organizacija upravlja katero izmed pravic iz prvega odstavka tega člena na avtorskih delih vseh imetnikov pravic, ne glede na to, ali so jo pooblastili, razen če imetnik pravice kolektivno organizacijo pisno obvesti, da svojo pravico na avtorskem delu izključi iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom.

10.b člen (reprezentativnost kolektivne organizacije)

(1) Če je v primerih iz prvega odstavka prejšnjega člena in prvega odstavka 10.č člena tega zakona za isto vrsto pravic na isti vrsti del izdano dovoljenje eni kolektivni organizaciji, se šteje, da ta upravlja pravice vseh imetnikov pravic na teh delih, ne glede na to, ali so jo za to pooblastili.

(2) Če je za isto vrsto pravic na isti vrsti del izdano dovoljenje več kolektivnim organizacijam, je reprezentativna tista kolektivna organizacija, ki ima:

1. večje število imetnikov pravic, ki so jo pooblastili za kolektivno upravljanje pravic;
2. večje število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov, če imata enako število imetnikov pravic;
3. večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami, če imata enako število imetnikov pravic in enako število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov;
4. večji repertoar, če imata enako število imetnikov pravic, enako število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov in večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami.

(3) Mnenje o tem, katera kolektivna organizacija je reprezentativna, izda pristojni organ.

10.c člen
(izključitev iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom)

(1) Imetnik pravic iz prvega odstavka 10.a člena tega zakona lahko kadarkoli pisno ali v elektronski obliki izključi svoje pravice ali njegovo avtorsko delo iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom.

(2) Izključitev pravice na podlagi prvega odstavka 10.a člena tega zakona ali dela na podlagi prvega odstavka 10.č člena tega zakona iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom se v pisni ali v elektronski obliki vloži pri kolektivni organizaciji. Ne glede na šesti odstavek 18. člena tega zakona, mora kolektivna organizacija prenehati z upravljanjem te pravice, ko izve za izključitev imetnika pravice oziroma najkasneje v enem mesecu od zahteve za izključitev.

10.č člen
(kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom avtorske pravice na delu izven pravnega prometa)

(1) Imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenem avtorskem delu izven pravnega prometa le preko kolektivne organizacije, ki je reprezentativna za kolektivno upravljanje v primeru pravice reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti na tem delu, ki ga ima ustanova za varstvo kulturne dediščine trajno v svoji zbirki, na nekomercialni spletni strani in ki ni namenjeno doseganju posredne ali neposredne gospodarske koristi.

(2) Imetnik pravic lahko izključi uporabo svojega dela kot dela izven pravnega prometa preko javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, ali pisno ali v elektronski obliki ustanovi za varstvo kulturne dediščine, ali reprezentativni kolektivni organizaciji pisno ali v elektronski obliki sporoči izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa. Za izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa se šteje tudi preklic pooblastila imetnika pravic iz 18. člena tega zakona.

(3) Ustanova za varstvo kulturne dediščine pisno obvesti reprezentativno kolektivno organizacijo, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega dela kot dela izven pravnega prometa, najpozneje 15 dni po prejemu obvestila preko javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, ali pisno ali v elektronski obliki imetnikove izključitve svojega dela kot dela izven pravnega prometa. Reprezentativna kolektivna organizacija pisno ali v elektronski obliki obvesti ustanovo za varstvo kulturne dediščine, da je imetnik pravice izključil svoje delo kot delo izven pravnega prometa najpozneje 15 dni po prejemu izključitve imetnika pravic.

(4) Ne glede na šesti odstavek 18. člena tega zakona ter drugi odstavek 10.c člena, reprezentativna kolektivna organizacija preneha upravljati avtorsko pravico imetnika pravic na njegovem avtorskem delu, ko izve oziroma najkasneje v enem mesecu odkar izve za izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa.

(5) Ustanova za varstvo kulturne dediščine preneha uporabljati delo izven pravnega prometa, ko izve oziroma najkasneje v enem mesecu odkar izve za izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa.

(6) Reprezentativna kolektivna organizacija lahko dovoli ustanovi za varstvo kulturne dediščine uporabo del izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki te ustanove, v vsaki državi članici.

(7) Določbe tega člena o delu izven pravnega prometa se uporabljajo tudi za zbirke del iz drugega odstavka 50.f člena ZASP, če je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna za imetnike pravic na teh zbirkah iz države, ki ni država članica.«.

5. člen

V 18. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko kolektivna organizacija v primerih iz 9., 10.a in 10.č člena tega zakona upravlja avtorske pravice brez pooblastila imetnika pravic.«.

6. člen

V 25. členu se v prvem odstavku za osmo alinejo doda nova deveta alineja, ki se glasi:

»- višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki se jih vplača v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, vrsti vira sredstev za vsako posamezno poslovno leto;«.

Dosedanje deveta do šestnajsta alineja postanejo deseta do sedemnajsta alineja.

7. člen

V 31. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Nadomestilo, zbrano na podlagi sedmega odstavka 139.a člena ZASP, se deli avtorjem v obsegu 30 % in založnikom medijskih publikacij v obsegu 70 %.«.

8. člen

V 33. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) V namenske sklade se vplačujejo nerazdeljeni avtorski honorarji in sredstva na podlagi sporazuma o sodelovanju s tujo kolektivno organizacijo, če ta sporazum tako določa. V namenske sklade se lahko na podlagi sklepa skupščine iz naslednjih virov, po odbitju stroškov poslovanja iz vsakega posameznega vira, vplačujejo tudi:

- največ 20% prihodkov iz bančnih depozitov;
- največ 10% vseh zbranih avtorskih honorarjev v poslovnem letu, ki se jim avtorji odpovejo, na podlagi sklepa skupščine, ki določa višino vplačila v namenski sklad z večino najmanj treh četrtin na skupščini navzočih glasovalnih pravic, razen nadomestil, zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje;
- največ 30% nadomestil, zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje v posameznem poslovnem letu;
- največ 20% lastnih sredstev in prihodkov iz teh sredstev;
- zastarani dodeljeni avtorski honorarji.

(3) Skladi so ločena namenska sredstva, oblikovana za namen:

- spodbujanje kulturno umetniškega ustvarjanja, pri čemer mora sredstva prejeti v Republiki Sloveniji neuveljavljeni imetnik pravic;
- socialne namene;
- izobraževalne namene ter
- razširjanje in promocijo avtorskih del za kulturne in izobraževalne namene.«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Prejemnik sredstev iz namenskih skladov je imetnik pravic, ki ima stalno prebivališče ali sedež v Republiki Sloveniji na dan objave razpisa o delitvi sredstev namenskih skladov ali drug dan, določen v pravilih o namenskih skladih.«.

Dosedanja četrta in peta odstavka postaneta nova peti in šesti odstavek.

V novem šestem odstavku se 4. točka spremeni, tako, da se glasi:

»4. opredelitev pojma »neuveljavljeni imetnik pravic« in «.

9. člen

V 39. členu se v prvem odstavku doda nova 23. točka, ki se glasi:

»23. možnosti imetnika pravic, da svoje delo izključi kot delo izven pravnega prometa v skladu z 10.č členom tega zakona.«.

10. člen

V 41. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Posebno poročilo o uporabi sredstev namenskih skladov mora razkriti:

- podatke o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki so bili vplačani v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, vrsti vira sredstev za vsako posamezno poslovno leto;
- postopek delitve sredstev prejemniku sredstev;
- natančno obrazložitev porabe sredstev teh namenskih skladov z navedbo podatkov o prejemniku in višini sredstev, ki jih je prejel, ter
- navedbo skupnega zneska sredstev v namenskem skladu.«.

11. člen

Za 42. členom se doda nov 42.a člen, ki se glasi:

»42. a člen

(obveznosti revizorja v razmerju do pristojnega organa)

(1) Revizor, ki opravlja revizijski pregled letnega poročila kolektivne organizacije, mora pristojni organ nemudoma obvestiti o vsakem ugotovljenem dejstvu ali okoliščini, ki jo je ugotovil pri revizijskem pregledu in bi lahko:

- pomenila pomembno kršitev določb o sestavi letnega poročila in določb 40. ali 41. člena tega zakona, pri čemer se pomembnost določa v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, ali
- privedla do revizorjevega mnenja s pridržkom, odklonilnega mnenja ali zavrnitve izdelave mnenja.

(2) Revizor mora pristojnemu organu na njegovo zahtevo posredovati tudi druge podatke in pojasnila, ki se nanašajo na revidiranje letnega poročila kolektivne organizacije, ki jih pristojni organ potrebuje v zvezi z izvajanjem svojih nalog po tem zakonu. Revizor se mora pristojnemu organu odzvati v roku, ki ga določi pristojni organ.

(3) Posredovanje podatkov in pojasnil pristojnemu organu po prvem in drugem odstavku tega člena nima značilnosti kršitve revizorjeve obveznosti varovanja zaupnih podatkov po zakonu, ki ureja revidiranje.

(4) Če revizor krši obveznosti iz tega člena, lahko pristojni organ od kolektivne organizacije zahteva, da imenuje drugega revizorja.

(5) V kolikor pristojni organ ugotovi, da revidirano letno poročilo ni sestavljeno v skladu s 40. in 41. členom tega zakona, lahko od revizorja, ki je revidiral letno poročilo, zahteva dodatno pisno ali ustno pojasnilo in predložitev informacije in dokumentov, vključno z osebnimi podatki, potrebnimi za izvajanje nalog po tem zakonu. Revizor se mora pristojnemu organu odzvati v roku, ki ga določi pristojni organ.«

12. člen

V 44. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo, ki se glasi:

»Če so uporabniki avtorskih del na področju neke dejavnosti v pretežni meri posredni proračunski uporabniki, se za reprezentativno združenje uporabnikov šteje ministrstvo, pristojno za področje te dejavnosti. V primerih iz prejšnjega stavka, sporazum skleneta pristojno ministrstvo in kolektivna organizacija, uporabniki pa lahko sodelujejo pri pogajanjih za sklenitev sporazuma.«.

13. člen

V 55. členu se peti in šesti odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(5) Višina nagrade člana Sveta znaša tretjino osnovne mesečne plače okrožnega sodnika brez napredovanja za vsak začetni mesec trajanja postopka, višina nagrade predsednika Sveta pa je enaka višini nagrade člana Sveta, povečani za 20 %. Člani in predsednik Sveta so plačani za čas trajanja posameznega postopka, vendar ne več kot za 12 mesecev. Nagrada se izplača predsedniku in članom Sveta v mesecu, ki sledi mesecu izdaje odločbe. V vsakem ponovljenem postopku so lahko predsednik in člani Sveta plačani za čas trajanja ponovljenega postopka oziroma največ za tri mesece.

(6) Stroške predsednika in članov Sveta iz druge alineje tretjega odstavka tega člena poleg potnih stroškov predstavlja zlasti nadomestilo za čas, porabljen na sejah in ustni obravnavi ter za pripravo nanje. Skupni mesečni znesek teh stroškov posameznega člana ali predsednika Sveta ne sme presegati polovice mesečnega zneska nagrade, ki pripada članu ali predsedniku Sveta. Izplačilo stroškov se opravlja predsedniku in članom Sveta mesečno za pretekli mesec, vendar največ za čas, za katerega se lahko skladno s prejšnjim odstavkom izplača nagrada.«.

Dodata se nov sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

»(7) Če se med postopkom ugotovi, da glede na okoliščine zadeve sredstva predujma ne bodo zadoščala za kritje vseh stroškov delovanja Sveta, Svet s posebnim sklepom naloži eni ali drugi stranki založitev dodatnega predujma. Pri odločitvi o tem, kateri stranki se naloži založitev dodatnega predujma, Svet ravna po načelu pravične porazdelitve stroškov med strankami ter pri tem upošteva vse okoliščine konkretnega primera, zlasti pa, koliko je znašala vrednost izvirnega predujma, založenega s strani predlagatelja, na strani katere stranke ležijo razlogi za daljše trajanje postopka, od prvotno predvidenega.

(8) Svet po izdaji odločbe iz prejšnjega člena s posebnim sklepom odloči o stroških Sveta in o tem, ali mora ob upoštevanju položenih predujmov katera od strank v primeru prenizko založenega predujma doplačati del stroškov Sveta, ter po plačilu stroškov postopka izvede izplačilo svojim članom in predsedniku. V primeru preplačanega predujma se razlika med višino predujma in dejanskimi stroški strankama vrne.«.

14. člen

V 56. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Svet je oproščen plačila sodnih taks v upravnem sporu. Za zastopanje na strani tožene stranke so predsednik in člani Sveta upravičeni do povračila razumnih stroškov v višini največ štirikratnika maksimalnega mesečnega zneska stroškov iz šestega odstavka prejšnjega člena.«

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) V upravnem sporu tožeča stranka nosi svoje stroške postopka.«.

15. člen

V 68. členu se prvi do šesti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(1) Kolektivna organizacija, reprezentativno združenje uporabnikov, uporabnik, reprezentativno združenje avtorjev in imetnik pravic (v nadaljnjem besedilu: stranke) lahko pri pristojnem organu predlagajo posredovanje mediatorja v katerem koli sporu v zvezi z avtorsko pravico zlasti v naslednjih primerih:

- glede prenosa posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja iz drugega odstavka 70. člena ZASP;
- avtorskega honorarja in nadomestila iz 81. člena ZASP;
- evidence prihodka in poročanja iz 82. člena ZASP;
- alternativno reševanje sporov iz 82.a člena ZASP;
- uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic iz drugega odstavka 166.c člena ZASP;
- alternativno reševanje sporov pri večozemeljskih licencah iz 66. člena tega zakona;
- spora v zvezi s sklenitvijo pogodbe o neizključnem prenosu pravice dajanja na voljo javnosti avdiovizualnih del pri storitvah videa na zahtevo;
- če med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem operaterjev retransmisije ni sklenjen skupni sporazum.

(2) Za mediacijo se šteje postopek, v katerem stranke iz prejšnjega odstavka prostovoljno s posredovanjem mediatorja kot nevtralne tretje osebe skušajo doseči mirno rešitev spora s posredovanjem mediatorja, v zvezi s pogodbenim ali drugim njihovim pravnim razmerjem, ki iz njega izvira kot je sklepanje skupnih sporazumov ali bi pravno razmerje želele urediti. Mediator lahko strankam nudi pomoč oziroma posreduje tudi pri pogajanjih za sklenitev pogodbe po določbah tega zakona in ZASP.

(3) V primeru sklenjenega sporazuma strank o reševanju sporov z mediacijo, se mediacija začne na dan, ko stranka prejme predlog nasprotne stranke za začetek mediacije. V primerih brez sporazuma o mediaciji se mediacija začne z dnem, ko se stranke sporazumejo za mediacijo. Če ena stranka drugi stranki predlaga mediacijo, pa v tridesetih dneh od dne, ko ji je poslala predlog za mediacijo, oziroma v roku, ki je določen v predlogu, ne prejme sprejema predloga za mediacijo, lahko šteje, da je predlog za mediacijo zavrnjen.

(4) Mediator deluje neodvisno in nepristransko, ni vezan na nobena navodila ter si prizadeva za enako obravnavo strank, upošteva vse okoliščine primera. Mediator stori vse, kar je potrebno, da se stranke pogajajo v dobri veri in da pogajanja ne ovirajo brez utemeljenega razloga.

(5) V postopku mediacije so zagotovljena splošna načela mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, zlasti načelo prostovoljnega sodelovanja, enakega obravnavanja strank, avtonomije strank v postopku, zaupnosti postopka ter nepristranskosti in neodvisnosti mediatorja.

(6) Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Za spore v zvezi s radiodifuzno retransmisijo se šteje, da so stranke predlog sprejele, če nobena od njih ne ugovarja v treh mesecih od njegove vročitve.«

Osmi se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Pristojni organ v Uradnem listu Republike Slovenije objavi javni poziv, da kandidati za mediatorje vložijo prijavo pri pristojnemu organu. Seznam mediatorjev se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za gospodarstvo in pristojnega organa. Pristojni organ seznam mediatorjev sproti posodablja. Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.«.

16. člen

Za 72. členom se doda nov 72.a člen, ki se glasi:

»72. a člen

(ukrepi pri kršitvah kolektivnih organizacij v zvezi z revidiranim letnim poročilom)

»(1) Če pristojni organ pri opravljanju nadzora z odločbo ugotovi, da je revidirano letno poročilo kolektivne organizacije sestavljeno v nasprotju s tem zakonom, kolektivni organizaciji naloži:

- odpravo ugotovljene kršitve v že sprejetem in revidiranem letnem poročilu ali
- odpravo ugotovljene kršitve v prvem letnem poročilu po pravnomočnosti odrejene odprave kršitve.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka pristojni organ kolektivni organizaciji naloži tudi, da je dolžna javno objaviti odločbo na njeni javnosti prosto dostopni spletni strani v roku 15 dni po dokončnosti odločbe o ugotovitvi kršitve.«.

17. člen

V 77. členu se v prvem odstavku dodata nova trinajsta, štirinajsta in petnajsta alineja, ki se glasita:

»- javno ne objavi odločbe pristojnega organa iz prvega odstavka 72. a člena tega zakona na njeni javnosti prosto dostopni spletni strani v roku 15 dni po dokončnosti odločbe (drugi odstavek 72.a člena);

- ne odpravi ugotovljene kršitve v že sprejetem in revidiranem letnem poročilu (prvi odstavek 72.a člena);

- ne odpravi ugotovljene kršitve v prvem letnem poročilu po pravnomočnosti odrejene odprave kršitve (prvi odstavek 72.a člena).«.

V tretjem odstavku se doda nova prva alineja, ki se glasi:

»- ne obvesti v roku ustanove za varstvo kulturne dediščine, da je imetnik pravice izključil svoje delo kot delo izven pravnega prometa (tretji odstavek 10.č člena);«.

Dosedanje prva do peta alineja postanejo druga do šesta alineja.

18. člen

V 78. členu se v prvem odstavku dodata nova prva alineja, ki se glasi:

»- ne obvesti v roku reprezentativne kolektivne organizacije, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega dela kot dela izven pravnega prometa (tretji odstavek 10.č člena);«.

Dosedanje prva do šesta alineja postanejo druga do sedma alineja.

Dosedanja četrta alineja, ki postane peta alineja, se spremeni tako, da se glasi:

»- pristojni kolektivni organizaciji enkrat mesečno ne pošlje ali na svoji spletni strani javno ne objavi sporedov oddajanih avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije (tretji odstavek 48. člena);«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

19. člen

(kabelska retransmisija in prehodno obdobje)

(1) Šteje se, da veljavna dovoljenja pristojnega organa za kolektivno upravljanje v primeru kabelske retransmisije z dnem uveljavitve tega zakona obsegajo pravico radiodifuzne retransmisije iz tretjega odstavka 31. člena ZASP.

(2) Za dovoljenja o neposrednem oddajanju po tretjem odstavku spremenjenega 31. člena ZASP, ki veljajo na dan 7. junij 2021, se ta določba uporablja od 7. junija 2025 dalje, če se ta dovoljenja iztečejo po navedenem datumu.

20. člen

(uskladitev predpisov)

Vlada uskladi določbe Uredbe o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 56/17) s spremenjenim 68. členom zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

21. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S predlogom zakona se v slovenski pravni red delno prenašajo določbe:

- Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82);
- Direktiva 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32);
- Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 28);
- Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 12), zadnjič spremenjena z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1);
- Direktiva (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) in
- Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92).

V skladu z drugim pododstavkom prvega odstavka 12. člena Direktive 2019/789/EU in drugim pododstavkom prvega odstavka 29. člena Direktive 2019/790/EU se morajo države članice v sprejetih predpisih sklicevati na direktive, ki so predmet prenosa v nacionalni pravni red, ali pa sklic nanje navesti ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Na podlagi navedenega se spreminja drugi odstavek 2. člena Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16; v nadaljnjem besedilu: ZKUASP) o prenosu direktiv Evropske unije v slovenski pravni red.

K 2. členu:

V predlogu zakona se v 3. členu ZKUASP k izrazom »avtorska pravica«, »sorodne pravice« in »avtorsko delo«, za katere velja, da imajo isti pomen kot v zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice, dodaja izraz »delo izven pravnega prometa«. Gre za izraz, ki se v Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP in 59/19; v nadaljnjem besedilu: ZASP) vnaša s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (EVA: 2020-2130-0064; v nadaljnjem besedilu: Predlog ZASP-I) in sicer z novim 50.f členom. Ta v prvem odstavku določa, da se za delo izven pravnega prometa šteje delo, za katerega se po razumnih prizadevanjih preverjanja, ali je delo v pravnem prometu dostopno javnosti po običajnih trgovinskih kanalih, lahko v dobri veri domneva, da delo na tak način ni več dostopno. V zvezi z deli izven pravnega prometa je treba pojasniti, da dela izven pravnega prometa niso vrsta avtorskih del, temveč gre za poseben status, ki se lahko nanaša na katerokoli vrsto avtorskega dela (stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, kot so npr. pisana dela, gledališka, gledališko-glasbena in lutkovna dela, fotografska dela, likovna dela, kot npr.

slike, grafike in kipi itd). V drugem odstavku novega 50.f člena ZASP so določene izjeme za zbirke del, ki ne štejejo za dela izven pravnega prometa.

V zvezi z izrazom »delo izven pravnega prometa« predlagatelj pojasnjuje, da slovenska jezikovna različica Direktive 2019/790/EU uporablja izraz »razprodana dela« kot prevod izraza »*out-of-commerce work*« v angleški različici. »Delo izven pravnega prometa« je po mnenju predlagatelja ustrežnejši izraz, saj je pomen izraza v angleškem jeziku »delo, ki ni dostopno na trgu«. Kot izhaja iz 37. uvodne izjave k Direktivi 2019/790/EU, so to dela, ki so trajno v zbirkah ustanov za varstvo kulturne dediščine in niso več dostopna v pravnem prometu po običajnih trgovinskih kanalih (niso več dostopna v prosti prodaji na trgu), kot npr. knjiga, ki ji je pošla naklada, ali dela, ki niso bila nikoli dostopna na trgu.

V zvezi z urejanjem postopkov pridobivanja dovoljenj za nekatere načine uporabe del izven pravnega prometa predlog zakona uvaja nov izraz, in sicer »ustanova za varstvo kulturne dediščine«. Izraz opredeljuje tudi Direktiva 2019/790/EU v 2. členu, ki določa, da gre za javno dostopno knjižnico ali muzej, arhiv ali ustanovo za filmsko dediščino ali ustanovo za avdio dediščino. Iz 13. uvodne izjave k navedeni direktivi izhaja, da bi ustanove za varstvo kulturne dediščine morale razumeti tako, da zajemajo javno dostopne knjižnice in muzeje, ne glede na vrsto del ali drugih predmetov varstva, ki jih imajo v svojih stalnih zbirkah, prav tako pa tudi arhive, filmske ustanove ali ustanove za avdio dediščino. Med ustanove kulturne dediščine bi naj sodile tudi nacionalne knjižnice in nacionalni arhivi ter v zvezi z njihovimi arhivi in javno dostopnimi knjižnicami tudi izobraževalne ustanove, raziskovalne organizacije in javne radiodifuzne organizacije.

K 3. členu:

S spremembo 1. točke 9. člena ZKUASP se posodobijo sklici na uradne liste, v katerih so bili po letu 2016 objavljene spremembe in dopolnitve ZASP.

V Direktivi 2019/789/EU je opredeljena retransmisija prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov iz druge države članice, ki jo izvajajo operaterji storitev retransmisije z namenom njihove priobčitve javnosti. Operaterji storitev retransmisije nosilne signale televizijskih in radijskih programov pridobijo od radiodifuznih organizacij, npr. z zajemanjem signalov, ki jih prenašajo radiodifuzne organizacije, ali neposrednim sprejemanjem teh signalov s tehničnim postopkom neposrednega oddajanja, in jih sočasno, nespremenjeno in neskrajšano oddajajo uporabnikom. Pri oddajanju (retransmisiranju) prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov iz druge države članice uporabljajo različne tehnologije, kot so satelitska, digitalna prizemna, mobilna omrežja, omrežja zaprtega kroga na podlagi IP in podobna omrežja. Storitve retransmisije izvajajo tudi preko storitev dostopa do interneta. Direktiva 2019/789/EU v opredelitvi retransmisije zajema tudi te storitve, pod pogojem, da se zagotavljajo v okolju, v katerem je dostop do retransmisije dovoljen le pooblaščenim uporabnikom ob zagotavljanju ustreznega varstva vsebin (npr. preko gesla).

Z opredelitvijo retransmisije prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov iz druge države članice se z Direktivo 2019/789/EU dopolnjuje tudi opredelitev kabelske retransmisije v Direktivi Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 93/83/EGS) tako, da vključuje različne načine pridobivanja nosilnih signalov radijskega ali televizijskega programa od radiodifuzne organizacije.

Za retransmisijo prvotno oddajanih televizijskih in radijskih programov morajo operaterji storitev retransmisije pridobiti dovoljenje imetnikov pravic retransmisije avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v radijskih in televizijskih programih z namenom njihove priobčitve javnosti. Direktiva 2019/789/EU določa, da lahko imetniki pravic upravljajo pravico retransmisije na svojih delih samo preko kolektivne organizacije (obvezno kolektivno upravljanje). Operaterji storitev retransmisije pa morajo za priobčitev javnosti avtorskih del in predmetov sorodnih pravic v radijskih in televizijskih

programih pridobiti dovoljenje oziroma skleniti sporazum oziroma pogodbo s kolektivno organizacijo. Direktiva 2019/789/EU ureja tudi vprašanje imetnikov pravic, ki niso pooblastili kolektivne organizacije za upravljanje pravice retransmisije na svojih delih. Na podlagi pravne domneve bo lahko kolektivna organizacija v teh primerih upravljala tudi s pravicami teh imetnikov pravic. Ti imetniki pravic imajo enake pravice iz sporazuma oziroma pogodbe med operaterjem storitev retransmisije in kolektivno organizacijo kot imetniki pravic, ki so pooblastili pristojno kolektivno organizacijo.

V skladu z navedenim se spreminja 4. točka 9. člena ZKUASP. V navedenem členu je določeno, za katere načine uporabe in na katerih avtorskih delih je dovoljeno samo kolektivno upravljanje preko kolektivne organizacije. Na podlagi 4. točke lahko imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenih avtorskih delih le preko kolektivne organizacije, če gre za kabelsko retransmisijo avtorskih del, razen pri lastnih oddajanih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za lastne pravice teh organizacij ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic. Po predlogu zakona bo kolektivno upravljanje obvezno tudi v primeru retransmisije prvotno oddajanih oziroma prvotnega prenosa televizijskih in radijskih programov.

K 4. členu:

Z Direktivo 2019/790/EU se poenostavljajo postopki pridobivanja dovoljenj za kolektivno upravljanje avtorskih pravic z razširjenim učinkom.

S predlaganim 10.a členom se v slovenski pravni red prenašata prvi in drugi odstavek 12. člena Direktive (EU) 2019/790. Namen spremembe je, da se k trenutno veljavnemu načinu obveznega kolektivnega upravljanja doda tudi način kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom ter se tako imetnikom pravic omogoči t.i. »opt-out« možnost, kot jo poznajo druge države članice Evropske unije. Pri tej ureditvi predlog zakona razširja učinek sporazumov, ki jih kolektivne organizacije v imenu imetnikov pravic sklepajo z reprezentativnimi organizacijami uporabnikov del. V teh sporazumih stranke v pogajanjih prosto določijo pogoje za uporabo del in višino nadomestil. Na podlagi zakonskih določb je učinek tako sklenjenih sporazumov razširjen, tako da velja tudi za dela tistih imetnikov pravic, ki sicer niso sodelovali pri pogajanjih (ker npr. niso člani kolektivnih organizacij). Uporabniki imajo zato na podlagi pravil o razširjenem kolektivnem upravljanju možnost neomejene uporabe vseh del, ki so iste vrste kot dela, za katera je bil sklenjen sporazum, imetniki pravic pa lahko zahtevke za poplačilo naslovijo le na kolektivno organizacijo, ne pa na uporabnike. V nekaterih državah lahko imetniki pravic svoja dela izvzamejo iz tega pravila, tako da izrecno izključijo uporabo svojih del (Danska, Švedska), drugje pa te možnosti nimajo (Norveška, Finska).

Določeno je, da imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenih avtorskih delih le prek reprezentativne kolektivne organizacije z možnostjo izključitve svoje pravice, ki so opredeljene v ZASP iz kolektivnega upravljanja, če gre za: reproduciranje, distribuiranje, priobčitev javnosti ali dajanje na voljo javnosti del izven pravnega prometa (50.f člen ZASP-I); radiodifuzno retransmisijo del, razen v primerih iz 1. in 4. točke 9. člena tega zakona (peti odstavek 76. člena, 4. točka v četrtem odstavku 104. člena, 4. točka v četrtem odstavku 107.člena ZASP-I); priobčitev javnosti videogramov, razen v primeru iz 4. točke 9. člena tega zakona (drugi odstavek 122. člena ZASP-I); priobčitev javnosti del v okviru storitev deljenja vsebin na spletu, razen v primerih iz 1. točke 9. člena tega zakona (šesti odstavek 76. člena, 5. točka v tretjem odstavku 104. člena, 5. točka v četrtem odstavku 107. člena ZASP-I); priobčitev javnosti avdiovizualnih del v okviru storitev videa na zahtevo (6. točka v tretjem odstavku 104. člena, 6. točka v četrtem odstavku 107. člena ZASP-I); dajanje na voljo javnosti avdiovizualnega dela za namen doseganja posredne ali neposredne gospodarske koristi, ki ni obseženo s priobčitvijo javnosti v okviru storitev deljenja vsebin na spletu in v okviru storitev videa na zahtevo (7. točka v tretjem odstavku 104. člena, 7.točka v četrtem odstavku 107. člena ZASP-I); reproduciranje in dajanje na voljo javnosti medijske publikacije (139.a člen ZASP-I) v okviru storitev ponudnika storitev informacijske družbe, kot ga ureja zakon, ki ureja elektronsko poslovanje na trgu.

Kolektivna organizacija upravlja katero izmed navedenih pravic na avtorskih delih vseh imetnikov pravic, ne glede na to, ali so jo pooblastili, razen če imetnik pravice kolektivno organizaciji pisno obvesti, da svojo pravico na avtorskem delu izključi iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom. Smisel kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom je, da že obstoječe kolektivne organizacije hitreje pridobijo dovoljenja za nove vrste uporabe avtorskih del (ali drugih predmetov varstva), ki jih sicer že upravljajo v primerih druge uporabe. Tako lahko kolektivno upravljanje pravic sledi tehnološkemu napredku, hkrati pa ohranja pravno varno okolje za imetnike pravic in uporabnike. Tak sistem pomeni hitrejšo in enostavnejšo pridobivanje novih dovoljenj za kolektivno upravljanje oziroma razširitev obstoječih dovoljenj ter bolj učinkovito in transparentno upravljanje pravic za imetnike in uporabnike.

S predlaganim 10.b členom se v slovenski pravni red prenaša točka a) tretjega odstavka 12. člena Direktive (EU) 2019/790 in se ureja pojem in merila reprezentativnosti kolektivne organizacije. Določena so merila za ugotavljanje reprezentativnosti kolektivnih organizacij. V primeru, da ima dovoljenje Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: URSIL) za kolektivno upravljanje pravice ena kolektivna organizacija, se šteje, da je ta kolektivna organizacija tudi reprezentativna za upravljanje določene avtorske pravice na določeni vrsti del. Torej, če je v primerih za isto vrsto pravic na isti vrsti del izdano dovoljenje eni kolektivni organizaciji, se šteje, da ta upravlja pravice vseh imetnikov pravic na teh delih, ne glede na to, ali so jo za to pooblastili. Če je za isto vrsto pravic na isti vrsti del izdano dovoljenje več kolektivnim organizacijam, je reprezentativna tista kolektivna organizacija, ki ima: večje število imetnikov pravic, ki so jo pooblastili za kolektivno upravljanje pravic; večje število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov, če imata enako število imetnikov pravic; večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami, če imata enako število imetnikov pravic in enako število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov; večji repertoar, če imata enako število imetnikov pravic, enako število sklenjenih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov in večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami. Mnenje o tem, katera kolektivna organizacija je reprezentativna, izda pristojni organ.

S predlaganim 10.c členom se v slovenski pravni red prenaša točka c) tretjega odstavka 12. člena Direktive (EU) 2019/790, ki imetniku pravic omogoča, da kadarkoli pisno ali v elektronski obliki zahteva izključitev svoje pravice ali njegovega avtorskega dela iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom, ki je bil vzpostavljen v skladu z 12. členom Direktive (EU) 2019/790. Zahteva za izključitev pravice ali dela iz kolektivnega upravljanja z razširjenim učinkom se v pisni ali elektronski obliki vloži pri kolektivni organizaciji. Kolektivna organizacija mora prenehati z upravljanjem te pravice ko izve za izključitev imetnika pravice oziroma najkasneje v enem mesecu od zahteve za izključitev.

Države članice morajo v skladu z 8. členom Direktive 2019/790/EU zagotoviti, da lahko ustrezna in dovolj reprezentativna kolektivna organizacija upravlja avtorske pravice imetnikov pravic na delih, ki jih imajo ustanove za varstvo kulturne dediščine trajno v svojih zbirkah. Gre za ureditev sistema, v katerem bodo lahko uporabniki uporabljali dela izven pravnega prometa na enega od načinov (reproduciranje, distribuiranje, priobčitev javnosti ali dajanje na voljo javnosti) za nekomercialne namene. Direktiva še določa, da bi morale imeti države članice v skladu s svojimi pravnimi običaji, praksami ali okoliščinami, prožnost pri izbiri posebne vrste mehanizma upravljanja, kot je razširjeno kolektivno upravljanje ali domneva glede zastopanja. Za reprezentativnost kolektivne organizacije o neizključnem prenosu avtorske pravice bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji, in sicer da je:

1. kolektivna organizacija na podlagi pooblastil imetnikov pravic dovolj reprezentativna za upravljanje določene avtorske pravice na določenih avtorskih delih, ki so predmet pogodbe (prvi odstavek 8. člena Direktive 2019/790/EU),
2. vsem imetnikom pravic v zvezi s pogoji neizključnega prenosa avtorske pravice zagotovljena enaka obravnava (prvi odstavek 8. člena Direktive 2019/790/EU),
3. ustanova za varstvo kulturne dediščine pridobila dovoljenje kolektivne organizacije, ki je reprezentativna v državi članici, kjer je ustanova ustanovljena (šesti odstavek 8. člena Direktive 2019/790/EU).

Pri upravljanju avtorske pravice imetnikov pravic na teh delih o neizključnem prenosu avtorske pravice bi morale imeti reprezentativne kolektivne organizacije in ustanove za varstvo kulturne dediščine možnost, da se dogovorijo, za katera ozemlja bodo veljale, vključno z možnostjo, da veljajo v vseh državah članicah, o ceni in dovoljenih načinih uporabe (prvi odstavek 9. člena Direktive 2019/790/EU). Dogovorjeni načini uporabe ne bi smeli biti namenjeni ustvarjanju dobička, hkrati pa ne bi smeli preprečevati ustanovam za varstvo kulturne dediščine, da krijejo stroške ter stroške digitalizacije in razširjanja del izven pravnega prometa. Pogoji bi morali veljati tudi za imetnike pravic, ki niso pooblastili nobene reprezentativne kolektivne organizacije in niso izključili svojega avtorskega dela iz pogodbe o neizključnem prenosu avtorske pravice (četrti odstavek 8. člena Direktive 2019/790/EU).

V skladu z navedenim se v novem 10.č členu ZKUASP določi kolektivno upravljanje z razširjenim učinkom avtorske pravice na delu izven pravnega prometa. Imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenem avtorskem delu izven pravnega prometa le preko kolektivne organizacije, ki je reprezentativna za kolektivno upravljanje v primeru pravice reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti na delu izven pravnega prometa, ki ga ima ustanova za varstvo kulturne dediščine trajno v svoji zbirki, na nekomercialni spletni strani in ki ni namenjeno doseganju posredne ali neposredne gospodarske koristi.

Reprezentativna kolektivna organizacija bo lahko na podlagi skupnega sporazuma iz 44. člena ZKUASP s sklenitvijo pogodbe o neizključnem prenosu pravice reproduciranja ali pravice distribuiranja ali pravice priobčitve javnosti ali pravice dajanja na voljo javnosti iz 47. člena ZKUASP dovolila ustanovi za varstvo kulturne dediščine, ustanovljeni v Republiki Sloveniji, uporabo dela izven pravnega prometa, ki so trajno v njeni zbirki del. Uporaba tega dela bo omejena na nekomercialno rabo: ustanova za varstvo kulturne dediščine bo lahko dela izven pravnega prometa v okviru nekomercialne rabe priobčila javnosti (v okviru priobčitve javnosti npr. tudi dala na voljo javnosti) ter jih za ta namen reproducirala in distribuirala, npr. v okviru digitalizacije in (tudi čezmejnega) razširjanja del (prvi odstavek novega 50.e člena ZASP).

V skladu s 33. uvodno izjavo k Direktivi 2019/790/EU bi morale imeti države članice možnost, da za primere, ko je reprezentativna več kot ena kolektivna organizacija, zahtevajo na primer skupne licence ali sporazum med ustreznimi reprezentativnimi kolektivnimi organizacijami. Nadalje je značilnost kolektivnega upravljanja avtorske pravice na delih izven pravnega prometa v skladu z 31. uvodno izjavo k Direktivi 2019/790/EU, da reprezentativna kolektivna organizacija upravlja avtorsko pravico imetnikov pravic tudi na tistih njihovih avtorskih delih, za katera niso pooblastili nobene reprezentativne kolektivne organizacije za upravljanje.

Pravica reprezentativne kolektivne organizacije, da upravlja avtorsko pravico imetnikov pravic na avtorskih delih izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine, tudi brez pooblastila imetnikov pravic, se bo po drugi strani uravnotežila s pravico imetnikov pravic, da pri reprezentativni kolektivni organizaciji kadarkoli izključijo upravljanje svoje avtorske pravice na svojih avtorskih delih.

To pravico bodo imetniki pravic v splošnem uveljavljali tako, da imetnik pravic izključi uporabo svojega dela kot dela izven pravnega prometa preko javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, ali pisno ali v elektronski obliki ustanovi za varstvo kulturne dediščine, ali reprezentativni kolektivni organizaciji pisno ali v elektronski obliki sporoči izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa. Imetniki pravic, ki so reprezentativno kolektivno organizacijo pooblastili za upravljanje svoje avtorske pravice na svojem delu izven pravnega prometa, bodo lahko pravico do izključitve skladu z 18. členom ZKUASP uveljavljali tako, da bodo preklicali pooblastilo reprezentativni kolektivni organizaciji za upravljanje dela izven pravnega prometa (drugi odstavek).

Ustanova za varstvo kulturne dediščine pisno obvesti reprezentativno kolektivno organizacijo, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega dela kot dela izven pravnega prometa, najpozneje 15 dni po prejemu obvestila preko javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za

intelektualno lastnino, ali pisno ali v elektronski obliki imetnikove izključitve svojega dela kot dela izven pravnega prometa. Reprezentativna kolektivna organizacija pisno ali v elektronski obliki obvesti ustanovo za varstvo kulturne dediščine, da je imetnik pravice izključil svoje delo kot delo izven pravnega prometa najpozneje 15 dni po prejemu izključitve imetnika pravic (tretji odstavek).

Ne glede na šesti odstavek 18. člena tega zakona ter drugi odstavek 10.c člena, reprezentativna kolektivna organizacija preneha upravljati avtorsko pravico imetnika pravic na njegovem avtorskem delu, ko izve oziroma najkasneje v enem mesecu odkar izve za izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa. (četrti odstavek).

Ustanova za varstvo kulturne dediščine preneha uporabljati delo izven pravnega prometa, ko izve oziroma najkasneje v enem mesecu odkar izve za izključitev svojega dela kot dela izven pravnega prometa (peti odstavek).

Na podlagi prvega odstavka 75. člena ZASP o domnevah glede obsega prenosa se šteje, kolikor ni z zakonom ali pogodbo določeno drugače, da je bil dogovorjen neizključni prenos, ki velja samo za Republiko Slovenijo in za čas, ki je običajen za določeno vrsto del. V skladu z 31. uvodno izjavo k Direktivi 2019/790/EU pa morajo države članice zagotoviti, da lahko dovoljenja reprezentativnih kolektivnih organizacij obsegajo uporabo del izven pravnega prometa iz zbirk ustanov za varstvo kulturne dediščine tudi v drugih državah članicah. Nadalje bi morale imeti v skladu s pogodbeno avtonomijo reprezentativne kolektivne organizacije in ustanove za varstvo kulturne dediščine pri sklepanju pogodb o neizključnem prenosu na podlagi 40. uvodne izjave k Direktivi 2019/790/EU možnost, da se dogovorijo, za katera ozemlja bo dovoljenje veljalo, vključno z možnostjo, da velja za vse države članice. V skladu z navedenim se v skladu s prvim odstavkom 9. člena Direktive 2019/790/EU določi, da se lahko reprezentativna kolektivna organizacija in ustanova za varstvo kulturne dediščine dogovorita, da se lahko dela izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine, uporabljajo v vsaki državi članici (šesti odstavek).

V skladu z 39. uvodno izjavo k Direktivi 2019/790/EU se pravila o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic na delih izven pravnega prometa in uporabi teh del s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine ne bi smela uporabljati za dela izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirkah ustanov za varstvo kulturne dediščine, iz tretje države, razen če je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna tudi za to tretjo državo, npr. preko sporazumov o zastopanju. Prvi pododstavek sedmega odstavka 8. člena Direktive 2019/790/EU določa, katere so zbirke tujih del. To so zbirke del, ki so bila ustvarjene izven Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora:

1. dela, razen avdiovizualnih del, ki so bila prvič objavljena, oziroma če niso bila objavljena, prvič priobčena javnosti v tretji državi, ali
2. avdiovizualna dela, katerih filmski producenti imajo sedež ali stalno prebivališče v tretji državi, ali
3. dela državljanov tretjih držav, kadar države ni mogoče določiti po prejšnjih dveh točkah.

Drugi pododstavek sedmega odstavka 8. člena Direktive 2019/790/EU določa, da se pravila 8. člena Direktive 2019/790/EU uporabljajo tudi v primeru tujih del, če je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna za imetnike pravic zadevne tretje države. V skladu z navedenim je določeno, da se določbe ZKUASP o delih izven pravnega prometa uporabljajo tudi za zbirke tujih del, določenih v drugem odstavku novega 50.f člena ZASP, če je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna za imetnike pravic na teh zbirkah iz države, ki ni država članica - iz tretjih držav (sedmi odstavek).

K 5. členu:

18. člen ZKUASP o pooblastilih imetnikov pravic daje imetniku pravic pravico, da pisno pooblasti kolektivno organizacijo za upravljanje določene avtorske pravice na določenem avtorskem delu in za ozemlja po lastni izbiri, ne glede na državo članico svojega državljanstva ali prebivališča ali državo članico sedeža kolektivne organizacije (prvi odstavek 18. člena ZKUASP). Imetnik pravice lahko za upravljanje določene avtorske pravice na določenem avtorskem delu za določeno ozemlje pooblasti le eno kolektivno organizacijo (drugi odstavek 18. člena ZKUASP).

Kolektivna organizacija brez pooblastila imetnika pravic ne more upravljati določene avtorske pravice na določenem avtorskem delu (drugi odstavek 18. člena ZKUASP). Izjema od navedenega velja za primere obveznega kolektivnega upravljanja iz 9. člena ZKUASP, ko lahko pristojna kolektivna organizacija upravlja določene avtorske pravice na določenih vrstah avtorskih del brez pooblastila imetnika pravic (tretji odstavek 18. člena ZKUASP).

V skladu z 31. uvodno izjavo k Direktivi 2019/790/EU bi morale imeti vse države članice vzpostavljene pravne mehanizme, ki bi omogočali, da dovoljenja ustreznih in dovolj reprezentativnih kolektivnih organizacij za uporabo del izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirkah ustanov za varstvo kulturne dediščine, veljajo tudi za avtorsko pravico imetnikov pravic, ki niso pooblastili nobene reprezentativne kolektivne organizacije.

S spremembo in dopolnitvijo tretjega odstavka 18. člena ZKUASP se izjema od splošnega pravila o upravljanju avtorske pravice na podlagi pooblastila imetnika pravic določi tudi za primere kolektivnega upravljanja avtorske pravice z razširjenim učinkom, ki ga določa novi 10.a člen ZKUASP. Pravilo velja tudi za dela izven pravnega prometa iz 10. člena, saj bo lahko reprezentativna kolektivna organizacija z dovoljenjem URSIL za kolektivno upravljanje pravice reproduciranja ali distribuiranja ali priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti na določeni vrsti del izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine, upravljala avtorske pravice na avtorskih delih tudi v imenu in za račun imetnikov pravic, ki je niso pooblastili za upravljanje svoje avtorske pravice na svojih avtorskih delih.

K 6. členu:

25. člen ZKUASP določa pristojnost skupščine. Zaradi spremenjene določbe o namenskih skladih v 33. členu ZKUASP se v 25. člen doda pooblastilo, da skupščina odloča tudi o višini sredstev v absolutnem nominalnem znesku, ki se jih vplača v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, vrsti vira sredstev za vsako posamezno poslovno leto. Na ta način bo iz sklepa skupščine natančno razvidna neto višina zneska, ki se nameni v posamezen namenski sklad, po vrsti avtorske pravice ter po vrsti uporabe, natančno po viru sredstev (ki jih določa drugi odstavek 33. člena ZKUASP), za vsako podlovno leto posebej.

K 7 členu:

31. člen določa posebne primere delitve. S predlagano dopolnitvijo se določa delilno razmerje pri delitvi nadomestila, ki ga od ponudnika storitev informacijske družbe prejme založnik medijske publikacije, kot to določa 139.a člen ZASP. Z novim četrtem odstavkom se tako določi, da se nadomestilo, zbrano na podlagi 139.a člena ZASP deli avtorjem v obsegu 30 % in založnikom medijskih publikacij v obsegu 70 %.

V 139.a členu ZASP se v sedmem odstavku v skladu z določbo petega odstavka 15. člena Direktive 2019/790/EU določa, da ima avtor pravico do primerne deleža prihodka, ki ga na podlagi prvega odstavka 139.a člena od ponudnika storitev informacijske družbe prejme založnik medijske publikacije, v katero je vključeno avtorsko delo tega avtorja. Določa se tudi, da se avtor tej pravici ne more odpovedati. Ker je določba 139.a člena umeščena v peto poglavje ZASP, ki ureja sorodne pravice, in ker se ob upoštevanju drugega odstavka 4. člena ZASP določbe o vsebinskih omejitvah avtorske pravice smiselno uporabljajo tudi za sorodne pravice, se vsebinske omejitve avtorske pravice (tudi nove vsebinske omejitve, ki se uvajajo s predlaganim zakonom) uporabljajo tudi za novi sorodni pravici založnika medijske publikacije.

K 8 členu:

Veljavna ureditev v drugem odstavku 33. člena ZKUASP opredeljuje vplačila v namenske sklade, vendar je določbo v praksi oteženo oziroma praktično nemogoče izvajati. Poleg tega takšna določba

postavlja člane slovenskih kolektivnih organizacij v primerjavi s tujimi v slabši položaj, saj so v večini tujih zakonodaj vplačila v namenske sklade širše opredeljena. ZKUASP predvideva, da lahko kolektivna organizacija za namenske sklade nameni največ 10 % zbranih avtorskih honorarjev. Višino vplačila v namenski sklad določi skupščina z večino najmanj treh četrtin na skupščini navzočih glasovalnih pravic.

Predlog zakona oblikovanje skladov poenoti s terminologijo Direktive 2014/26/EU, ki opredeljuje tri možne oblike namenskih skladov, vendar je pri tem pa je še zlasti potrebno upoštevati recital št. 3 te direktive, ki se glasi: »Na podlagi člena 167 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) mora Unija pri svojih ukrepih upoštevati kulturno raznolikost ter prispevati k razcvetu kultur držav članic, pri čemer upošteva njihovo nacionalno in regionalno raznolikost ter hkrati postavlja v ospredje skupno kulturno dediščino. Organizacije za kolektivno upravljanje pravic imajo in bi morale še naprej imeti pomembno vlogo pri spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja, tako da najmanjšim in manj priljubljenim repertoarjem omogočajo dostop na trg, in da zagotavljajo socialne, kulturne in izobraževalne storitve v korist imetnikom pravic in javnosti.«

S predlogom spremenjenega drugega odstavka 33. člena ZKUASP se določa, da se v namenske sklade vplačujejo nerazdeljeni avtorski honorarji in sredstva na podlagi sporazuma o sodelovanju s tujo kolektivno organizacijo če ta sporazum tako določa. V namenske sklade se lahko na podlagi sklepa skupščine iz naslednjih virov, po odbitju stroškov poslovanja iz vsakega posameznega vira, vplačujejo tudi: največ 20% prihodkov iz bančnih depozitov; največ 10% vseh zbranih avtorskih honorarjev v poslovnem letu, ki se jim avtorji odpovejo, na podlagi sklepa skupščine, ki določa višino vplačila v namenski sklad z večino najmanj treh četrtin na skupščini navzočih glasovalnih pravic, razen nadomestil, zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje; največ 30% nadomestil, zbranih za privatno in drugo lastno reproduciranje v posameznem poslovnem letu; največ 20% lastnih sredstev in prihodkov iz teh sredstev ter zastarani dodeljeni avtorski honorarji.

S predlogom spremenjenega tretjega odstavka 33. člena ZKUASP se določa, da so skladi ločena namenska sredstva, oblikovana za: spodbujanje kulturno umetniškega ustvarjanja, pri čemer mora sredstva prejeti v Republiki Sloveniji neuveljavljeni imetnik pravic; socialne namene; izobraževalne namene ter razširjanje in promocijo avtorskih del za kulturne in izobraževalne namene.

Nov četrti odstavek 33. člena ZKUASP določa, da so lahko prejemniki sredstev iz namenskih skladov le imetniki pravic, ki imajo stalno prebivališče ali sedež v Republiki Sloveniji na dan objave razpisa o delitvi sredstev namenskih skladov ali na drug dan, določen v pravilih o namenskih skladih. S to določbo se preprečuje špekulativne spremembe prebivališč ali sedežev potencialnih upravičencev. Z določbo pa se širi tudi krog upravičencev namenskih skladov, saj bodo lahko poleg fizičnih oseb do sredstev iz namenskih skladov upravičene tudi pravne osebe. Na ta način se poskuša slediti primerjalno-pravnim ureditvam, ki iz sredstev, zbranih v namenskih skladih financirajo razne projekte in dogodke, katerih nosilci velikokrat niso fizične, temveč pravne osebe (npr. filmski producenti).

K 9. členu:

39. člen ZKUASP določa, možnost imetnika pravic, da svoje avtorsko delo izključi iz kolektivnega upravljanja v skladu z 10.c členom tega zakona. Z določbo se prenaša tretji odstavek 12. člena Direktive 2019/790/EU, točka (d).

K 10. členu:

41. člen ZKUASP določa sestavo letnega poročila. Iz sodne prakse izhaja, da mora biti delitev zbranih sredstev, kar je zakonsko določena vsebina letnega poročila, prikazana tako, da je preverljiva. S tem se članom, tudi zunanjim, zagotavlja statutarne pravice do vpogleda v finančno poslovanje vsake družbe, organizacije, tudi kolektivne organizacije. Zaradi zagotavljanja transparentnosti poslovanja kolektivne organizacije se spreminja vsebina razkritih podatkov tako, da mora posebno poročilo o uporabi sredstev namenskih skladov razkriti: podatke o višini sredstev v absolutnem nominalnem

znesku, ki so bili vplačani v posamezni namenski sklad, po vrsti avtorske pravice, vrsti uporabe, vrsti vira sredstev za vsako posamezno poslovno leto; postopek delitve sredstev prejemniku sredstev; natančno obrazložitev porabe sredstev teh namenskih skladov z navedbo podatkov o prejemniku in višini sredstev, ki jih je prejel, ter navedbo skupnega zneska sredstev v namenskem skladu. Kolektivna organizacija bo v posebnem poročilu tako morala razkriti bistveno več in natančnejše podatke o uporabi sredstev namenskih skladov, s čimer se bo zagotovila večja transparentnost poslovanja kolektivne organizacije.

K 11. členu:

Veljavni ZKUASP ne ureja možnosti spremembe letnega poročila. Kolektivna organizacija že sprejetega in revidiranega letnega poročila ne sme spreminjati, kar izhaja že iz področne zakonodaje, zato kršitve ne more niti ugotoviti niti ne more zahtevati njene odprave (čeprav pri opravljanju svojih nalog vse kaže na to, da letno poročilo, kljub temu, da je revidirano, ni sestavljeno v skladu z veljavno zakonodajo). V predlaganem novem 42.a členu se zato določa razmerje med revizorjem in pristojnim organom oziroma med njunimi obveznostmi. Revizor, ki opravlja revizijski pregled letnega poročila kolektivne organizacije, mora pristojni organ nemudoma obvestiti o vsakem ugotovljenem dejstvu ali okoliščini, ki jo je ugotovil pri revizijskem pregledu in bi lahko: pomenila pomembno kršitev določb o sestavi letnega poročila in določb iz 40. ali 41. člena tega zakona, pri čemer se pomembnost določa v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje ali privedla do revizorjevega mnenja s pridržkom, odklonilnega mnenja ali zavrnitve izdelave mnenja. Revizor mora pristojnemu organu na njegovo zahtevo posredovati tudi druge podatke in pojasnila, ki se nanašajo na revidiranje letnega poročila kolektivne organizacije, ki jih pristojni organ potrebuje v zvezi z izvajanjem svojih nalog po tem zakonu. Revizor se mora pristojnemu organu odzvati v roku, ki ga določi pristojni organ. Navedeno pomeni, da pristojni organ v postopku revidiranja zahteva druge podatke in pojasnila. Posredovanje podatkov in pojasnil pristojnemu organu nima značilnosti kršitve revizorjeve obveznosti varovanja zaupnih podatkov po zakonu, ki ureja revidiranje. Če revizor krši obveznosti iz tega člena, lahko pristojni organ od kolektivne organizacije zahteva, da imenuje drugega revizorja. V kolikor pristojni organ ugotovi, da revidirano letno poročilo ni sestavljeno z zakonom, lahko od revizorja, ki je revidiral letno poročilo zahteva dodatno pisno ali ustno pojasnilo in predložitev informacije in dokumentov, vključno z osebni podatki, potrebnimi za izvajanje nalog po tem zakonu. Revizor se mora pristojnemu organu odzvati v roku, ki ga določi pristojni organ. Navedeno pomeni, da je že opravljena revizija letnega poročila in bo pristojni organ v primeru kršitve kolektivne organizacije v zvezi z revidiranim letnim poročilom ukrepal v skladu z 72. a členom.

K 12. členu:

Kolektivno upravljanje je v ZKUASP urejeno tako, da pristojna kolektivna organizacija sklene skupni sporazum z reprezentativnim združenjem uporabnikov, kjer se določijo tarifa in pogoji uporabe avtorskih del glede na različne okoliščine uporabe za vse uporabnike enako. Na podlagi skupnega sporazuma uporabniki sklepajo s pristojno kolektivno organizacijo individualne pogodbe o neizključnem prenosu avtorske pravice za uporabo varovanih avtorskih del, pri čemer te pogodbe ne smejo biti v nasprotju s skupnim sporazumom. Predstavljena ureditev velja tako za prostovoljno kot tudi obvezno kolektivno upravljanje.

V prvem in drugem odstavku 44. člena ZKUASP je določeno s kom lahko kolektivna organizacija sklepa skupne sporazume. Po prvem odstavku so to lahko reprezentativna združenja uporabnikov, ki predstavljajo večino uporabnikov na področju neke dejavnosti glede na njihovo število ali če jim zakon priznava reprezentativnost, po drugem odstavku pa je lahko tudi posamezni uporabnik avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije, če je zaradi narave svoje dejavnosti edini, ki opravlja to dejavnosti.

Z novim tretjim stavkom prvega odstavka 44. člena ZKUASP se določi, da lahko skupni sporazum skleneta tudi kolektivna organizacija in ministrstvo, ki je pristojno za področje neke dejavnosti. Kolektivna organizacija in ministrstvo, pristojno za področje neke dejavnosti, bosta lahko sklenila skupni sporazum v primerih, če so uporabniki avtorskih del na področju neke dejavnosti v pretežni

meri posredni proračunski uporabniki, pa nimajo reprezentativnega združenja, saj se za reprezentativno združenje uporabnikov šteje ministrstvo, prisojno za področje te dejavnosti. Če so uporabniki avtorskih del na področju neke dejavnosti v pretežni meri posredni proračunski uporabniki, sporazum skleneta pristojno ministrstvo in kolektivna organizacija, uporabniki pa lahko sodelujejo pri pogajanjih za sklenitev sporazuma.

V primeru kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic na delih izven pravnega prometa iz novega 10.č člena ZKUASP bodo uporabniki teh del ustanove za varstvo kulturne dediščine, ki dela trajno hranijo v svojih zbirkah. Gre za javno dostopne arhive, knjižnice, muzeje, javno RTV organizacijo, torej ustanove, ki so v pretežni meri posredni proračunski uporabniki in nimajo reprezentativnega združenja, ki bi jih večinsko predstavljalo. V tem primeru bosta lahko skupni sporazum sklenila pristojna reprezentativna kolektivna organizacija iz novega 10.č člena ZKUASP in ministrstvo, pristojno za bodisi kulturo bodisi šolstvo.

K 13. členu:

V petem odstavku 55. člena se določa višina nagrade člana Sveta, ki znaša tretjino osnovne mesečne plače okrožnega sodnika brez napredovanja za vsak začetni mesec trajanja postopka, višina nagrade predsednika Sveta pa je enaka višini nagrade člana Sveta, povečani za 20 %. Člani in predsednik Sveta so plačani za čas trajanja posameznega postopka, vendar ne več kot za 12 mesecev. Nagrada se izplača predsedniku in članom Sveta v mesecu, ki sledi mesecu izdaje odločbe. V vsakem ponovljenem postopku so lahko predsednik in člani Sveta plačani za največ tri mesece. Z določbo se odpravlja prevelik razmik med časom, ko so člani in predsednik Sveta opravili svoje delo, ter časom, ko so bili upravičeni do izplačila nagrade. Po veljavnem ZKUASP so bili do izplačila nagrade namreč upravičeni šele po pravnomočnosti sklepa o stroških, ki ga je Svet lahko izdal šele, ko je postala meritorna odločba pravnomočna. V praksi je dogajalo, da so izplačilo nagrade čakali po več let, tudi do 10 let. Prav tako se na novo določa, da so predsednik in člani plačani tudi v primeru ponovljenega postopka (vendar največ za tri mesece), do česar na podlagi veljavnega ZKUASP niso imeli pravice.

V šestem odstavku 55. člena so določeni stroški predsednika in članov Sveta, ki poleg potnih stroškov predstavlja zlasti nadomestilo za čas, porabljen na sejah in ustni obravnavi ter za pripravo nanje. Skupni mesečni znesek teh stroškov posameznega člana ali predsednika Sveta ne sme presegati polovice mesečnega zneska nagrade, ki pripada članu ali predsedniku Sveta. Izplačilo stroškov se opravlja predsedniku in članom Sveta mesečno za pretekli mesec, vendar največ za čas, za katerega se lahko skladno s prejšnjim odstavkom izplača nagrada. S predlagano določbo se predsedniku in članom Sveta omogoči, da se jim priznajo tudi tisti razumni stroški, ki jim nastanejo s tem, da se pripravljajo na in udeležujejo sej in ustnih obravnav v zvezi s postopkom pred Svetom.

V sedmem odstavku 55. člena se med postopkom pokaže, da glede na okoliščine zadeve sredstva predujma ne bodo zadoščala za kritje vseh stroškov delovanja Sveta, zato Svet s posebnim sklepom naloži eni ali drugi stranki založitev dodatnega predujma. Pri odločitvi o tem, kateri stranki se naloži založitev dodatnega predujma, Svet ravna po načelu pravične porazdelitve stroškov med strankami ter pri tem upošteva vse okoliščine konkretnega primera, zlasti pa, koliko je znašala vrednost izvirnega predujma, založenega s strani predlagatelja, na strani katere stranke ležijo razlogi za daljše trajanje postopka, od prvotno predvidenega.

V osmem sedmem odstavku 55. člena Svet po izdaji odločbe iz prejšnjega člena s sklepom odloči o stroških Sveta in o tem, kolikšen del od plačanih stroškov Sveta upošteva položeni predujem mora katera od strank povrniti drugi.

K 14. členu:

V drugem odstavku 56. člena se določa, da je Svet je oproščen plačila sodnih taks v upravnem sporu. Za zastopanje na strani tožene stranke so predsednik in člani Sveta upravičeni do povračila razumnih stroškov v višini največ štirikratnika maksimalnega mesečnega zneska stroškov iz šestega odstavka

prejšnjega člena. Podobno kot pri določi prejšnjega člena, se predsedniku in članom Sveta omogoči, da se jim priznajo tudi tisti razumni stroški, ki jim nastanejo v zvezi z zastopanjem Sveta pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije, ko je zoper odločitev Sveta vložen upravni spor.

V tretjem odstavku 56. člena se določa, da v upravnem sporu tožeča stranka nosi svoje stroške postopka.

K 15. členu:

68. člen določa pravila o mediaciji. Predlagana je sprememba prvega do šestega in osmega odstavka v skladu z Zakonom o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (Uradni list RS, št. 56/08) in določbami Direktive 2019/790/EU in Direktive 2019/789/EU. Kolektivna organizacija, reprezentativno združenje uporabnikov, uporabnik, reprezentativno združenje avtorjev in imetnik pravic lahko pri pristojnem organu predlagajo posredovanje mediatorja v katerem koli sporu v zvezi z avtorsko pravico. Poleg primerov iz do sedaj veljavnega 68. člena ZKUASP se zaradi prenosa 13., 19., 20., 21. in 23. člena Direktive 2019/790/EU dodajajo novi primeri: glede prenosa posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja iz drugega odstavka 70. člena ZASP; avtorskega honorarja in nadomestila iz 81. člena ZASP; evidence prihodka in poročanja iz 82. člena ZASP; alternativno reševanje sporov iz 82.a člena ZASP; uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic iz drugega odstavka 166.c člena ZASP; alternativno reševanje sporov pri večozemeljskih licencah iz 66. člena tega zakona; spora v zvezi s sklenitvijo pogodbe o neizključnem prenosu pravice dajanja na voljo javnosti avdiovizualnih del pri storitvah videa na zahtevo; če med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem operaterjev retransmisije ni sklenjen skupni sporazum.

Zaradi prenosa člena 6. Direktive 2019/789/EU je določeno posredovanje mediatorja brez sporazuma o mediaciji tudi v primeru, če med kolektivno organizacijo in operaterjem retransmisije ali med operaterjem retransmisije in radiodifuzno organizacijo ni sklenjene pogodbe o neizključnem prenosu pravice radiodifuzne retransmisije.

Za mediacijo se šteje postopek, v katerem stranke prostovoljno s posredovanjem mediatorja kot nevtralne tretje osebe skušajo doseči mirno rešitev spora s posredovanjem mediatorja, v zvezi s pogodbenim ali drugim njihovim pravnim razmerjem, ki iz njega izvira, kot je sklepanje skupnih sporazumov ali bi pravno razmerje želele urediti. Mediator lahko strankam nudi pomoč oziroma posreduje tudi pri pogajanjih za sklenitev pogodbe po določbah tega zakona in ZASP.

Navedeno sledi tudi prvemu odstavku novega 82.a člena ZASP-I, ki prenaša določbo prvega odstavka 13. člena Direktive 2019/790/EU (o mehanizmu pogajanja za namen dajanja na voljo avdiovizualnih del pri storitvah videa na zahtevo) in določbo prvega stavka 21. člena Direktive 2019/790/EU (države članice zagotovijo, da se spori v zvezi z obveznostjo glede preglednosti na podlagi 19. člena in mehanizma prilagoditve pogodbe na podlagi 20. člena lahko predložijo v postopku prostovoljnega alternativnega reševanja sporov). Avtorji in uporabniki lahko zahtevajo posredovanje mediatorja ali uporabijo katerokoli drugo obliko alternativnega reševanja sporov, zlasti glede prenosa posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja (drugi odstavek 70. člena), avtorskega honorarja in nadomestila (81. člen) ter evidence prihodka in poročanja (82. člen).

Zaradi prenosa določb 13. člena Direktive 2019/790/EU je primeroma (»zlasti«) naveden spor glede prenosa posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja (drugi odstavek 70. člena ZASP), ki lahko obsega tudi prenos materialnih avtorskih pravic za namen dajanja na voljo javnosti avdiovizualnih del pri storitvah videa na zahtevo. Zaradi prenosa določbe prvega stavka 21. člena Direktive 2019/790/EU so primeroma navedeni spori glede avtorskega honorarja in nadomestila (81. člen) ter evidence prihodka in poročanja (82. člen), saj se z določbami 81. in 82. člena ZASP med drugim prenašajo določbe 20. in 19. člena Direktive 2019/790/EU.

Z drugim odstavkom novega 82.a člena ZASP-I se prenašajo določbe drugega stavka 21. člena Direktive 2019/790/EU (države članice zagotovijo, da lahko reprezentativne organizacije avtorjev in

izvajalcev na specifično zahtevo ne enega ali več avtorjev ali izvajalcev začnejo tovrstne postopke). Določeno je, da reprezentativno združenje avtorjev lahko na zahtevo avtorja začne postopke iz prejšnjega odstavka, torej posredovanje mediatorja ali uporaba katerekoli druge oblike alternativnega reševanja sporov. S tako ureditvijo se olajšuje položaj avtorja, saj se mu ni treba posebej izpostaviti. Reprezentativno združenje avtorjev bo morda tudi lažje doseglo rešitev spora, ker na primer razpolaga z obsežnejšimi podatki o spornih vprašanjih, ureditvi v drugih primerljivih državah, ima ustrezne kadre.

Tretji odstavek novega 82.a člena ZASP-I (delno) prenaša določbo prvega odstavka 23. člena Direktive 2019/790/EU, ki vsebuje skupne določbe glede 19., 20. in 21. člena Direktive 2019/790/EU: države članice zagotovijo, da so vse pogodbene določbe, ki preprečujejo skladnost s členi 19., 20. in 21. neizvršljive zoper avtorje in izvajalce. V tretjem odstavku novega 82.a člena je zato v skladu s prvim odstavkom 23. člena Direktive 2019/790/EU določeno, da so pogodbena določila, ki v škodo avtorja nasprotujejo določbam tega člena, nična. Na primer če bi uporabnik v pogodbo z avtorjem vnesel določbo, ki bi avtorju onemogočala alternativno reševanje sporov, se uporabnik na tako določbo ne bo mogel uspešno sklicevati.

ZASP v drugem odstavku 4. člena določa, da se določbe tega zakona o sestavinah avtorskega dela, o domnevi avtorstva, soavtorjih, avtorjih združenih del, vsebini materialnih avtorskih pravic in drugih pravic avtorja, razmerju med avtorsko in lastninsko pravico, vsebinskih omejitvah avtorske pravice, začetku in učinku teka rokov pri trajanju avtorske pravice ter avtorski pravici v pravnem prometu (1. in 2. oddelek Tretjega poglavja tega zakona) smiselno uporabljajo tudi za sorodne pravice, razen če je v Petem poglavju tega zakona določeno drugače. Določba 82.a člena ZASP-I se zato smiselno uporablja tudi za sorodne pravice.

V primeru sklenjenega sporazuma strank o reševanju sporov z mediacijo, se mediacija začne na dan, ko stranka prejme predlog nasprotne stranke za začetek mediacije. V primerih brez sporazuma o mediaciji se mediacija začne z dnem, ko se stranke sporazumejo za mediacijo. Če ena stranka drugi stranki predlaga mediacijo, pa v tridesetih dneh od dne, ko ji je poslala predlog za mediacijo, oziroma v roku, ki je določen v predlogu, ne prejme sprejema predloga za mediacijo, lahko šteje, da je predlog za mediacijo zavrnjen. V Uredbi o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami se določa postopek mediacije. Postopek se začne z vložitvijo predloga za mediacijo pri pristojnemu organu, ki bo preveril ali predlog vsebuje vse pogoje za začetek mediacije.

Mediator deluje neodvisno in nepristransko, ni vezan na nobena navodila ter si prizadeva za enako obravnavo strank, upošteva vse okoliščine primera. Mediator stori vse, kar je potrebno, da se stranke pogajajo v dobri veri in da pogajanja ne ovirajo brez utemeljenega razloga. V postopku mediacije so zagotovljena splošna načela mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, zlasti načelo prostovoljnega sodelovanja, enakega obravnavanja strank, avtonomije strank v postopku, zaupnosti postopka ter nepristranskosti in neodvisnosti mediatorja. Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Za spore v zvezi s radiodifuzno retransmisijo se šteje, da so stranke predlog sprejele, če nobena od njih ne ugovarja v treh mesecih od njegove vročitve.

Pristojni organ v Uradnem listu Republike Slovenije objavi javni poziv, da kandidati za mediatorje vložijo prijavo pri pristojnemu organu. Seznam mediatorjev se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za gospodarstvo in pristojnega organa. Pristojni organ seznam mediatorjev sproti posodablja. Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.

K 16. členu:

Veljavni ZKUASP ne ureja možnosti pristojnega organa, da opravi nadzor nad skladnostjo letnega poročila kolektivne organizacije ter ugotovi in naloži odpravo morebitnih kršitev. Da bi razširil nadzor pristojnega organa tudi na pregled letnih poročil, se dodaja nov 72.a člen, ki določa ukrepe pri kršitvah kolektivnih organizacij v zvezi z revidiranim letnim poročilom. V kolikor pristojni organ pri opravljanju nadzora z odločbo ugotovi, da je revidirano letno poročilo kolektivne organizacije sestavljeno v nasprotju s tem zakonom, kolektivni organizaciji naloži odpravo ugotovljene kršitve v že

sprejetem in revidiranem letnem poročilu ali odpravo ugotovljene v prvem letnem poročilu po pravnomočnosti odrejene odprave kršitve. Pristojni organ kolektivni organizaciji tudi naloži, da je kolektivna organizacija dolžna javno objaviti odločbo na njeni javnosti prosto dostopni spletni strani v roku 15 dni po dokončnosti odločbe o ugotovitvi kršitve.

K 17. členu:

77. člen ZKUASP določa prekrške kolektivne organizacije.

S predlogom zakona se med prekrške kolektivne organizacije, ki se kaznuje z globo od 4.000 do 7.000 eurov, uvrsti tudi prekršek kolektivne organizacije, ki v roku 15 dni po dokončnosti odločbe pristojnega organa, s katero je ugotovil, da je revidirano letno poročilo kolektivne organizacije sestavljeno v nasprotju s tem zakonom, le-te na svoji spletni strani javno ne objavi (drugi odstavek 72.a člena).

Med prekrške se uvrsti tudi prekršek, če kolektivna organizacija ne odpravi ugotovljene kršitve v že sprejetem in revidiranem letnem poročilu (prvi odstavek 72.a člena); Nov je tudi prekršek, če kolektivna organizacija ne odpravi ugotovljene kršitve v prvem letnem poročilu po pravnomočnosti odrejene odprave kršitve (prvi odstavek 72.a člena).

Med prekrške se uvrsti tudi prekršek, če pristojna reprezentativna kolektivna organizacija v roku 15 dni po prejemu obvestila, da je imetnik pravice izključil svoje delo kot delo izven pravnega prometa, o tem ne obvesti ustanove za varstvo kulturne dediščine (tretji odstavek 10.č člena). Na izključitev uporabe dela imetnika pravic se je treba hitro odzvati, saj ima imetnik pravico, da se njegovo delo preneha uporabljati takoj, ko uporabo izključi. Kolektivni organizaciji se tako daje največ 15 dni časa, da o izključitvi uporabe imetnika pravic obvesti ustanovo kulturne dediščine. Ta mora delo prenehati uporabljati takoj po prejetju obvestila o izključitvi uporabe.

K 18. členu:

78. člen ZKUASP določa prekrške pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost.

S predlogom zakona se med prekrške navedenih oseb, za katere je zagrožena globa od 600 do 6.000 eurov, umesti prekršek ustanove za varstvo kulturne dediščine, ki v skladu s tretjim odstavkom 10.č člena najpozneje v 15 dneh po prejemu obvestila preko javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, ali pisne izključitve imetnika pravic, ne obvesti reprezentativne kolektivne organizacije, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega avtorskega dela kot dela izven pravnega prometa. Nova kazenska določba je namenjena vzpodbujanju večje pretočnosti informacij v zvezi s izključitvijo uporabe določenega avtorskega dela.

Med prekrške se v 78. členu določa tudi prekršek pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če pristojni kolektivni organizaciji enkrat mesečno ne pošlje ali na svoji spletni strani javno ne objavi sporedov oddajanih avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije (tretji odstavek 48. člena). Za opredelitev prekrška zadostuje opustitev že ene predpisane obveznosti iz tretjega odstavka 48. člena (enkrat mesečno ne pošlje ali na svoji spletni strani javno ne objavi sporedov oddajanih avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije), s čemer bo dosežen tudi generalno preventivni učinek na udeležence.

K 19. členu:

Ker novi 31. člen ZASP (2. člen predloga ZASP-I) o pravici radiodifuzne retransmisije ne določa več izraza kabelska retransmisija, se šteje, da veljavna dovoljenja pristojnega organa za kolektivno upravljanje v primeru kabelske retransmisije z dnem uveljavitve tega zakona obsegajo pravico radiodifuzne retransmisije iz 31. člena ZASP. Pravica radiodifuzne retransmisije obsega kompleksno

materijo, saj vsebuje dve fazi prenosa programskih signalov z varovanimi avtorskimi deli in predmeti sorodnih pravic: a) prvotni prenos in b) nadaljnji prenos (retransmisijo), obe fazi pa sta namenjeni javnosti. S spremembami 31. člena ZASP se posodablja ureditev materialne avtorske pravice radiodifuzne retransmisije, tako da se celovito združi področji, ki ju urejata Direktiva 2019/789/EU in Direktiva 93/83/EGS. Hkrati se upošteva relevantno določbo 2. točke prvega odstavka 11.bis člena Bernske konvencije. Zaradi zagotovitve tehnološke nevtralnosti ureditve niso določeni opisi tehnologij, s katerimi se izvajata prvotni prenos radijskih ali televizijskih programskih signalov z deli in njihova retransmisija.

Tretji odstavek spremenjenega 31. člena ZASP določa, da se kot radiodifuzna retransmisija šteje tudi priobčitev javnosti, kadar RTV organizacija prvotno in brez dostopa javnosti prenaša svoje programske signale operaterju retransmisije, ki ni RTV organizacija (neposredno oddajanje), ta pa jih retransmitira javnosti. Šteje se, da RTV organizacija in operater retransmisije pri tem sodelujeta v enotnem dejanju priobčitve javnosti, za katerega morata vsak zase pridobiti dovoljenje avtorja. Tretji odstavek spremenjenega 31. člena ZASP prenaša v slovenski pravni red določbe četrtega odstavka 2. člena in določbe prvega odstavka 8. člena Direktive 2019/789/EU, ki ureja neposredno oddajanje. Ker neposredno oddajanje izpolnjuje znake retransmisije (faza prvotnega prenosa, kot izhaja iz drugega stavka 14. uvedne izjave Direktive 2019/789/EU, namen prenašanja javnosti) in ker Direktiva 2019/789/EU v drugem odstavku 8. člena napotuje na smiselno uporabo določb o retransmisiji, je neposredno oddajanje uvrščeno v pravico radiodifuzne retransmisije. Neposredno oddajanje je priobčitev javnosti, pri kateri RTV organizacija prvotno in brez dostopa javnosti prenaša svoje programske signale operaterju retransmisije (ki ni RTV organizacija), ta pa jih retransmitira javnosti (torej priobči javnosti). V tem primeru prvotni prenos RTV organizacije ni dostopen javnosti (je pa namenjen za sprejem s strani javnosti) in ga javnosti retransmitira operater retransmisije (ta je glede na to, da daje signal v javnost, v položaju distributerja signala, s čimer tretji odstavek spremenjenega 31. člena ZASP prenaša tudi drugi odstavek 8. člena Direktive 2019/789/EU). V skladu z določbami prvega odstavka 8. člena in 20. uvedno izjavo Direktive 2019/789/EU je določeno, da se šteje, da RTV organizacija in operater retransmisije pri tem sodelujeta v enotnem dejanju priobčitve javnosti, za katerega morata vsak zase pridobiti dovoljenje avtorja (in ob upoštevanju drugega odstavka 4. člena ZASP, ki med drugim določa, da se določbe o vsebini materialnih avtorskih pravic smiselno uporabljajo za sorodne pravice, razen če je v Petem poglavju ZASP določeno drugače, tudi imetnikov sorodnih pravic). V vsakem primeru posebej je treba ugotoviti, kakšen je prispevek RTV organizacije in operaterja retransmisije (ki ni RTV organizacija) v tem enotnem dejanju priobčitve javnosti. Kot izhaja iz 20. uvedne izjave Direktive 2019/789/EU in sodne prakse Sodišča Evropske unije (npr. sodbi

Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, ter Airfield in Canal Digitaal,

C-431/09 in C-432/09, točki 74 in 79), se, kadar distributerji signalov RTV organizacijam omogočajo

zgolj tehnična sredstva, da bi zagotovili ali izboljšali sprejem oddaj, ne bi smelo šteti, da sodelujejo pri dejanju priobčitve javnosti. Iz navedenega izhaja, da kadar distributer signalov omogoča RTV organizaciji zgolj tehnična sredstva, ni zavezan k plačilu nadomestila. Iz navedenega izhaja, da bo višina primerne nadomestila odvisna od tega, kakšen je prispevek vsakega od njiju v enotnem dejanju priobčitve javnosti (kot izhaja iz sodbe Sodišča Evropske unije v zadevi C-325/14).

Predlog spremenjenega 31. člena ZASP opušča dosedanje omejitve pravice radiodifuzne retransmisije iz 2. točke do zdaj veljavnega 31. člena ZASP (pri številu do 100 kablskih priključkov ta pravica ni obstajala). Razlogov za tako ureditev je več: ta omejitev pri retransmisiji iz drugih držav ni dopustna (kar je upoštevano že do zdaj); njena uvedba in obseg v obliki omejitve pravice kot »uporaba v določenih drugih manj pomembnih primerih« je sporna glede na določbo o) točke tretjega odstavka 5. člena Direktive 2001/29/ES in določbo drugega odstavka 9. člena Bernske konvencije, v praksi je bila večina takih malih kablskih omrežij priključenih k večjim kablskim operaterjem.

Tretji odstavek 31. člena ZASP prenaša drugi odstavek 11. člena Direktive 2019/789/EU. Določeno je, da se za dovoljenja (imetnika pravice) o neposrednem oddajanju po tretjem odstavku spremenjenega 31. člena ZASP, ki veljajo na dan 7. junij 2021, te določbe uporabljajo od 7. junija 2025 dalje, če se ta dovoljenja iztečejo po navedenem datumu. Enako kot prehodna določba drugega odstavka 31. člena tudi ta določba rešuje stanje, ko nova zakonska ureditev trči ob že obstoječe in še veljavne pogodbe ali dovoljenja imetnikov pravic, s katerimi je bila ta materija med imetniki pravic in uporabniki že predhodno pogodbeno urejena. Presečni datum je dan uveljavitve Direktive 2019/789/EU, to je 7. junij 2021 (do katerega bi morale države članice prenesti določbe te direktive). Pogodbenim strankam je treba omogočiti ustrezno prehodno obdobje, da še nekaj časa uživajo svoja pogodbeno razmerja ali jih prilagodijo novi zakonodaji. Prehodna določba tretjega odstavka 31. člena zato v skladu z Direktivo 2019/789/EU določa za neposredno oddajanje (iz tretjega odstavka spremenjenega 31. člena) prehodno obdobje štirih let (do 7. junija 2025), če se te (obstoječe) pogodbe ali dovoljenja imetnikov pravic iztečejo po 7. juniju 2025 oziroma če bi ob izteku prehodnega obdobja še veljale.

K 20. členu:

V predlogu zakona se določi uskladitev določb Uredbe o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami z določbami zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

K 21. členu:

V predlogu zakona se določi 15-dnevni vacatio legis

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

V Zakonu o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16)

2. člen prenos direktiv Evropske unije)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL L št. 84 z dne 20. 3. 2014, str. 72; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/26/EU).

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenašata:

- Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15) in
- Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 12), ki je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1).

3. člen (pojmi)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- »avtorski honorar« je prihodek iz naslova uporabe avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic;
- »avtorska pravica«, »sorodne pravice« in »avtorsko delo« imajo isti pomen kot v zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice;
- »država članica« je država članica Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora;
- »imetnik oziroma imetnica pravic (v nadaljnjem besedilu: imetnik pravic)« je avtor oziroma avtorica (v nadaljnjem besedilu: avtor), izvajalec oziroma izvajalka (v nadaljnjem besedilu: izvajalec), proizvajalec fonograma, filmski producent, RTV organizacija, založnik, izdelovalec podatkovnih baz in vsaka druga oseba, razen kolektivne organizacije, na katero so bile z zakonom, pogodbo ali drugim pravnim poslom prenesene posamične materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja ali sorodne pravice, ali ki je na podlagi pogodbe ali drugega pravnega posla ali zakona upravičena do avtorskega honorarja;
- »povezana oseba« ima isti pomen kot v zakonu, ki ureja medije;
- »pravice za spletno uporabo glasbenih del« so avtorske pravice, ki imajo isti pomen kot v zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice, in jih uporabnik pridobi za spletno uporabo glasbenih del;
- »pristojni organ« je Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino;
- »register« je register na podlagi zakona, ki ureja statusno obliko pravne osebe, ki je kolektivna organizacija;
- »repertoar« je seznam avtorskih del, na katerih kolektivna organizacija ali neodvisni subjekt upravljanja upravlja avtorske pravice;
- »statut« je akt o ustanovitvi pravne osebe;

- »tuja kolektivna organizacija« je kolektivna organizacija, ki nima sedeža ali podružnice v Republiki Sloveniji;
- »večozemeljska licenca« je dovoljenje za uporabo avtorskega dela, ki zajema ozemlje več kot ene države članice.

9. člen **(obvezno kolektivno upravljanje)**

Ne glede na drugi odstavek 7. člena tega zakona imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenih avtorskih delih le prek kolektivne organizacije (obvezno kolektivno upravljanje), če gre za:

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13 in 56/15; v nadaljnjem besedilu: ZASP);
2. ponovno prodajo izvirnikov likovnih del (sledna pravica iz 35. člena ZASP);
3. reproduciranje avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena ZASP;
4. kabelsko retransmisijo avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic, in
5. pravico do dodatnega letnega nadomestila iz 122.b člena ZASP.

18. člen **(pooblastilo imetnika pravic)**

(1) Imetnik pravic pisno pooblasti kolektivno organizacijo za upravljanje določene avtorske pravice na določenem avtorskem delu in za ozemlja po lastni izbiri, ne glede na državo članico svojega državljanstva ali prebivališča ali državo članico sedeža kolektivne organizacije.

(2) Imetnik pravic lahko za upravljanje določene avtorske pravice na določenem avtorskem delu za določeno ozemlje pooblasti le eno kolektivno organizacijo. Kolektivna organizacija brez pooblastila imetnika pravic ne more upravljati avtorske pravice na določenem avtorskem delu.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko pristojna kolektivna organizacija v primerih iz 9. člena tega zakona upravlja avtorske pravice brez pooblastila imetnika pravic.

(4) Imetnik pravic lahko sam, ne glede na pooblastilo kolektivni organizaciji, dovoli uporabo svojega avtorskega dela za nekomercialno rabo (za humanitarni, kulturni, izobraževalni namen ipd.). O tem imetnik pravic obvesti kolektivno organizacijo najpozneje 15 dni po izdaji takšnega dovoljenja.

(5) Kolektivna organizacija ne more zavrniti upravljanja pravic iz prvega odstavka tega člena, če upravlja takšne avtorske pravice na takšni vrsti avtorskih del na določenem ozemlju.

(6) Imetnik pravic lahko delno ali v celoti prekliče pooblastilo iz prvega odstavka tega člena. O tem mora pisno obvestiti kolektivno organizacijo en mesec pred začetkom učinkovanja preklica. Kolektivna organizacija lahko v statutu določi, da preklic pooblastila začne učinkovati z novim poslovnim letom.

(7) Imetnik pravic je upravičen do avtorskih honorarjev, ki jih je kolektivna organizacija zbrala za njegov račun za uporabo njegovih del do začetka učinkovanja preklica pooblastila. Do začetka učinkovanja preklica pooblastila ima imetnik pravic, ki je član kolektivne organizacije, enake pravice, kot drugi člani kolektivne organizacije.

(8) Kolektivna organizacija ne more pogojevati preklica pooblastila z zahtevo, da se za upravljanje avtorske pravice pooblasti druga kolektivna organizacija.

(9) Kolektivna organizacija mora pred pridobitvijo pooblastila obvestiti imetnika pravic o njegovih pravicah iz tega člena.

25. člen

(pristojnosti skupščine)

- (1) Skupščina odloča o:
- sprejemu statuta in vsaki spremembi statuta;
  - imenovanju, razrešitvi, prejemkih ter drugih denarnih in nedenarnih ugodnostih članov nadzornega odbora;
  - pravilih o delitvi zbranih avtorskih honorarjev, do katerih so upravičeni imetniki pravic;
  - pravilih o uporabi nerazdeljenih zneskov avtorskih honorarjev;
  - pravilih o politiki vlaganja avtorskih honorarjev v bančne depozite in uporabi teh prihodkov;
  - pravilih o stroških poslovanja;
  - uporabi nerazdeljenih avtorskih honorarjev;
  - pravilih o namenskih skladih;
  - pravilih o obvladovanju tveganj, če ni ta pristojnost s statutom ali sklepom skupščine prenesena na nadzorni odbor;
  - odobritvi nakupa, prodaje ali hipoteke na nepremičnine, če ni ta pristojnost s statutom ali sklepom skupščine prenesena na nadzorni odbor;
  - odobritvi najema posojil ali zagotavljanja zavarovanja za posojila, če ni ta pristojnost s statutom ali sklepom skupščine prenesena na nadzorni odbor;
  - odobritvi združitve, ustanovitvi podružnice in pridobitvi deleža v zunanjem izvajalcu;
  - imenovanju revizorja;
  - sprejemu letnega poročila;
  - potrditvi pogodbe z zunanjim izvajalcem in njenih sprememb in
  - drugih vprašanjih v skladu z zakonom, ki ureja status pravne osebe.

(2) Za sprejem skupščinskega sklepa je potrebna večina na skupščini navzočih glasovalnih pravic, razen če ta zakon ali statut določa višjo večino.

(3) Na skupščini se z namenom učinkovitega uveljavljanja pravic članov sestavi seznam navzočih in zastopanih članov ter njihovih pooblaščenцев, ki vsebuje osebno ime, prebivališče ali firmo in sedež, število glasovalnih pravic, ki jih ima član, ter število vseh na skupščini navzočih glasovalnih pravic. Če kolektivna organizacija upravlja različne avtorske pravice na različnih vrstah avtorskih del, ali različne pravice različnih kategorij imetnikov pravic, seznam vsebuje tudi glasovalne pravice za vsako kategorijo imetnikov pravic.

(4) Na skupščini se piše zapisnik, ki ga podpiše predsednik skupščine. V zapisniku se navede kraj in datum zasedanja, število vseh na skupščini navzočih glasovalnih pravic, sprejeti sklepi ter izid glasovanja. Zapisnik se objavi v sedmih dneh od skupščine na spletni strani kolektivne organizacije.

31. člen

(posebni primer delitve)

(1) Nadomestilo, zbrano na podlagi drugega odstavka 37. člena ZASP, se deli avtorjem v obsegu 40 %, izvajalcem v obsegu 30 % in proizvajalcem fonogramov oziroma filmskim producentom v obsegu 30 %.

(2) Nadomestilo, zbrano na podlagi tretjega odstavka 37. člena ZASP, se deli avtorjem v obsegu 50 % in založnikom v obsegu 50 %.

(3) Nadomestilo, zbrano na podlagi 2. točke prvega odstavka 47. člena ZASP, se deli avtorjem v obsegu 30 % in imetnikom pravic v obsegu 70 %. Avtor se pravici do svojega deleža ne more odpovedati.

33. člen (namenski skladi)

(1) Ne glede na četrti odstavek 30. člena tega zakona lahko kolektivna organizacija v skladu s statutom oblikuje različne namenske sklade. Kolektivna organizacija mora oblikovati namenske sklade, če ima nerazdeljene avtorske honorarje.

(2) Kolektivna organizacija lahko za namenske sklade nameni največ 10 % zbranih avtorskih honorarjev. Višino vplačila v namenski sklad določi skupščina z večino najmanj treh četrtin na skupščini navzočih glasovalnih pravic.

(3) Skladi so ločena namenska sredstva, oblikovana za namen spodbujanja kulturnoumetniškega ustvarjanja in razširjanja novih avtorskih del na področjih, pomembnih za ohranjanje kulturne raznolikosti, pri čemer morajo sredstva prejeti še neuveljavljeni avtorji s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ali za socialne ali izobraževalne namene avtorjev s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji.

(4) Sredstva sklada se vodijo ločeno na računu kolektivne organizacije za vsak sklad posebej.

(5) Pravila o namenskih skladih morajo zagotavljati preglednost delovanja namenskih skladov in določati:

1. namenske sklade kolektivne organizacije;
2. pravila o vplačilih v sklad in izplačilih iz njega;
3. vnaprej določena pravila o porabi sredstev;
4. opredelitev pojma »neuveljavljeni avtor« in
5. pravila nadzora nad uporabo prejetih sredstev sklada.

39. člen (obveščanje javnosti)

(1) Kolektivna organizacija na svoji spletni strani za javnost prosto dostopno objavi:

1. dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic;
2. repertoar, avtorske pravice, ki jih upravlja, in v primeru večozemeljskih licenc za spletne pravice za glasbena dela ozemlja, ki jih pokriva;
3. pogoje za včlanitev v kolektivno organizacijo, vzorec pooblastila in pogoje za preklic pooblastila;
4. skupne sporazume, sklenjene z reprezentativnimi združenji uporabnikov;
5. vzorec pogodbe z uporabnikom in tarifo za posamezne načine uporabe;
6. imena tujih kolektivnih organizacij, s katerima ima sklenjene sporazume o zastopanju in seznam sporazumov;
7. podatke o članstvu kolektivne organizacije v mednarodnih združenjih;
8. statut kolektivne organizacije;
9. pravila o delitvi zbranih avtorskih honorarjev, do katerih so upravičeni imetniki pravic;
10. pravila o uporabi nerazdeljenih zneskov avtorskih honorarjev;
11. pravila o politiki vlaganja avtorskih honorarjev v bančne depozite in uporabi teh prihodkov;
12. pravila o stroških poslovanja kolektivne organizacije;
13. pravila o namenskih skladih;
14. pravila o obvladovanju tveganj;
15. podatke o osebah, ki so pooblaščenice za zastopanje kolektivne organizacije;

16. seznam oseb, ki so člani organov kolektivne organizacije, razen skupščine;
17. informacijo iz tretjega odstavka 35. člena tega zakona;
18. število članov kolektivne organizacije in število vseh glasovalnih pravic;
19. začasne tarife;
20. sprejeto letno poročilo z revizorjevim poročilom;
21. merila, uporabljena za določitev tarif in
22. način reševanja sporov med kolektivno organizacijo ter njenimi člani in imetniki pravic, tujimi kolektivnimi organizacijami in uporabniki.

(2) Kolektivna organizacija dokumente in podatke iz prejšnjega odstavka na svoji spletni strani sprotno posodablja. Letno poročilo, skupaj z revizorjevim poročilom, mora biti na spletni strani kolektivne organizacije objavljeno najmanj pet let od njegovega sprejema.

41. člen **(sestava letnega poročila)**

- (1) Letno poročilo kolektivne organizacije vsebuje vsaj:
- bilanco stanja;
  - izkaz poslovnega izida;
  - izkaz denarnih tokov;
  - priložilo s pojasnili k računovodskim izkazom;
  - poročilo o uporabi sredstev namenskih skladov, če jih oblikuje;
  - poročilo o izvedenih aktivnostih v poslovnem letu;
  - poročilo o poslovanju z zunanjim izvajalcem;
  - informacije o zavrnjenih dovoljenjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije;
  - izjave o nasprotju interesov iz 29. člena tega zakona;
  - opis statusne oblike in načina upravljanja ter nadzora kolektivne organizacije;
  - skupni znesek plačil, ki so ga v preteklem poslovnem letu od kolektivne organizacije prejeli člani posloводства in člani nadzornega odbora ločeno za vsako od teh skupin oseb, vključno z vplačili za dodatna pokojninska zavarovanja in vse druge ugodnosti v kakršnikoli obliki, in
  - firmo oziroma ime ter sedež povezanih oseb in zunanjih izvajalcev.

- (2) Priloga s pojasnili k računovodskim izkazom vsebuje obrazložitev:
1. skupnega zneska vseh avtorskih honorarjev, ki jih je kolektivna organizacija zbrala, pri čemer morajo biti ti podatki prikazani po vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in poslovnih letih, za katera so bili zbrani, ter natančno obrazloženi;
  2. zneska vseh stroškov kolektivne organizacije in njihov odstotek glede na vse zbrane avtorske honorarje, pri čemer morajo biti ti podatki prikazani po vrsti avtorskih pravic in vrsti uporabe ter natančno obrazloženi;
  3. zneska stroškov poslovanja in njihov odstotek glede na vse zbrane avtorske honorarje, pri čemer morajo biti ti podatki prikazani po vrsti avtorskih pravic in vrsti uporabe, natančno obrazloženi in razčlenjeni vsaj na:
    - stroške, povezane z zbiranjem avtorskih honorarjev in nadomestil,
    - stroške, povezane z delitvijo avtorskih honorarjev in nadomestil,
    - odvetniške stroške,
    - stroške informacijske tehnologije,
    - stroške dela,
    - stroške zunanjih izvajalcev,
    - druge stroške poslovanja kolektivne organizacije;
  4. zneska stroškov, povezanih z delovanjem namenskih skladov, in njihov odstotek glede na vse zbrane avtorske honorarje;
  5. virov, ki se uporabljajo za kritje stroškov kolektivne organizacije;
  6. zneskov, namenjenih v namenske sklade, pri čemer morajo biti ti podatki prikazani po vrsti avtorskih pravic in vrsti uporabe ter natančno obrazloženi;
  7. števila delitev zbranih avtorskih honorarjev po vrsti avtorskih pravic in vrsti uporabe;

8. skupnega zneska avtorskih honorarjev, dodeljenih imetnikom pravic, pri čemer morajo biti ti podatki prikazani po posamezni vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in poslovnih letih, za katera so bili zbrani, ter natančno obrazloženi;
9. skupnega zneska avtorskih honorarjev, plačanih imetnikom pravic, pri čemer morajo biti ti podatki razdeljeni po vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in poslovnih letih, za katera so bili zbrani, in natančno obrazloženi;
10. skupnega zneska avtorskih honorarjev, dodeljenih imetnikom pravic, vendar še ne plačanih, pri čemer morajo biti ti podatki razdeljeni po vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in poslovnih letih, za katera so bili zbrani, in natančno obrazloženi;
11. skupnega zneska zbranih avtorskih honorarjev, vendar še ne dodeljenih imetnikom pravic, pri čemer morajo biti ti podatki prikazani po posamezni vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in poslovnih letih, za katera so bili zbrani;
12. razlogov, če se ni izvedla dodelitev in izplačilo imetnikom pravic v rokih iz 34. in 35. člena tega zakona;
13. zneska nerazdeljenih avtorskih honorarjev in obrazložitev njihove uporabe;
14. zneska, prejetega in plačanega drugim kolektivnim organizacijam, pri čemer morajo biti ti podatki razdeljeni po vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in posamezni kolektivni organizaciji;
15. zneska zaračunanih stroškov poslovanja drugim kolektivnim organizacijam, pri čemer morajo biti ti podatki razdeljeni po vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in posamezni kolektivni organizaciji;
16. zneska plačanih stroškov poslovanja drugim kolektivnim organizacijam, pri čemer morajo biti ti podatki razdeljeni po vrsti avtorskih pravic, vrsti uporabe in posamezni kolektivni organizaciji;
17. zneska avtorskih honorarjev, razdeljenega neposredno imetnikom pravic, ki izhajajo iz druge kolektivne organizacije;
18. vseh transakcij s povezanimi osebami in
19. povprečnega števila zaposlenih delavcev v poslovnem letu.

(3) V posebnem poročilu o uporabi sredstev namenskih skladov je treba razkriti podatke o razporeditvi avtorskih honorarjev v namenske sklade, razdeljene po vrsti avtorskih pravic in vrsti uporabe, ter natančno obrazložiti porabo sredstev teh namenskih skladov z navedbo podatkov o prejemniku in višini sredstev, ki jih je prejel, ter navesti skupni znesek sredstev v namenskem skladu.

(4) V poročilu o poslovanju z zunanjim izvajalcem je treba razkriti vse pravne posle, ki jih je kolektivna organizacija sklenila z zunanjim izvajalcem, ter skupni znesek plačil s strani kolektivne organizacije, razdeljen po posameznih pravnih poslih.

44. člen **(skupni sporazum)**

(1) Skupni sporazum v pisni obliki skleneta kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije. Reprezentativna so tista združenja uporabnikov, ki predstavljajo večino uporabnikov na področju neke dejavnosti glede na njihovo število ali če jim zakon priznava reprezentativnost.

(2) Skupni sporazum lahko skleneta tudi kolektivna organizacija in posamezni uporabnik avtorskih del iz njenega repertoarja, če je zaradi narave svoje dejavnosti edini, ki opravlja to dejavnost. Določbe, ki se nanašajo na reprezentativno združenje uporabnikov, se smiselno uporabljajo za posameznega uporabnika po tej določbi.

(3) Kolektivna organizacija mora prvo vabilo k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objaviti na spletni strani AJPes in na svoji spletni strani.

(4) Skupni sporazum določa vsaj:

1. tarifo;
2. pogoje uporabe avtorskih del glede na različne okoliščine uporabe;
3. okoliščine uporabe, zaradi katerih se plačilo avtorskega honorarja ali nadomestila po tarifi zviša, zniža ali oprosti;
4. rok in način plačila avtorskega honorarja ali nadomestila;

5. način plačila avtorskega honorarja in morebitni poračun glede na začasno tarifo iz četrtega odstavka 45. člena tega zakona za uporabo avtorskih del do sklenitve skupnega sporazuma, če se s tem skupnim sporazumom prvič določa tarifa za neko vrsto uporabe avtorskih del;
6. predstavnike kolektivne organizacije in reprezentativnega združenja uporabnikov avtorskih del, ki spremljajo izvajanje skupnega sporazuma.

(5) Kolektivne organizacije in uporabniki se pogajajo v dobri veri in si medsebojno zagotovijo vse potrebne informacije za sklenitev skupnega sporazuma.

(6) Kolektivna organizacija objavi skupni sporazum v Uradnem listu Republike Slovenije.

(7) Skupni sporazum začne veljati za vse istovrstne uporabnike avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, ne glede na to, ali so sodelovali pri pogajanjih ali sklenitvi tega sporazuma. Uporabniki avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije morajo s kolektivno organizacijo skleniti pogodbo v skladu z veljavnim skupnim sporazumom.

(8) Sodišča so vezana na veljavni skupni sporazum.

(9) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za spremembe, dopolnitve ali prenehanje skupnih sporazumov.

55. člen **(stroški postopka pred Svetom)**

(1) Stroški postopka pred Svetom so stroški strank in stroški Sveta.

(2) Vsaka stranka sama nosi svoje stroške, ki jih ima zaradi postopka pred Svetom.

(3) Stranki po enakih delih krijeta naslednje stroške Sveta:

- nagrado za predsednika in člane Sveta,
- potne in druge razumne stroške predsednika in članov Sveta,
- stroške, potrebne za izvedbo dokazov,
- administrativne stroške.

(4) Stranka, ki je začela postopek, mora v roku, ki ga določi Svet, založiti ustrezna sredstva za kritje stroškov njegovega delovanja (predujem), sicer Svet predlog za začetek postopka zavrže.

(5) Višina nagrade člana Sveta znaša tretjino osnovne mesečne plače okrožnega sodnika brez napredovanja za vsak začetni mesec trajanja postopka, višina nagrade predsednika Sveta pa je enaka višini nagrade člana Sveta, povečani za 20 %. Člani in predsednik Sveta so plačani za čas trajanja posameznega postopka, vendar ne več kot za 12 mesecev.

(6) Svet po pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega člena s posebnim sklepom odloči o stroških Sveta in o tem, ali mora ob upoštevanju položenega predujma katera od strank drugi povrniti ustrezni del plačanih stroškov Sveta, ter po pravnomočnosti tega sklepa izvede izplačilo svojim članom in predsedniku.

56. člen **(sodno varstvo zoper odločbe Sveta)**

(1) Zoper odločbo ali sklep o stroških Sveta ni dovoljena pritožba, možna pa je tožba v upravnem sporu, o kateri odloča upravno sodišče na svojem sedežu.

(2) Svet je oproščen plačila sodnih taks v upravnem sporu. Vsaka stranka nosi svoje stroške postopka.

68. člen (mediacija)

(1) Kolektivna organizacija, reprezentativno združenje uporabnikov, uporabnik in imetnik pravic lahko na podlagi sporazuma o mediaciji predlagajo posredovanje mediatorja.

(2) Posredovanje mediatorja po drugem odstavku 166.c člena ZASP in 66. členu tega zakona se lahko zahteva brez sporazuma o mediaciji. V mediacijskih postopkih se smiselno uporabljajo določbe o mediaciji med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov.

(3) Mediator je neodvisen, nepristranski in ni vezan na nobena navodila.

(4) Mediator stori vse, kar je potrebno, da se stranke pogajajo v dobri veri in da pogajani ne ovirajo brez utemeljenega razloga.

(5) Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Šteje se, da so predlog sprejele, če nobena od njih ne ugovarja v treh mesecih od njegove vročitve.

(6) V postopku mediacije je zagotovljena tajnost.

(7) Stranki skupaj izbereta mediatorja s seznama mediatorjev, ki jih določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo. Seznam mediatorjev vsebuje osebno ime ter naslov mediatorja.

(8) Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.

(9) Za opravljeno mediacijo mediatorju stranke plačajo nagrado.

(10) Vlada z uredbo natančneje predpiše postopek mediacije, stopnjo in vrsto izobrazbe ter druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati mediator, ter nagrado za mediatorja.

77. člen (prekrški kolektivne organizacije)

- (1) Z globo od 3.500 do 6.000 eurov se za prekršek kaznuje kolektivna organizacija, če:
- ne predlaga v roku vpisa firme ali imena v register (drugi odstavek 15. člena);
  - ne obvesti pristojnega organa o sklenitvi, spremembi in odpovedi pogodbe z zunanjim izvajalcem (peti odstavek 17. člena);
  - ne objavi evidenc na spletni strani (deveti odstavek 19. člena);
  - ne posodablja podatkov v evidencah (deseti odstavek 19. člena);
  - se na skupščini ne piše zapisnika ali zapisnik ni v roku objavljen na spletni strani kolektivne organizacije (četrti odstavek 25. člena);
  - član nadzornega odbora in posloводства ne poda vsako leto na skupščini pisne individualne izjave o nasprotju interesov in izjava o nasprotju interesov ne vsebuje vseh informacij (29. člen);
  - ne upošteva posebnih primerov delitve (31. člen);
  - najmanj enkrat letno imetnikom pravic in tujim kolektivnim organizacijam ne posreduje informacij (prvi in drugi odstavek 38. člena);
  - ne objavi prosto dostopno informacij in podatkov (39. člen);
  - ne sestavi letnega poročila v roku (peti odstavek 40. člena);
  - letnega poročila skupaj z revizorjevim poročilom ne predloži AJPes (osmi odstavek 40. člena);
  - posebnega poročila revizije v roku ne objavi na svoji spletni strani (peti odstavek 43. člena).

(2) Z globo 3.500 do 6.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba kolektivne organizacije, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 4.000 do 7.000 eurov se za prekršek kaznuje kolektivna organizacija, če:

- ne vodi evidenc (šesti in osmi odstavek 19. člena);
- zbranih avtorskih honorarjev ter prihodkov, pridobljenih iz bančnih depozitov, ne vodi na ločenih računih za vsako vrsto avtorskih pravic posebej (prva alineja drugega odstavka 30. člena);
- ne upošteva rokov v zvezi z delitvijo avtorskih honorarjev (34., 35. in 36. člen);
- ne ravna v skladu z zahtevo pristojnega organa (prvi odstavek 70. člena);
- ne posreduje v roku dokumentov (71. člen).

(4) Z globo 4.000 do 7.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba kolektivne organizacije, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

78. člen

(prekrški pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost)

(1) Z globo od 600 do 6.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- pristojni kolektivni organizacije ne pošlje v roku in obliki, določenima v tem zakonu ali skupnem sporazumu, podatkov o uporabi avtorskih del iz njenega repertoarja (prvi odstavek 48. člena);
- pristojni kolektivni organizaciji v roku ne pošlje sporedov vseh uporabljenih del ali, kadar to ni mogoče, drugih podatkov, potrebnih za izračun avtorskega honorarja (drugi odstavek 48. člena);
- pristojni kolektivni organizaciji enkrat mesečno ne pošlje in na svoji spletni strani javno ne objavi sporedov oddajanih avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije (tretji odstavek 48. člena);
- pristojni kolektivni organizaciji enkrat mesečno ne pošlje podatkov o uporabi avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije (četrti odstavek 48. člena);
- pristojni kolektivni organizaciji v roku ne pošlje podatkov, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila, kot so vrsta in število prodanih izvirnikov, zavezanci in maloprodajna cena brez javnih dajatev (peti odstavek 48. člena);
- pristojni kolektivni organizaciji, ki ima dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice do nadomestila iz 37. člena ZASP, ob koncu vsakega polletja ne pošlje podatkov o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav za tonsko in vizualno snemanje, naprav za fotokopiranje, praznih nosilcev zvoka ali slike ter podatkov o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila (šesti odstavek 48. člena).

(2) Z globo od 600 do 3.000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Sprejem predloga zakona je potreben po nujnem postopku iz razloga, ker se s prenosom Direktive (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) - Direktiva (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92) - Direktiva (EU) 2019/790 zamuja, rok za prenos je potekel 7.6.2021.

Republika Slovenija je dne 23.7.2021 v predsodnem postopku prejela uradni opomin Evropske komisije zaradi nenotifikacije predpisov za prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v pravni red Republike Slovenije. Republika Slovenija je Evropsko komisijo prosila za odobritev dvomesečnega podaljšanja roka za odgovor na uradni opomin, da bi se lahko v dodatnem zaprosenem obdobju še bolj približali sprejemu vseh potrebnih ukrepov, s katerimi bodo določbe Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v celoti prenesene v pravni red Republike Slovenije. Evropska komisija je odobrila prošnjo za podaljšanje roka za odgovor na uradni opomin.

Republika Slovenija je v odgovoru na uradni opomin Evropsko komisijo obvestila o vseh ukrepih za prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 in pojasnila, da je bilo v skladu z načrtovanimi aktivnostmi Republike Slovenije na področju prava intelektualne lastnine predvideno, da bosta Direktiva (EU) 2019/790 in Direktiva (EU) 2019/789 v slovenski pravni red v celoti preneseni z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah ter Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic. Republika Slovenija je pojasnila, da je z aktivnostmi za prenos Direktive (EU) 2019/790 in Direktive (EU) 2019/789 pričela že poleti 2019 in je bilo prvotno načrtovano, da se spomladi 2020 opravijo vsa večja posvetovanja s strokovno in zainteresirano javnostjo, predloga zakonov pa naj bi posredovala Vladi Republike Slovenije v obravnavo jeseni 2020 s ciljem, da bi bila zakona sprejeta v Državnemu zboru Republike Slovenije do konca leta 2020. Do zamika od načrtovane časovnice je prišlo zaradi:

1. odpovedi javnih posvetov s strokovno in zainteresirano javnostjo zaradi razglasitve epidemije koronavirusa COVID-19 marca 2020,
2. poglobljenih posvetovanj, ki jih je bilo treba opraviti v okviru javne razprave predlogov zakonov in so v večini potekali v pisni obliki, saj srečanja v živo v fizični obliki niso bila dovoljena,
3. podaljšane javnega posvetovanja ter medresorskega usklajevanja, do česar je prišlo zaradi večjega števila zaprosil deležnikov za podaljšanje roka za oddajo pripomb,
4. v času usklajevanja in po njem prejetega velikega števila obsežnih pripomb k predlogoma zakonov,

5. aktivnosti v zvezi s pripravo izrednih ekonomskih ukrepov za boj proti negativnim ekonomskim posledicam epidemije koronavirusa COVID-19,
6. aktivnosti v zvezi s predsedovanjem Republike Slovenije Svetu EU,
7. seznanitev z Smernicami o členu 17. Direktive (EU) 2019/790 o avtorski pravici na enotnem digitalnem trgu, ki so bile objavljene 4. 6. 2021.

V skladu s tretjim odstavkom 260. člena PDEU, lahko Evropska komisija, če pred Sodiščem vloži tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti države članice glede obveščanja o ukrepih za prenos direktive, določi višino denarne kazni, ki naj jo država članica plača. Evropska komisija denarne kazni predlaga v skladu s sporočiloma z dne 11. 11. 2010 o izvajanju tretjega odstavka 260. člena PDEU in sporočilom Evropske komisije Pravo EU: z boljšo uporabo do boljših rezultatov (UL C 18, 19. 1. 2017, str. 10-20) s katerim je Evropska komisija uvedla nov pristop glede denarnih kazni v zadevah, ki jih Sodišču EU predloži na podlagi člena 260(3) PDEU. Če Evropska komisija zaradi nepravočasnega prenosa direktiv, sprejetih v skladu z zakonodajnim postopkom, zadevo predloži Sodišču EU, od Sodišča EU sistematično zahteva naj poleg dnevne denarne kazni državi članici naloži še plačilo pavšalnega zneska in tožb in kljub temu, da država članica izpolni svoje obveznosti v teku sodnega postopka, Evropska komisija ne umika več zadeve pred Sodiščem EU, kar pomeni, da Sodišče EU, kljub izpolnitvi obveznosti države članice, v sodbi državi članici naloži plačilo pavšalnega zneska, ki kaznuje državo članico za čas trajanja kršitve do njene odprave. Navedeno prakso Evropske komisije je Sodišče EU potrdilo že v več svojih sodbah, poleg sodbe v zadevi C-534/17, EK proti Belgiji iz julija 2019, je Sodišče EU julija 2020 izdalo še dve sodbi (v zadevi C-549/18, EK proti Romuniji in v zadevi C-550/18, EK proti Irski), v katerih je prvič v skladu s členom 260(3) PDEU naložilo plačilo pavšalnega zneska zaradi nesprejema ukrepov in neobveščanja o ukrepih sprejetih za prenos direktiv sprejetih v skladu z zakonodajnim postopkom v nacionalni pravni red, navedeno sodno prakso pa je potrdilo še v nekaj nadaljnjih sodbah.

V primeru, da ne pride do skrajšanja teh rokov, bo izgubljena priložnost za čim hitrejši prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790, Republiki Sloveniji pa grozi denarna kazen, ki bo vplivala na proračun Republike Slovenije.

Zato zaradi zamude pri prenosu Direktive (EU) 2019/790 in Direktive (EU) 2019/789, zaradi zgoraj opisanih postopkov pred Sodiščem EU, ki jih Evropska komisija lahko sproži in zaradi prihajajočih volitev v Državni zbor Republike Slovenije predlagamo, da se predlog zakona sprejme po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za Republiko Slovenijo zaradi nepravočasnega prenosa Direktive (EU) 2019/790 in Direktive (EU) 2019/789 in se odvrne da bi Evropska komisija zadevo predložila Sodišču EU, od Sodišča EU sistematično zahtevala naj poleg dnevne denarne kazni državi članici naloži še plačilo pavšalnega zneska, ki kaznuje državo članico za čas trajanja kršitve do njene odprave in da bi se Republiki Sloveniji naložilo tudi stroške postopka pred Sodiščem EU in stroške Evropske komisije kar bo vplivalo na proračun Republike Slovenije.

VI. PRILOGE

- osnutek Uredbe o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami
- MSP-test (za celovito presojo posledic na gospodarstvo, predvsem za mala in srednje velika podjetja, je pri pripravi vseh predlogov zakonov, z izjemo zakonov iz petega odstavka 8.b člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije, obvezna uporaba MSP-testa),

Na podlagi 68. člena Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16 in) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO
o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen
(vsebina)

(1) Ta uredba določa postopek mediacije v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami med kolektivno organizacijo, reprezentativnim združenjem uporabnikov, uporabnikom ali imetnikom pravic (v nadaljnjem besedilu: stranka) v primerih, določenih z zakonom, ki ureja kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic in zakonom, ki ureja avtorsko in sorodne pravice (v nadaljnjem besedilu: zakon), stopnjo in vrsto izobrazbe, druga merila, ki jih mora izpolnjevati mediator za mediacijo po tej uredbi, ter nagrado za mediatorja.

(2) Izraz sporazum o mediaciji, uporabljen v tej uredbi, pomeni sporazum, s katerim se stranki dogovorita, da bosta z mediacijo reševali vse ali nekatere spore v zvezi z avtorsko in sorodnimi pravicami, ki so nastali ali utegnejo nastati med njima.

(3) Stranki lahko skleneta sporazum o mediaciji v obliki mediacijske klavzule, vključene v predhodno sklenjeno pogodbo ali sporazum, vključno s skupnim sporazumom, ki ga skleneta po določbah zakona, ali v obliki posebne pogodbe.

II. ZAČETEK POSTOPKA

2. člen
(predlog)

(1) Postopek mediacije se začne z vložitvijo predloga za mediacijo (v nadaljnjem besedilu: predlog) pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: urad).

(2) Predlog vložita stranki sporazuma o mediaciji skupno ali ena izmed njih v zadostnem številu za urad, mediatorja in drugo stranko. Pristojni organ preveri ali predlog vsebuje vse pogoje za začetek mediacije.

(3) Predlog vsebuje:

- podatke o strankah sporazuma o mediaciji, ki omogočajo vzpostavitev stika z njima, kot so njihovi imeni oziroma firmi, poštna naslova, naslova elektronske pošte, številke telefona in osebna imena zakonitih zastopnikov in morebitnih pooblaščenцев strank;
- kratek opis spornega primera;
- kopijo sporazuma o mediaciji, razen v primerih, ko se lahko na podlagi zakona zahteva posredovanje mediatorja brez sporazuma o mediaciji.

(4) Urad pošlje predlog drugi stranki, razen če sta predlog vložili stranki sporazuma o mediaciji skupno ali če ne vsebuje podatkov, ki omogočajo vzpostavitev stika z drugo stranko. V tem primeru urad pozove stranko, ki je vložila predlog, naj ga ustrezno dopolni.

3. člen (izbira mediatorja)

(1) Če stranki še nista izbrali mediatorja, ju urad po prejemu predloga pozove, da najpozneje v 15 dneh po vložitvi predloga skupaj izbereta enega izmed mediatorjev s seznama mediatorjev, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, in o tem obvestita urad. Če stranki v določenem roku uradu ne sporočita imena skupno izbranega mediatorja, se šteje, da mediacija ni uspela, o čemer urad obvesti obe stranki.

(2) Urad obvesti izbranega mediatorja o njegovem izboru in mu pošlje predlog.

III. MEDIACIJA

4. člen (neodvisnost in nepristranskost mediatorja)

(1) Mediator ne sme začeti mediacije ali že začete mediacije nadaljevati, dokler strankama ne razkrije vseh okoliščin, ki bi lahko vplivale na njegovo neodvisnost in nepristranskost oziroma bi lahko ustvarile vtis, da ni popolnoma nepristranski.

(2) Mediator mora strankama zagotoviti pošteno obravnavanje, pri čemer mora upoštevati vse okoliščine primera.

(3) Dolžnosti mediatorja iz prvega in drugega odstavka tega člena trajajo ves čas postopka.

5. člen (postopek mediacije)

(1) Če se stranki ne dogovorita o vodenju postopka mediacije, mediator vodi postopek tako, kot oceni za najprimerneje, upoštevaje okoliščine primera, izražene interese strank in potrebe po hitri rešitvi spora.

(2) Mediator lahko po posvetu s strankama določi rok, v katerem mu mora vsaka stranka predložiti svoje poročilo s kratkim opisom primera, svojimi zahtevami in razlogi zanje ter trenutnim stanjem primera. Stranka skupaj s poročilom pošlje podatke in gradivo, za katere oceni, da so potrebni za namene mediacije in zlasti za opredelitev spornih vprašanj.

(3) Mediator lahko kadar koli v postopku mediacije predlaga, da stranka predloži dodatne podatke in gradivo, za katere oceni, da bi lahko koristili mediaciji.

(4) Mediator določi kraj in čas sestankov s strankama, pri čemer se lahko ločeno srečuje in vzdržuje stike tudi z vsako posamezno stranko. Stranki imata lahko na sestankih z mediatorjem svoje zastopnike ali svetovalce.

6. člen (predlog mediatorja)

(1) Mediator lahko kadar koli strankama predlaga rešitev primera na način, ki ga oceni za ustreznega.

(2) Kadar mediator meni, da nekega primera ni mogoče rešiti z mediacijo, lahko strankama predlaga postopke ali načine, za katere meni, da bi ob upoštevanju okoliščin spora in poslovnih odnosov med strankama omogočili najučinkovitejšo in najcenejšo rešitev tega primera.

7. člen (zaključek mediacije)

Mediacija se zaključi z dnem:

- ko kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov skleneta skupni sporazum po določbah zakona;
- ko se sklene poravnava med strankama glede dela ali vseh spornih vprašanj;
- ko stranki dosežeta mirno rešitev spora, ki izvira iz ali je v zvezi s pogodbenim ali drugim pravnim razmerjem;
- ko je sklenjena pogodba po določbah zakona;
- ugotovitve mediatorja, da po njegovem mnenju nadaljevanje mediacije ne bi omogočilo rešitve primera;
- ko urad ali mediator prejme pisno izjavo stranke, da odstopa od sporazuma o mediaciji.

8. člen (obvestilo mediatorja)

Ko se mediacija zaključi, mediator pošlje strankama in uradu pisno obvestilo, v katerem navede datum zaključka in vrsto izida mediacije iz prejšnjega člena ter opiše njeno uspešnost.

IV. ZAUPNOST IN TAJNOST MEDIACIJE

9. člen (zaupnost in tajnost mediacije)

(1) Vsi, ki so vključeni v mediacijo, zlasti mediator, stranki ter njuni zastopniki in svetovalci, izvedenci, delavci urada in druge osebe, navzoče na sestankih strank z mediatorjem, morajo spoštovati zaupno naravo mediacije in ne smejo uporabiti ali razkriti tretji osebi nobenega podatka oziroma informacije, ki se nanaša na mediacijo ali je bila pridobljena med njo, razen če se stranki in mediator dogovorijo drugače. Ob zaključku mediacije vrnejo vsa poročila, dokumente in drugo gradivo stranki, ki jih je predložila, ne da bi zadržali njihove kopije, razen če se stranki dogovorita drugače.

(2) Mediator ne sme razkriti drugi stranki podatkov, gradiv ali drugih informacij brez izrecnega dovoljenja stranke, ki mu je podatke, gradivo ali druge informacije dala. Ta dolžnost traja ves čas postopka in po njegovem zaključku.

(3) O sestankih med strankama in mediatorjem se ne vodi zapisnik.

(4) Urad ne sme nikomur razkriti obstoja ali izida mediacije brez pisnega dovoljenja strank.

(5) Urad ohrani podatke o strankah, vsebini spornih vprašanj, ki so se reševala v mediaciji, in obvestilo mediatorja o uspešnosti oziroma neuspešnosti mediacije. Urad v letna poročila, ki jih objavlja v zvezi s svojo dejavnostjo, lahko vključi podatke o številu in izidu mediacij ter vsebini spornih vprašanj, ki so se reševala v mediaciji, pod pogojem, da ti podatki ne razkrijejo identitete strank ali posebnih okoliščin primera.

10. člen **(prepoved uporabe dejstev in dokazov)**

(1) Mediator in stranki ne smejo, razen če se dogovorijo drugače, v sodnem ali katerem koli drugem postopku predlagati kot dokaz:

- dejstva, da je ena od strank predlagala mediacijo ali hotela sodelovati v njej;
- stališč, ki jih je stranka v postopku mediacije zagovarjala, in predlogov, ki jih je dala;
- izjav o dejstvih ali priznanj zahtev ali dejstev, izvedenih v postopku, če take izjave ali priznanja niso del doseženega sporazuma;
- č) predlogov, ki jih je v postopku mediacije oblikoval mediator;
- dejstva, da je ena od strank v postopku mediacije pokazala pripravljenost sprejeti predlog nasprotnе stranke;
- listin, ki so bile izdelane za potrebe postopka mediacije, ali listin, za katere se stranki v postopku mediacije dogovorita, da jih bosta uporabljali v katerem koli drugem postopku.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja ne glede na obliko informacije ali dokaza.

V. STROŠKI MEDIACIJE IN NAGRADA MEDIATORJA

11. člen **(stroški mediacije)**

(1) Vsaka stranka nosi svoje stroške mediacije sama, razen če se stranki dogovorita drugače.

(2) Skupne stroške mediacije, ki vključujejo zlasti nagrado za mediatorja, potne stroške mediatorja in stroške, povezane s pridobivanjem izvedenskih mnenj, krijeta stranki v enakih delih, razen če se dogovorita drugače.

(3) Višino nagrade za mediatorja ter način in čas plačila skupnih stroškov iz prejšnjega odstavka določijo stranki in mediator po posvetu. Če v enem mesecu po imenovanju mediatorja mediator in stranki tega ne določijo, se šteje, da mediacija ni uspela, o čemer mediator obvesti urad in stranki.

12. člen **(predujem)**

(1) Mediator, potem ko je izbran, lahko določi znesek predujma za skupne stroške mediacije, ki ga mora vsaka stranka položiti na račun, ki ga določi mediator.

(2) Če stranka v petnajstih dneh po drugem pisnem opominu mediatorja ne položi predujma, se šteje, da je mediacija zaključena. Mediator o tem pisno obvesti stranki in navede datum zaključka mediacije.

(3) Po zaključku mediacije mediator predloži strankama obračun nagrade in drugih skupnih stroškov mediacije in zneskov predujmov ter jima vrne ostanek oziroma zahteva plačilo manjkajočega zneska.

VI. POGOJI ZA MEDIATORJA IN SEZNAM MEDIATORJEV

13. člen (pogoji za mediatorja)

(1) Mediator je lahko oseba z univerzitetno izobrazbo, ki je opravila najmanj 40-urni program usposabljanja iz mediacije, ima najmanj pet let delovnih izkušenj, znanje na področju avtorskega prava ter znanje slovenskega in najmanj enega tujega jezika.

(2) Urad v Uradnem listu Republike Slovenije objavi javni poziv, da kandidati za mediatorje vložijo prijavo pri uradu. Prijavi morajo priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za mediatorja.

(3) Seznam mediatorjev se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za gospodarstvo in urada. Urad poskrbi, da se seznam mediatorjev sproti posodablja.

14. člen (črtanje s seznama mediatorjev)

Mediator se črta s seznama mediatorjev, če sam to zahteva ali v primeru njegove smrti. Urad sproti posodablja seznam.

VII. PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

15. člen (seznam mediatorjev)

Z dnem začetka veljavnosti te uredbe preneha veljati Sklep o določitvi seznama mediatorjev (Uradni list RS, št. 82/05 in 36/07), uporablja pa se do objave seznama mediatorjev iz tretjega odstavka 13. člena te uredbe.

16. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem začetka veljavnosti te uredbe preneha veljati Uredba o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 56/17).

17. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša l.r.
Predsednik

